

Miljøstøtte til Østeuropa Årsberetning 2001

Miljøstøtte Øst - DANCEE

Danish Cooperation for Environment in Eastern Europe
Ministry of the Environment

Miljøstøtte til Østeuropa

ÅRSBERETNING

2001

.....
Miljøstøtte Øst - DANCEE

Danish Cooperation for Environment in Eastern Europe
Ministry of the Environment

Indholdsfortegnelse

1 Forord	
<i>ved miljøminister Hans Christian Schmidt</i>	5
2 Kommentar	
<i>ved formanden for Den Rådgivende Komité</i> <i>fhv. nationalbankdirektør Erik Hoffmeyer</i>	7
3 Effekter af dansk støtte	9
4 Status over sektorintegreret miljøindsats	21
5 Generelt om bevillingen	27
6 Miljøprojekter i Østeuropa	
• Miljøprojekter i Bulgarien	30
• Miljøprojekter i Estland	42
• Miljøprojekter i Hviderusland	50
• Miljøprojekter i Letland	54
• Miljøprojekter i Litauen	65
• Miljøprojekter i Moldova	83
• Miljøprojekter i Polen	88
• Miljøprojekter i Rumænien	105
• Miljøprojekter i Rusland	111
• Miljøprojekter i Slovakiet	133
• Miljøprojekter i Ukraine	144
• Miljøprojekter på Balkan	158
• Andre Miljøprojekter (Armenien, Georgien, Kazakhstan, Tjekkiet) ..	165
• Tværgående projekter	168
7 Den Rådgivende Komité	
• Sammensætningen af Den Rådgivende Komité for Miljøstøtteordningen til Øst- og Centraleuropa.....	192
• Komiteens arbejde	193
Bilag 1 – oversigt over fordeling af tilskud.....	194

1 Forord

Af miljøminister Hans Christian Schmidt

Den nuværende optagelsesproces startede for Polen og Ungarn med, at de underskrev deres Europa Aftaler i 1991, og otte andre central- og østeuropæiske lande har senere underskrevet lignende aftaler. Forhandlingerne med landene blev formelt åbnet i 1998, og krav på miljøområdet indgik som et af 31 områder, hvor landene skulle bedømme egen lovgivning, egne administrative systemer og bemanning samt miljøinfrastruktur i forhold til EU's krav, og vurdere behovet for overgangsordninger efter optagelse i EU.

For otte ud af 10 østeuropæiske ansøgerlande til EU vil miljøområdet ikke være det, der giver problemer i forbindelse med forhandlingerne om medlemskab af EU. Otte ud af 10 Østeuropæiske lande har således foreløbigt lukket miljøkapitlet, med overgangsordninger som primært er begrundet i et stort behov for egne økonomiske midler til etablering af miljøinfrastruktur, især på vand- og affaldsområdet. To lande, Rumænien og Bulgarien, viste fremskridt i forhandlingerne, men mangler stadig en del for at kunne lukke miljøkapitlet

Tilnærmelsesprocessen til EU har imidlertid ikke blot været en proces med papirer og møder. De fleste af ansøgerlandene har øget anvendelsen af egne midler på miljøområdet betydeligt, og flere lande ligger nu målt i forhold til bruttonationalproduktet på niveau eller over landene i EU. Men der er også sket betydelige reduktioner i forureningen i ansøgerlande. Dels på grund af nedlukning af meget forurenende industri, dels på grund af investeringer i rensning og forbedret teknologi. Det meget forurenede område - den såkaldte "Black Triangle" mellem Polen, Tjekkiet og Tyskland - har oplevet betydelige reduktioner i luft-, vand- og jordforurening. Reduktioner, som har givet afsmittende effekt på helbredstilstanden af de mange mennesker, som bor og arbejder i denne region.

I 2001 støttede Danmark med en særlig indsats, at lande som Litauen, Bulgarien og Slovakiet kunne påbegynde nedlukning af usikre atomkraftværker, hvilket også er blevet et krav for disse landes optagelse i EU. Der er ingen tvivl om, at fastholdelsen af de høje miljøkrav til ansøgerlandene vil medføre en forbedret miljøtilstand og helbredstil-

stand ikke blot i ansøgerlandene men også samlet for hele Europa. Miljø Samarbejdet med de tidligere Sovjetrepublikker og især Rusland samt med landene i Vestbalkan har yderligere bidraget hertil.

Den danske miljøstøtte til Østeuropa startede i 1991 og kunne derfor fejre 10 års jubilæum i 2001. Fra 1991 til og med 2001 har Danmark støttet mere end 1400 projekter i Østeuropa. Den støtte, der er gået til ansøgerlandene - hvilket er størsteparten - har været rettet mod at hjælpe landene i deres optagelsesforhandlinger. Der har gennem årene bl.a. været brug for eksperter i miljølovgivning og i etablering af administrative systemer, økonomer til analyser af finansieringsmuligheder for miljøinfrastruktur, ingeniører til at designe spildevandsanlæg og entreprenører til at opføre disse og endelig for leverandører af miljøudstyr. Det har alt sammen været med til at bringe landene derhen, hvor de er i dag på miljøområdet.

I slutningen af 2001 blev der igangsat en analyse af den samlede danske Øststøtte, herunder også Miljøstøtten. Analysen mandede ud i en ny strategi for den danske øststøtte i årene 2002 og 2003. Den samlede ramme for nye øststøtteprojekter blev fastsat til 1,1 mia. kr. i 2002 og 2003, heraf 700 mio. til miljøstøtte.

Årsagen til at strategien kun dækker to år, er som nævnt, at en række central- og østeuropæiske lande forventes optaget i EU i 2004. Regeringen har besluttet, at der skal gennemføres en analyse af den internationale indsats efter 2003 i løbet af efteråret 2002-foråret 2003.

2. Kommentar

Af formanden for Den Rådgivende Komité fhv. nationalbankdirektør Erik Hoffmeyer

I kalenderåret 2001 fortsatte den danske miljøstøtte til de østeuropæiske lande og visse lande i det tidligere Sovjetunionen på et relativt højt niveau.

Man kunne her glæde sig over, at udarbejdelsen af landeprogrammer spillede en stadig større rolle for kanaliseringen af støtten. Herved blev modtagerlandene draget tættere ind i prioriteringen af, hvilke formål der skulle nyde godt af de beløb, der blev stillet til rådighed. På denne måde øges mulighederne tillige for, at enkeltprojekter kan spredes til andre områder af den nationale økonomi.

Komiteen har haft lejlighed til at konstatere dette fra konkrete projekter – heriblandt det ofte omtalte geotermiske projekt i Zakopane i Polen. Man har endvidere gennem uafhængige vurderinger fortsat kunnet have tillid til, at administrationen af støtten er tilfredsstillende.

I foråret 2002 traf regeringen beslutning om en omfattende beskæring af nye bevillinger til den bilaterale støtte til østlandene – tildels ud fra synspunktet om, at en større del af landene formodes at blive medlemmer af EU i løbet af et par år.

Dette medfører en væsentlig ændring i udformningen af støtten, som dog stadig styres af den oprindelige målsætning.

3. Effekter af dansk støtte

På vej mod udvidelsen – også på miljøområdet.

Samtlige lande gjorde væsentlige fremskridt i 2001 i forhold til opfyldelse af EU's miljøacquis. De særlige fremskridtsrapporter, som Kommissionen udgiver en gang om året redegør mere detaljeret herfor. Sammenfattende for ansøgerlandenes fremskridt i 2001 fremhæves fra EU's side behovet for yderligere at styrke landenes kapacitet indenfor administration, monitorering og håndhævelse, særligt indenfor områderne affald, vand, IPPC og kemikalieområdet. Hertil kommer et tilsvarende stort behov for at styrke landenes kapacitet til administration af projektprogrammering og projektforberejdelse, projektstyring og -kontrol, både hvad angår de igangværende førtiltrædesinstrumenter og fremtidige strukturfondsmidler.

Med udgangen af 2001 er miljøkapitlet nu foreløbigt lukket for otte af de ti central- og østeuropæiske ansøgerlande. Kun Rumænien og Bulgarien udestår. At et kapitel lukkes, betyder, at der ikke vurderes at være behov for flere forhandlinger. Et kapitel er alene foreløbigt lukket eftersom "intet kapitel er lukket før alle kapitler er lukkede". Lukning betyder derimod ikke, som ofte misforstået, at landene allerede i realiteten lever op til kravene og håndhæver disse, eller er i stand til konkret at følge op på overgangsordningerne.

Overgangsordninger er forhandlet efter devisen "begrænset i tid og omfang". EU har understreget fra første færd, at overgangsordninger ikke ville kunne forhandles på transposition (i modsætning til implementering), på rammeloavgivning indenfor luft, vand, affald, VVM og adgang til miljøoplysninger, naturbeskyttelse og al produktrelateret miljølovgivning omfattet af Indre Markeds-reglerne.

Overgangsordninger har derimod været overvejet og forhandlet, eksempelvis hvis der er store investeringer forbundet med infrastrukturprojekter, f.eks. til opfyldelse af byspildevandsdirektivet. Overgangsordninger har i hvert enkelt tilfælde skulle begrundes ved hjælp af detaljerede implementeringsplaner med tids- og finansieringsplaner.

For de lande, hvor miljøkapitlet er foreløbigt afsluttet, gælder, at der er indgået overgangsordninger indenfor en række konkrete direktiver, som indebærer, at landene indenfor en horisont på typisk 5-10 år skal opfylde disse krav. Der er tale om 2-9 overgangsordninger pr. land alt efter de nationale forhold. Disse omfatter særligt de investeringstunge direktiver og særligt administrativt komplicerede direktiver.

En lang række investeringer og forberedelser til sådanne skal stadig udføres, hvis landene skal leve op til de forhandlede overgangsordninger. Her er både EU's førtiltrædelsesprogrammer, primært ISPA og PHARE, vigtige instrumenter, der står til rådighed for landene med projektmidler til gennemførelse af store miljøinfrastrukturprojekter og projekter til styrkelse af den administrative kapacitet på miljøområdet. 2001 har dog vist, at en hurtigere og mere smidig administration af især ISPA-midlerne vil være en forudsætning for, at landene kan opfylde deres overgangsordninger til tiden. Det står allerede nu klart, at landene har væsentlige problemer med manglende kapacitet til effektiv projektforberedelse, før end det er muligt for alvor at få den fulde gavn af ISPAs førtiltrædelsesmidler.

Med udgangen af 2001 må det stadig understreges, at landene stadig mangler en stor indsats på det administrative område, bl.a. med hensyn til at reformere eksisterende eller skabe nye institutioner til at håndhæve den nye nationale miljølovgivning, der gennemfører EU's regler. EU-Kommissionen har derfor besluttet primo 2002 at iværksætte en række Peer Reviews på miljøområdet for detaljeret at kunne undersøge de fortsatte problemer med hensyn til implementeringen af EU's miljøacquis. Konklusionerne herfra vil senere indgå i Kommissionens 2002 Regular Reports.

Formålet med Peer Reviews er primært at fastslå den administrative styrke til at gennemføre EU's miljøacquis, mere end at måle graden af gennemført lovgivning eller størrelsen af investeringsbehovene i landene. De områder, der på forhånd er udpeget som vanskelige områder for samtlige lande, er særligt det lokale niveau, affaldshåndtering og IPPC-godkendelser. Peer reviews skal således være medvirkende til at målrette EU's eksisterende støtteprogrammer yderligere til de landespecifikke behov, herunder give guidance til de bilaterale donorer på miljøområdet om disse.

Resultater af dansk øststøtte til vandmiljø i Øst- og Centraleuropa

Danmark har i de sidste 10 år støttet og gennemført projekter i 15 central- og østeuropæiske lande indenfor luftforurening, vandmiljø, affald, natur og offentlig administration. Den samlede støtte fra Danmark har udgjort ca. 3,3 mia. kr. Inden for vandmiljø er der gennemført 400 projekter til et beløb på 1,4 mia.kr, hvor 80% er gået til investeringsprojekter. Miljøstøtteordningen har finansieret rapporten "Danish Support to Improved Water Quality in Central and Eastern Europe 1991-2001, hvori COWI har undersøgt effekterne af de danske projekter inden for vandmiljø. De følgende afsnit stammer fra rapporten.

Fordeling af støttemidler på indsatsområder

Støtteordningen har medvirket til planlægning og identificering af vand og spildevandsprojekter i østeuropæiske storbyer som Skt. Petersborg, Kaliningrad, Vilnius, Kiev, Warszawa og Wrocław. I 35 byer er vandforsyningen blevet forbedret, og sammen med en forbedring af grundvandskvaliteten har over 800.000 østeuropæere haft nytte af investeringer i dansk udstyr til vandforsyning.

Indenfor spildevand er der bygget nye eller forbedret eksisterende rensesanlæg i 120 byer med en samlet reduktion i udledningen af organisk stof på 60.000 tons/år, kvælstof på 17.000 tons/år og fosfor 2.500 tons/år. Udledningen er således reduceret med, hvad der svarer til forureningen fra ca. 3-4 mio. mennesker. Reduktion i udledning af kvælstof er af samme størrelsesorden som reduktion i udledning fra danske rensesanlæg under den første Vandmiljøplan fra 1987-1995, men til ca. 1/3 af omkostningen i Danmark (360 kr . pr. kg. fjernet kvælstof i vandmiljøplanen sammenholdt med 135 kr. kg. fjernet kvælstof i de støttede projekter). På grund af den store medfinansiering på projekterne har det danske bidrag til kvælstoffjernelsen i Central- og Østeuropa i gennemsnit været 22 kr/kg fjernet kvælstof/år. Støtten til rensesanlæg har også medført en reduceret udledning af tungmetaller med over 100 tons/år.

Sammenligning af omkostninger ved fjernelse af kvælstof

De dansk-støttede projekter har bidraget væsentligt til forbedring af Østersøens tilstand i henhold til den overvågning der gennemføres af Helsinki kommissionen (HELCOM).

Indenfor kloakreivering og renere teknologi på industrier er gennemført en række projekter, der har demonstreret danske metoder og

udstyrs effektivitet i forbindelse med miljøbeskyttelse. 20-30 km kloakledning er blevet renoveret som demonstrationsprojekter for dansk miljøteknologi i CEE. Inden for 10 forskellige industribrancher blev vandforbruget reduceret med op til 90%, udledning af organisk stof og tungmetaller ligeledes reduceret med 90 % og kvælstof med 50%. Endelig har de 10 års støtte også indeholdt støtte til bedre overvågning af vandmiljøet samt forbedret kontrol med olieforureningen i Østersøen. Miljøstøtten har været en væsentlig katalysator for de lande i Central- og Østeuropa, der søger optagelse i EU. Øststøtten har støttet tilpasning af den nationale miljølovgivning i ansøgerlandene til EUs direktiver på vandområdet, en forudsætning for optagelse i EU. En meget vigtig funktion for Øststøtten har været at holde gang i optagelsesprocessen ved at stille ekspertise til rådighed, når der har været tekniske problemer i forhold til låntagning fra forskellige finansieringsinstitutioner. Et eksempel på dette er udarbejdelse af definitioner og forberedelse af store miljøinvesteringer for at tilfredsstille de internationale bankers krav. For 65 byers vedkommende er ansøgningen om EU støtte til vandmiljøprojekter forberedt med dansk støtte.

Den danske støtte til investeringer på vandområdet på 0,9 mia. kr. har ført til en samlet investering på 5,4 mia. kr.. F.eks. har Polen betalt op mod 90% selv af investeringerne i de dansk støttede projekter. Dette tages som et udtryk for, at det er lykkedes for den danske miljøstøtte at få sat miljø højt på dagsordenen både nationalt og lokalt. En bred folkelig opbakning bag miljøprojekter er nødvendig, hvor begrænsede midler skal prioriteres. Desuden skal mange investeringer finansieres gennem brugerbetaling og derfor er det vigtigt at sikre både evnen og viljen til at betale vandregningen.

Ca. 150 virksomheder har leveret udstyr og ekspertise til vandmiljøprojekterne. En afledt effekt af miljøstøtten har været at en lang række danske virksomheder i dag har etableret en voksende forretning på det central- og østeuropæiske marked. Større virksomheder indenfor både industri og miljørådgivning har etableret sig med datterselskaber i et eller flere af de central- og østeuropæiske lande. For år 2000 skønnes den samlede omsætning på det central og østeuropæiske marked for danske virksomheder at være i størrelsesordenen 2 mia. kr. Dette niveau er nået indenfor en 10 års periode.

Den danske vandmiljøplan har medvirket til udvikling af udstyr og teknologier til bedst mulig rensning af spildevandet og beskyttelse af grundvandet. En anden væsentlig gevinst har været de teknologiske nykabelser, som har givet danske firmaer et stort eksportpotentiale på det

internationale marked. I 1998 eksporterede danske firmaer for mere end EUR 270 mio. alene indenfor vandsektoren. Omkring 12% af den danske eksport af produkter indenfor vandsektoren gik til central- og østeuropæiske lande (CEEC). Ud af den totale eksport af rådgivningsydelser gik ca. 36% til CEEC.

Ca. 80 forskellige firmaer og offentlige institutioner har udført de 400 vandmiljøprojekter under Miljøstøtteordningen til Østeuropa. Herudover har et tilsvarende antal underleverandører været involveret.

I slutningen af 1990'erne konkluderede OECD ved en vurdering af den danske miljøpolitik, at denne på ingen måde havde en negativ effekt på hverken Danmarks økonomiske vækst eller internationale konkurrenceevne. Tværtimod konkluderede OECD, at miljøbeskyttelse er en vigtig faktor i salgsmæssig fremstød for dansk industri.

I 1998 blev værdien af eksport af udstyr inden for vandsektoren beregnet til mere end EUR 220 mio. svarende til 0,5% af Danmarks totale eksport i 1998. Eksporten til CEEC er fremmet via projekter støttet af Miljøstøtteordningen til Østeuropa. I begyndelsen af 1990'erne var stort set al eksport til CEEC donorfinansieret. Op gennem 1990'erne har en del danske firmaer øget eksporten samtidig med, at de har reduceret afhængigheden af danske donorprojekter. Danske produkter eksporteres i dag til projekter finansieret ved hjælp af henholdsvis lokal og international støtte.

Typer af udstyr

Eksporten af udstyr indenfor vandforsyning har hovedsageligt bestået af grundvandspumper, ventiler, styringssystemer for grundvandforsyning, samt udstyr til vandværker og rehabilitering af ledningssystemer.

Indenfor spildevand har eksporten af udstyr omfattet online overvågningssystemer, ventiler, pumper og luftningsudstyr til renseanlæg, slamafvandingsudstyr, renseanlæg i totalentreprise, automatiske styringssystemer og kloakfornyelse.

Projekter indenfor renere teknologi i industrisektoren har omfattet eksport af installationer til nedsættelse af vandforbruget og forskelligt udstyr til nedsættelse af ressourceforbrug tilpasset den individuelle produktionstype. Eksporten af produkter har også omfattet en forbedring af arbejdsmiljøet.

Den danske eksport af udstyr indenfor recipientovervågning har inkluderet systemer til automatisk vandkvalitetsovervågning af floder såvel som kystnære farvande, miljøinformationssystemer, modelleringsprogrammer, laboratorieudstyr og udstyr til naturbeskyttelse.

Der er eksporteret udstyr til bekæmpelse af marine olieudslip, herunder

skibe, spærringer og udstyr til opsamling af olie. Eksporten har også omfattet udstyr til forbedring af modtagefaciliteter for skibsfald, herunder pumper og tanke.

Rådgivningsydelse

Et bredt udvalg af danske konsulentvirksomheder og institutter eksporterer i dag rådgivningsydelser til vandsektoren.

Den danske miljøstøtte har medvirket til en udbygning af danske konsulentvirksomheders ekspertise indenfor arbejdet med miljøproblemer på CEEC markedet. Samtidig har dette forberedt dem på deltagelse i den fremtidige internationale konkurrence.

Den totale omsætning indenfor vandprojekter på CEEC markedet steg for medlemmer af FRI (Foreningen af Rådgivende Ingeniører) fra næsten ingenting i 1990 til over EUR 40 mio. i år 2000. Heraf 35% fra projekter finansieret af Miljøstøtteordningen til Østeuropa.

Den danske indsats indenfor geotermi i Østeuropa

En integreret del af Miljøstyrelsens støtte til Central- og Østeuropa har været at promovere overførsel af miljøviden og miljøbeskyttelsesteknologi fra Danmark til landene, der samarbejdes med. Indsatsen og erfaringerne som danske geotermieksperter har genereret, har vist sig at være meget nyttig i adskillige lande i Central- og Østeuropa, hvor geotermi er blevet tilsluttet fjernvarmesystemer.

Geotermi handler om at udnytte varmen fra jordens indre. Geotermisk energi er varme fra jorden. Denne varme er ikke ensartet spredt over jordens overflade, men geotermiske energipotentialer findes i de fleste verdensdele. Typisk stiger temperaturen med tre grader for hver gang, man kommer 100 meter længere ned i undergrunden. Der findes varmt vand næsten overalt, men en rentabel produktion af varmen fra vandet kræver en gunstig kombination af vandførende lag og et godt afsætningsgrundlag – typisk et større fjernvarmenet. Når mulighederne er til stede, er der både god økonomi og stor bæredygtighed i energiformen. I Island er man f. eks. langt fremme, og 90 % af husstandene opvarmes via geotermisk varme.

De vigtigste miljømæssige fordele er, at omgivelserne spares for udledninger af CO_2 , SO_2 og NO_x , som følger med en traditionel varmeproduktion baseret på de fossile brændsler kul, olie og i mindre grad naturgas. Forurening med disse stoffer indebærer både regionale og globale miljøproblemer, som syreregn og forøget drivhuseffekt. Hvor stor reduktionen bliver, afhænger af, hvordan fjernvarmen ellers ville blive produceret. I mange af de tidligere kommunistiske lande i Øst- og Centraleuropa er fjernvarmeproduktionen i væsentlig grad baseret på mazut, som er en uraffineret tung fyringsolie, som forurener langt mere end traditionel fyringsolie, bl. a. på grund af et højt svovlindhold.

I løbet af de sidste ni år har Miljøstyrelsen initieret og medfinansieret 6 geotermiske energiprojekter i Central og Østeuropa. Projekterne har været i hhv. Pyrzyce (vestlige del af Polen), Zakopane (sydlige del af Polen), Klaipeda (Litauen), Ziad nad Hronum og Kosice (Slovakiet) og i Decin (Tjekkiet). I alt har Miljøstyrelsen investeret mere end 72 mio. kr. i geotermiske projekter i Øst- og Centraleuropa, som igen har genereret medfinansiering på 1,184 mia. kr. fra internationale finansieringsinstitutioner og nationale kilder. Dette forventes at give reducerede CO₂ emissioner på op til 427.900 tons/år.

3. Gennembrud for dansk politik på området Nuklear Sikkerhed i Østeuropa

Siden ulykken på Tjernobylværket i 1986 – og med fornyet styrke efter Sovjetunionens opløsning med de oplysninger, der kom frem om den manglende sikkerhed på de tidligere sovjetiske atomkraftværker - har der fra dansk side været et stærkt ønske om at få lukket de usikre atomkraftværker i Østeuropa. De højest prioriterede værker har i denne forbindelse naturligvis været selve Tjernobylværket og Ignalinaværket, der er verdens største atomkraftværk af den særligt usikre RBMK-type, som også anvendtes i Tjernobyl.

Danmark var ikke alene om at være bekymret over den nukleare sikkerhed i Østeuropa. G7-landene vedtog således ved deres møde i München i 1992 en erklæring om, at G7 fandt, at to typer reaktorer i det tidligere Sovjetunionen er af en så usikker konstruktion, at de ikke med rimelighed kan opgraderes til vestlig sikkerhedsstandard og derfor burde lukkes snarest muligt. Den ene type reaktor er RBMK-reaktoren, kendt fra Tjernobyl og Ignalina. Den anden type er den ældste af VVER-reaktorerne, den såkaldte model 440/230.

I ansøgerlandene til EU findes disse ikke-opgraderbare reaktortyper i Litauen (Ignalina), i Slovakiet (Bohunice) og i Bulgarien (Kozloduy). I Ukraine ligger Tjernobylværket med 4 RBMK reaktorer, og i Rusland er der RBMK-reaktorer på Sosnovy Bor 1/2/3/4, Smolensk 1/2/3 og Kursk 1/2/3/4, og VVER 440/230 reaktorer på Kola 1/2 og Novovoronezh.

På baggrund af den økonomiske og politiske situation i atomkraftværkernes hjemlande og den manglende forståelse for den fare, der er forbundet med driften af værkerne, er det forbundet med store vanskeligheder at overbevise landenes regeringer om nødvendigheden af nedlukninger. Landene har bl.a. anført de nævnte omkostninger forbundet med lukningerne som værende så store, at lukninger ville være økonomisk umulige at gennemføre. Da der er tale om suveræne stater, der ikke er bundet effektivt af internationale konventioner, har det ikke tidligere været muligt at komme igennem med de danske synspunkter.

I praksis har den danske politik på området derfor været i et dilemma mellem ønsket om at støtte øjeblikkelige sikkerhedsforbedringer på værkerne og den mulige forlængelse af værkernes levetid, som sådanne sikkerhedsforbedringer ville betyde. Resultatet har været, at der er blevet givet støtte til mere kortsigtede sikkerhedsforbedringer, dels bilateralt gennem Miljøstøtteordningen for Østeuropa og gennem sektorprogrammet for nuklear sikkerhed under Beredskabsstyrelsen, dels multilateralt via Miljøstøtteordningen for Østeuropa gennem Nuclear Safety Account under den europæiske udviklingsbank, EBRD. Støtten til disse sikkerhedsforbedringer er blevet givet med den klare risiko, at den kunne resultere i en forlængelse af værkernes levetid.

Ansøgningerne om optagelse i EU fra 10 østeuropæiske lande, herunder Litauen, Slovakiet og Bulgarien, der hver har adskillige ikke-opgraderbare atomreaktorer, gav forhandlingerne om værkernes fremtid en ny dimension for disse lande. Drøftelserne omkring lukning blev et væsentligt element i landenes optagelsesforhandlinger.

Danmark støttede særligt forhandlingerne om lukning af Ignalina-værket med et tilsagn om en samlet støtte til en eventuelt nyoprettet fond og til relaterede projekter til støtte for den nødvendige omstrukturering af den litauiske energisektor med et samlet beløb på 120 mio. kr. Denne danske indsats vurderes at have været medvirkende til, at forhandlingerne kunne afsluttes med et positivt resultat. Litauen har herefter meddelt EU-Kommissionen, at man lukker Ignalinaværkets to RBMK-reaktorer.

For så vidt angår Bohunice-værket i Slovakiet og Kozloduy-værket i Bulgarien tilkendegav de to landes regeringer ligeledes i forbindelse med forhandlingerne om optagelse i EU, at de ville lukke VVER 440/230 reaktorerne, i alt 6 reaktorer, på disse værker. EU og en række andre lande, herunder Danmark tilkendegav herefter at ville støtte de to decommissioningfonde under EBRD, der skulle støtte lukningerne. Den danske støtte er på 12 mio. DKK til hver af de to fonde.

I 2001 oprettedes således tre fonde for nedlukninger af de usikre atomreaktorer i Litauen, Slovakiet og Bulgarien under betegnelsen henholdsvis Ignalina, Bohunice og Kozloduy International

Decommissioning Fond, hvor EBRD administrerer fondenes aktiviteter under ledelse af indskyderråd, hvor Danmark sidder i alle tre råd.

For så vidt angår Tjernobylværket var Ukraine bundet af den internationale aftale Memorandum of Understanding, der indeholdt en samtidig aftale om lukning af værket inden udgangen af år 2000, længvning til færdiggørelse af 2 halvfærdige atomreaktorer i Ukraine med EU og EBRD midler, samt oprettelse af en international støttefond til oprydning og sikring af den i 1986 udrændte reaktor på Tjernobyl, bl.a. ved bygningen af en Sarkofag henover den udrændte reaktor. Chernobyl Shelter Fund (CSF) blev oprettet i 1997 og har modtaget indskud fra Miljøstøtteordningen på 18.5 mio. kr. i 1997 og ligeledes på 18.5 mio. kr. i 2001. De danske indskud blev givet med den klare tilkendegivelse, at det forudsattes, at Ukraine ville lukke Tjernobylværket senest med udgangen af år 2000.

Den 15. december 2000 lukkede Ukraine så endeligt den sidste reaktor på Tjernobyl. For Ukraines vedkommende skal beslutningen om endelig lukning ses i lyset af, at færdiggørelsen af arbejdet med sikring af Sarkofagen krævede fornyet international økonomisk støtte, og at der allerede i forbindelse med den første indsamling krævedes tilsagn om lukning af værket i år 2000.

Danmark har i perioden 1991-2001 støttet den nukleare sektor både bilateralt og multilateralt ud over den multilaterale støtte, der gives som medlem af EU. Den bilaterale støtte er blevet givet som støtte til enkeltprojekter under Beredskabsstyrelsens nukleare sektorprogram for i alt ca. 104 mio. kr., samt i mindre omfang under Miljøstøtteordningen for Østeuropa, hvor der er givet støtte til enkeltprojekter på i alt ca. 17 mio. kr. Den multilaterale støtte (fra Miljøstøtteordningen) er blevet givet til Nuclear Safety Account og Chernobyl Shelter Fond på henholdsvis 31 mio. kr. og 18 mio. kr. Den samlede støtte har således været på ca. 170 mio. kr. i perioden 1991-1999.

Dertil kommer "Den Nukleare Pakke" for 2001, hvor der er givet i alt 65,5 mio. kr., samt tilsagnet til Litauen om at støtte aktiviteter i forbindelse med lukningen af Ignalina-værket med yderligere ca. 100 mio. DKK, der vil blive gennemført i tiden frem til omkring Litauens forventede optagelse i EU i år 2004.

Som en foreløbig konklusion på den danske støtte til forbedring af danskernes sikkerhed mod faren fra usikre østeuropæiske atomkraftværker er der således vedtaget støtte for et samlet beløb på 332.5 mio. DKK. Der er således tale om et meget væsentligt beløb, men til gengæld er der opnået meget store resultater i form af tilsgagn om lukning af de atomreaktorer, der stod højest på den danske ønskeseddel.

Ud over indsatsen på atomkraftværkerne har Miljøstøtteordningen for Østeuropa støttet en række projekter til fjernelse af radioaktive strømkilder, de såkaldte RITEC-generatorer, der er baserede på en radioaktiv Sr.90 kilde, på fyrtårn i Østersøen.

Der er her gennemført et projekt, der fjernede 15 sådanne RITEC-generatorer på 5 fyrtårne i Letland og Estland. De 15 generatorer blev fjernet af den russiske flåde, der havde installeret dem, mens det danske projekt bestod i opstilling af moderne lavenergibaseret fyrtårnsteknologi.

Et tilsvarende projekt er startet på 75 fyrtårne i indsejlingen til Skt. Petersborg og Kaliningrad, hvor der hidtil er opstillet alternative lyskilder. Fortsættelsen af projektet afventer den russiske flådes godkendelse af disse testfyr og fjernelsen af RITEC-generatorerne.

Der er i 2001 givet støtte til at forberede et større internationalt projekt med det formål at fjerne op til 400 RITEC-generatorer i Den Nordlige Søvej nord om Rusland og erstatte dem med lignende tekniske løsninger som i Østersøen.

4. Status over sektorintegreret miljøindsats

Sektorintegreret miljøindsats i Østersøregionen

I maj 1997 vedtog regeringen en overordnet strategi for øststøtten med særlig vægt på Østersøen. Ifølge denne skal en del af miljøstøtten til Østeuropa leveres af danske sektorministerier/styrelser til støtte for gennemførelsen af en del af Baltisk Agenda 21 og til forberedelse af EU medlemskab i de tidligere østlande i Østersøregionen.

Baltisk Agenda 21

Baltisk Agenda 21 er den første regionale Agenda 21 til opfølgning af Rio-konferencen. Det var Østersøregionens statsministre, der på et møde i Visby i maj 1996 besluttede, at den skulle udarbejdes. Beslutningen blev tiltrådt på Østersørådets møde i Kalmar i juni 1996, og miljøministrene vedtog en deklaration med de nærmere detaljer om en Baltisk Agenda 21 i Saltsjöbaden i oktober samme år.

Grundtanken i Baltisk Agenda 21 er, at samfundssektorer af økonomisk betydning skal påtage sig et ansvar for, at udvikling og økonomisk vækst sker på et mere bæredygtigt grundlag end hidtil i den regionale udviklingsproces. Miljøforpligtelsen skal integreres i den økonomiske og politiske udvikling i industri-, energi-, landbrugs-, fiskeri-, skovbrugs-, transport- og turistsektoren.

I det videre arbejde med Baltisk Agenda 21 har disse sektorer haft ansvaret for fastsættelse af mål for en bæredygtig udvikling inden for deres egen sektor og for udarbejdelsen af sektorhandlingsplaner, ligesom de har ansvaret for gennemførelsen.

Den følgende gennemgang af sektorernes handlingsplaner omfatter ikke skovbrugssektoren, hvis handlingsplan bl.a. støttes af Miljøstyrelsens miljøstøtte til Østeuropa.

Handlingsplanen for industri er rettet mod:

- Forbedring af rammerne for erhvervsvirksomhederne gennem udvikling af økonomiske incitament, der forbedrer miljøforvaltningen i industrien; harmonisering af den industrirelaterede lovgivning og herunder arbejdsmiljø og arbejdssikkerhed; gennemførelse af internationale konventioner

og aftaler af betydning for en bæredygtig udvikling inden for Østersø-regionen.

- Udvikling af økoeffektive virkemidler for de forskellige brancher; gennemførelse af miljøstyringssystemer; inddragelse af miljøfaktorer i alle former for aktiviteter og rapportering.
- Udvidet og forbedret samarbejde om forskning og udvikling samt overførelse af viden og teknologi inden for Østersø-regionen.

Handlingsplanen for energi er rettet mod:

- Styrkelse af samarbejdet mellem myndigheder.
- Forøgelse af vedvarende energi og fremme af forøget energieffektivitet og energibesparelser.
- Samarbejde om forskning og udvikling.

Handlingsplanen for landbrug er rettet mod:

- Undervisning og uddannelse.
- Udvikling af et »Virtual Research Institute« for bæredygtigt landbrug på grundlag af den allerede eksisterende NOVABOVA i Østersøområdet.
- Udarbejdelse og gennemførelse af agro-miljømæssig lovgivning og politik.

Handlingsplanen for fiskeri er rettet mod:

- Udvikling af langsigtede strategier for de vigtigste fiskebestande: Torsk, laks, sild og brisling.
- Retablering af tilholdssteder, der er vigtige for fisk og fiskeri i indre farvande.
- Skabelse af bæredygtigt aquakultur.

Handlingsplanen for transport er rettet mod:

- Gennemførelse af et projekt om udvikling af retningslinier, kriterier og anbefalinger for infrastrukturinvesteringer i et bæredygtigt transportsystem.
- Tilvejebringelse og styrkelse af samarbejdet mellem regeringerne om mere rationel godtransport, især ved at forbedre jernbane- og skibsforbindelserne.
- Udvikling af regionale strategier, der støtter en bæredygtig søtransport.

Handlingsplanen for turisme er rettet mod:

- Lovgivning vedrørende bæredygtig udvikling og turisme.
- Miljøstyringssystemer og udvikling af kontrolmetoder i turistbranchen.

Sektorernes mål og handlingsplaner for en bæredygtig udvikling samt planerne for det videre arbejde med Baltisk Agenda 21 blev tiltrådt af Østersørådet i juni 1998.

Sektorintegreret miljøindsats – hvilke lande

Den sektorintegrerede miljøindsats blev påbegyndt i 1998, hvor den afløste den tidligere miljørelaterede sektorbistand. Den sektorintegrerede miljøindsats finder sted i Estland, Letland, Litauen, Polen og de Østersø-nære russiske regioner Skt. Petersborg og Kaliningrad.

– yderligere mål med indsatsen

Ud over gennemførelsen af Baltisk Agenda 21 skal indsatsen støtte processen mod EU-medlemskab i de 4 ansøgerlande, Estland, Letland, Litauen og Polen. Der lægges endvidere vægt på, at indsatsen supplerer anden donorbistand.

– bevilling i 2001

Folketinget bevilgede 202 mio.kr. over finansloven for 2001, der blev fordelt på 8 ministerier/styrelser til en indsats over tre år. Fordelingen og forbrug i 2001 fremgår af tabellen.

Tabel 1. Fordeling 2001 bevilling i mio.kr.

Sektor	2001	Estland	Letland	Litauen	Polen	Skt. Petersborg	Kaliningrad	Regionale projekter	SUM
Bevilling	Tilsagn	Tilsagn	Tilsagn	Tilsagn	Tilsagn	Tilsagn	Tilsagn	Tilsagn	Tilsagn
Arbejdsministeriet	15	1,5	1,5	4	6				13
By- og Boligministeriet	10		10						10
Beredskabsstyrelsen	18	3	2	7	2	4 ¹			18
Erhvervsfremme Styrelsen	20	3,5 ²	5	4,5	5	5			19,5 +3,5
Energi-styrelsen	87	12,5	12,5	25	10	17,2			77,2
Fødevarer-Ministeriet	30	0,8	7,6	6,2					14,6
Trafikministeriet	20	4,4	5,6	8,3	0,45				18,75
Undervisningsministeriet	2								0

1 Dækker både Skt. Petersborg og Kaliningrad

2 Bevilling fra 1999 til Danmarks Turistråd

– *ministeriernes indsats fordelt på sektorhandlingsplaner*

Erhvervsfremmestyrelsen bidrog til gennemførelsen af handlingsplanen for industri gennem det erhvervsrelaterede miljøprogram, der sigter mod at gøre det østeuropæiske erhvervsliv konkurrencedygtigt ved efterlevelse af internationale miljøstandarder samtidig med at en miljømæssig og økonomisk bæredygtig udvikling sikres. Projekterne omhandler miljøstyring på udvalgte industrigrene, med øget vægt på aktiviteter vedrørende IPPC-direktivet og renere teknologi. Erhvervsfremmestyrelsen har arbejdet med forskellige industrier inden for f.eks. fødevarer, medicin, elektronik, trævarer, metal, tekstil og trykkerier i de Baltiske lande samt Polen og de russiske områder. I 2001 er fødevarersektoren og den maritime sektor blevet inddraget i programmet.

Rammeprogrammet fra det daværende Arbejdsministeriet er målrettet mod institutions- og kapacitetsopbygning indenfor arbejdsmiljø, miljøuddannelse og beskæftigelse. Dette betyder, at aktiviteterne er koncentreret om træning, overførsel af erfaringer, håndhævelse af lovgivning, herunder EU-lovgivning samt implementering af love, regler standarder m.v. bl.a. via inddragelse af arbejdsmarkedets parter.

I Energistyrelsens program blev der fokuseret på energieffektivisering inden for energiproduktion og -forsyning, institutionel udvikling samt omlægning til mindre forurenende og vedvarende energikilder samt energibesparelser i industri, offentlige bygninger og boliger. I samarbejde med Miljøstyrelsen blev der endvidere ydet en særlig indsats i Litauen omkring afvikling af Ignalina kernekraftværket. Der er i programmet lagt større vægt på samspil med finansieringsinstitutioner og relationer til opfyldelse af Klimakonventionen samt fastholdelse af EU-approximeringsaspektet.

I det daværende By- og Boligministeriets program blev der fokuseret på energieffektivisering i bygninger med udgangspunkt i slutbrugerne. De konkrete projekter rettede sig både mod institutionsopbygning og lovgivningsmæssige aspekter gennem f.eks. tilpasning af standarder, og direkte mod slutbrugerne gennem rådgivning og informationer om energieffektiviserende tiltag.

Beredskabsstyrelsens program støttede etablering af et varslingsystem i tilfælde af uheld på atomkraftværker, herunder civilt beredskab, risikostyring og komponenter til uddannelse af instruktører.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bidrog til gennemførelsen af handlingsplanen for landbrugssektoren. Programmet indeholdt projekter omkring nitratforurening, pesticidanvendelse, destruktionsanstalter, økologisk landbrug og miljøstyring af konventionelt landbrug samt bæredygtige fangstredskaber, miljøstyring på fiskefabrikker og dambrug. Der er i 2001 lagt større vægt på EU-approximeringsprocessen (EU's SAPARD og ISPA-programmer).

Trafikministeriet har i 2001 tilrettelagt sin indsats omkring risikovurdering og risikostyring i havne, risikoanalyser, kontrol, sikkerhedsrådgivning ved transport af farligt gods, et cykelrute netværk, computerprogrammer og -modeller til brug for analyser af miljøkonsekvenser af vejprojekter (VVM i henhold til EU Direktiv 97/11), tilpasning af miljøstatistikker i henhold til EUROSTAT samt teknisk og miljømæssig evaluering af diesel lokomotiver og etablering af deponier og rensning af forurenede ballast og jord.

Organisering af indsatsen – programudvikling

Programforslag til sektorintegreret miljøindsats udvikles i et samarbejde mellem sektorministerier i Danmark og modtagerlandene.

– godkendelse af miljøindhold

Programmernes miljøindhold skal godkendes af modtagerlandets miljøministerium og af Miljøstyrelsen efter samråd med den Rådgivende Komité for miljøstøtte til Østeuropa.

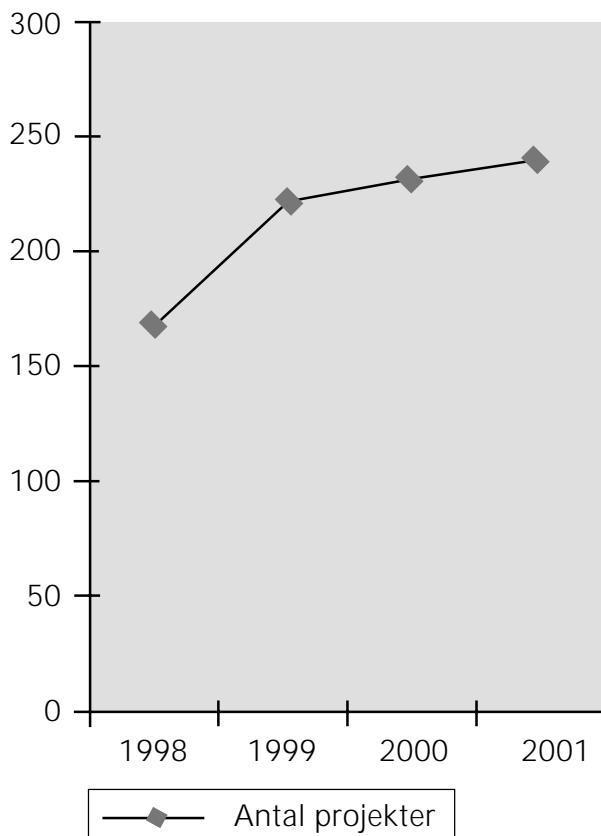
– støttefunktioner

De danske ambassader i modtagerlandene rådgiver sektorministerierne om lokale forhold. Miljøstyrelsen koordinerer indsatsen og står for kontakten til modtagelandenes miljøministerier.

5. Generelt om bevillingen

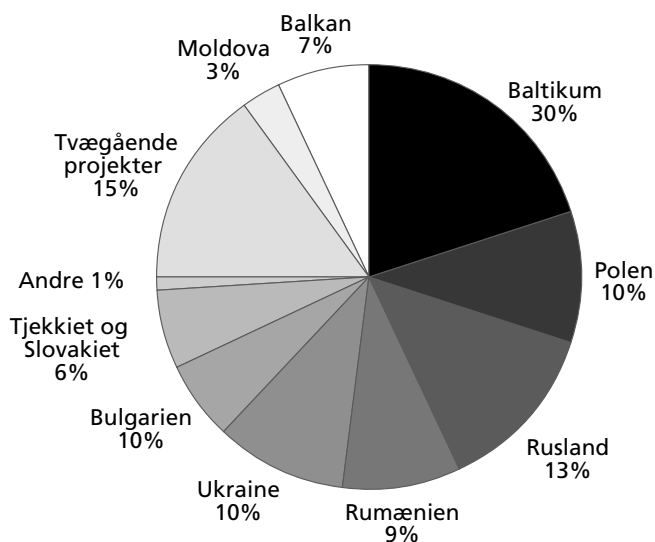
Der blev i 2001 givet tilsagn om tilskud til 248 projekter for et samlet beløb på 631 mill. kr. Der har været udgifter, herunder til tidligere igangsatte projekter, for 532 mill. kr., jf. figur 1.

Figur 1. Antal nye projekter 1998-2001

I henhold til regeringens overordnede strategi for Øststøtten fra 1997 blev der lagt særligt vægt på at yde støtte til Østersøregionen, som har modtaget 51 pct. af den samlede støtte til Østeuropa, jf. figur 2.

Figur 2. Geografisk fordeling af tilsagn. Procentvis fordeling 2001

Der blev således i 2001 iværksat projekter for 38 mill. kr. i Letland, 55 mill. kr. i Litauen, 32 mill. kr. i Estland, 63 mill. kr. i Polen og 81 mill. kr. i Rusland. I det øvrige Østeuropa blev der i 2001 især givet tilsagn til projekter i Rumænien (56 mill. kr.) og Ukraine (64 mill. kr.), mens der blev iværksat projekter for 41 mill. kr. i Tjekkiet og Slovakiet, for 35 mill. kr. i Bulgarien, for 22 mill. kr. i Moldova og for 42 mill. kr. på Balkan. De resterende 93 mill. kr. blev anvendt til tværgående aktiviteter, herunder ligeledes i Østersøregionen, bl.a. som tilskud til Nordisk Miljøinvesteringsfacilitet (NEFCO) samt regionale projekter.

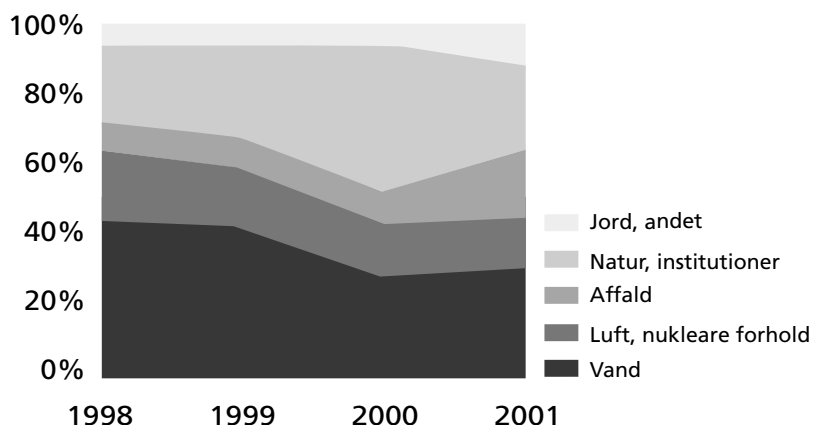
Opgjort på indsatsområder tegnede vandområdet sig for ca. 31 pct. af indsatsen i 2001, jf. figur 3. Indsatsen har primært til formål at begrænse forureningen af Østersøen i regi af den internationale aftale om Østersøen, Helsingforskonventionen og til at opfylde EU-direktiverne på vandområdet.

Indsatsen på luftområdet, der tegnede sig for ca. 14 pct. i 2001, jf. figur 3, har ligeledes til formål at begrænse den grænseoverskridende forurening samt at reducere udledningen af drivhusgasser. Heri indgår endvidere støtte til nedlukning af usikre atomkraftværker i Østeuropa. Indsatsen på affaldsområdet har bl.a. til formål at gøre op med «fortidens synder» i

form af kemikaliedepoter m.v, og støtten til de institutionelle projekter skal især ses i lyset af EU-ansøgerlandenes forberedelse til optagelse i EU.

Indsatsen på naturressourceområdet retter sig mod naturbeskyttelse og forvaltning, bæredygtig skovdrift, miljøundervisning og naturformidling. I EU-ansøgerlandene retter støtten sig i høj grad mod implementering af EU-direktiver herunder Fuglebeskyttelses- og Habitatdirektiverne samt etableringen af det fælles Natura 2000 netværk af beskyttede naturområder. I både ansøger- og ikke-ansøgerlande er støtte til implementering af internationale konventioner på naturområdet prioriteret højt.

Figur 3. Tilsagn fordelt på indsatsområder. Procentvis fordeling 1998-2001

Ved forvaltningen af Miljøstøtteordningen er der som nævnt lagt stor vægt på bistand til EU-ansøgerlandene i Østeuropa. Danmark støtter et stort antal investerings- såvel som institutionsopbygningsprojekter med fokus på implementering, inspektion og gennemførelse af EUs krav til ansøgerlandene på miljøområdet. Hovedparten af disse projekter falder ind under direktiverne om luft, vand, affald og industri, de såkaldte investeringstunge direktiver, samt naturdirektiverne.

Informationsaktiviteter om Miljøstøtteordningen var prioriteret højt i 2001. Der blev udarbejdet et nyt designkoncept for ordningen, der bla. blev brugt i udgivelsen af en række temarapporter og bøger om indsatsen i enkelte østeuropæiske lande. Endvidere afholdt Miljøstyrelsen en jubilæums-konference i anledning af 10-året for miljøstøtten til Østeuropa.

6. Miljøprojekter i Østeuropa

Fordelingen af Miljøstøtteordningens tilskud 2001 i mio. kr. til modtagerlande opdelt på antal tilskud til teknisk assistance og til investeringsaktiviteter, samt fordeling af tilskud til modtagerlande opdelt på indsatsområder fremgår af bilag 1

Miljøprojekter i Bulgarien

I 2001 blev samarbejdet med Bulgarien intensiveret med igangsættelse af mange nye projektinitiativer samt ved udarbejdelse af et nyt landeprogram. Programmet er 3-årigt og erstatter det hidtidige landeprogram.

Der er i landeprogrammet lagt vægt på at øge støtten til EU tilnærmelsen samt at opnå store miljøgevinster. Der er fokuseret på to hovedsektorer, vand og affald. Desuden vil kontrol med forureningen fra industrien og energisektoren få fokus. Beskyttelse af natur- og biodiversitet har også for første gang i Bulgarien fået fokus. Sortehavsregionen er sammen med Sofia-regionen udvalgt som de to regionale indsatsområder, der vil få størst fokus.

Der blev i 2001 givet støtte til 14 projekter med et samlet dansk tilskud på 43,2 mio. DKK. I forhold til 2000 er der tale om mere end en fordobling af det samlede støttebeløb.

Indenfor hovedsektoren vand blev fire projekter støttet i 2001 dækkende mere end 25 % af den samlede danske bevilling. Den anden højt prioriterede sektor – affald, som dækker både husholdningsaffald, farligt affald og skibsgenereret olieholdigt affald, blev støttet med op til 33%.

Et af de springende punkter i forhold til at forbedre affaldshåndtering i Bulgarien og bringe denne på linie med EU's miljøkrav er manglen på en regional planlægning og slutbehandling af affald. Derfor har Miljøstyrelsen støttet et større forberedelsesprojekt af 6 regionale affaldsdeponier til EU's ISPA fond, hvorfra 60 mio. DKK er reserveret til Bulgarien. Fortsættelsen af et regionalt projekt i byerne Wratza og Mezdra har også fået fokus. Desuden er kapacitetsopbygning indenfor farligt affald igangsat, hvor der også forventes afsat mere end 50 mio. DKK til et

kommende forbrændingsanlæg støttet af ISPA. Endelig er der sket forberedelser indenfor modtagelse og behandling af olieholdigt spildevand samt affald i havnebyen Varna.

På vandområdet er der igangsat forberedelse af EU's vandrammedirektiv. Desuden er flere investeringsstudier til opgradering af EU krav på spildevandsanlæg igangsat i Sortehavsregionen, hvor det meste spildevand stadig ledes ubehandlet ud i havet. De konkrete projekter indenfor luftsektoren har udmøntet sig i EU approximering af IPPC direktivet - en opfølgning på et tidligere projekt, hvor 5 større virksomheder skulle opnå godkendelser. Desuden er et træningsprojekt etableret for det nye bulgarske energiministerium, hvor energibesparelser er hovedemnet.

På naturområdet blev forberedelsen til det første grønne projekt igangsat. Denne støtte er rettet mod implementeringen af EU's fugle og habitattidirektiver i Bulgarien og en udpegning af særligt betydningsfulde levesteder, det såkaldte NATURA 2000 netværk. Implementering forventes påbegyndt i 2002.

Herudover blev der i 2001 givet 12 mio. DKK til den såkaldte "Nedlukningsfond for Kozlodui Atomkraftværket". Fonden bestyres af EBRD, og midlerne fra fonden vil blive brugt til projekter, der skal hjælpe Bulgarien med en sikker nedlukning af atomkraftværket. investeringstunge direktiver, samt naturdirektiverne.

Informationsaktiviteter om Miljøstøtteordningen var prioriteret højt i 2001. Der blev udarbejdet et nyt designkoncept for ordningen, der bla. blev brugt i udgivelsen af en række temarapporter og bøger om indsatsen i enkelte østeuropæiske lande. Endvidere afholdt Miljøstyrelsen en jubilæums-konference i anledning af 10-året for miljøstøtten til Østeuropa.

<i>Projekttitel</i>	Waste Water Project in Troyan, Bulgaria, tillægsbevilling
<i>Journalnummer</i>	124/008-0033T
<i>Projektmodtager</i>	Troyan vandselskab
<i>Projektansvarlig</i>	Envidan
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Formålet med nærværende projekt "Troyan WWTP, Phase I" er at installere mekanisk rensning. Projektet ønskes udvidet med yderligere teknisk assistance fra Envidan. Dette skyldes ny information fra Troyan kommune og Vodokanal Engineering om et ændret scenarie for anlægget. Derfor skal dele af feasibility rapporten, budgetposter samt tegninger ændres.</p> <p>Troyan kommune og det bulgarske miljøministerium er meget opsat på, at det ændrede scenarie undersøges af Miljøstøtteordningen. Det skyldes, at den største industri i området Lesoplast er blevet i stand til at behandle store mængder spildevandsudledning således, at BOD reduceres fra 3500 til 500 kg BOD/dag.</p>
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen i denne fase
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 215.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 215.000
<i>Projekttitel</i>	Obzor - Byala Waste Water Treatment Plant - Phase II (Equipment)
<i>Journalnummer</i>	124/008-0043t
<i>Projektmodtager</i>	Obzor og Byala kommuner
<i>Projektansvarlig</i>	Envidan
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Projektet består af investering til et næsten færdigbygget spildevandsanlæg for kommunerne Obzor & Byala. Området er defineret som et "hot spot" område ved Sortehavet af det bulgarske miljøministerium, og projektet er foreslået af det bulgarske miljøministerium. Pt. ledes al spildevandet direkte ud i Sortehavet fra to byer med mere end 10.000</p>

indbyggere. Feasibility studiet er godkendt og denne fase består af investering i henholdsvis mekanisk rensningsudstyr og elektrisk udstyr.

<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Reduktion af: BOD5: 375 tons/år til 26 tons/år Opløste partikler (SS): 452 tons/år til 88 tons/år, NH4-N: 56 tons/år til 3,5 tons/år, PO4-P 31 tons/år til 3,5 tons/år
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 6.600.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 6.600.000
<i>Projekt titel</i>	Public relation training programme “Energy and Environment”, Bulgaria
<i>Journalnummer</i>	124/008-0049
<i>Projektmodtager</i>	De to bulgarske energistyrelser State Agency for Energy and Energy Resources og State Agency of Energy Efficiency.
<i>Projektansvarlig</i>	Sten Stenstrup
<i>Projektbeskrivelse</i>	Såvel fra dansk som europæisk side er flere projekter blevet gennemført i den bulgarske fjernvarmesektor. Dette projekt skal danne baggrund for et to ugers kursus om energibesparelser. Med deltagelse fra branchen, ministeriet, en meningsdannende forbruger samt pressen sikres en meget stor spredningseffekt af alle disse projektresultater. Desuden gennemføres et tre ugers kursus med et stort sammenfald af deltagere fra det første kursus, hvor deltagerne bliver inspireret til at vælge de midler, de finder bedst anvendelige for en kampagne i deres hjemegn. Denne kampagne samt et måleprogram udarbejdes på kurset. Deltagerne gennemfører dernæst kampagnen på deres hjemegn, efter 4-5 måneder foretager de en måling af effekten, og på baggrund af disse måleresultater udarbejdes en projektbrochure, og der afholdes en afsluttende konference.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Energiforbruget skal måles i en given region før og efter gennemført kampagne
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.651.016
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 2.040.352

<i>Projekttitel</i>	Capacity Building in Hazardous Waste Management in Bulgaria
<i>Journalnummer</i>	124/008-0053
<i>Projektmodtager</i>	Det bulgarske miljøministerium samt de regionale miljøinspektorer
<i>Projektansvarlig</i>	Chemcontrol a/s
<i>Projektbeskrivelse</i>	Capacity Building projektet omfatter udvikling af en organisations- og finansiel struktur for opbygning af anlæg til behandling af farligt affald; en overordnet plan for indsamling, oplagring og transport af farligt affald; udarbejdelse af et computersystem til registrering af farligt affald. Det bulgarske miljøministerium (MoEW) har i juli 2001 afleveret en ansøgning til ISPA om finansiering af et nationalt center for farligt affald. I dette projekt er der regnet med indsamling af affaldet ved direkte afhentning fra de største industrier og affaldsproducenter. MoEW er meget interesseret i at etablere et effektivt indsamlingssystem bestående af modtagestationer og modtagepladser for også at sikre en høj indsamlingsgrad fra mindre industrier og husholdninger. For at gennemføre etableringen af dette system er det nødvendigt af udføre en logistisk analyse af affaldsleverancerne, designe modtagestationerne og udarbejde udbudsmateriale for modtagestationerne. Der vil blive udarbejdet et forslag til design af modtagestationerne og modtagepladserne samt et udbudsmateriale, så anlæggene kan udbydes i licitation. Desuden etableres en database til registrering af farlige stoffer.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Kan ikke opgøres i denne fase
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 3.810.139
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 3.810.139
<i>Projekttitel</i>	Kozloduy International Decommissioning Support Fund, EBRD
<i>Journalnummer</i>	124/008-0055
<i>Projektmodtager</i>	Kozloduy International Decommissioning Support Fund
<i>Projektansvarlig</i>	European Bank for Reconstruction and Development (EBRD)

<i>Projektbeskrivelse</i>	Den bulgarske regering har givet tilsagn om at lukke de fire ældste reaktorer på Kozloduy atomkraftværket, således at reaktor 1 og 2 lukkes i 2003, mens reaktor 3 og 4 lukkes i 2006. Disse reaktorer er af typen VVER 440/230, der ved G7 mødet i 1992 i München sammen med RBMK-typen blev udpeget som de mest risikable reaktortyper, og dem, som lukningsbestræbelserne skulle koncentrere sig om, idet opgradering til vestlig standard anses for umulig. Med henblik på at støtte gennemførelsen af lukningen på en miljømæssigt forsvarlig måde har EBRD etableret Kozloduy International Decommissioning Support Fund, der skal gennemføre en række projekter relateret til lukningen.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Miljøsikker nedlukning af de fire ældste atomreaktorer på Kozloduyværket.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 12.000.000
<i>Samlede omkostninger</i>	Ca. DKK 500 mio.
<i>Projekttitel</i>	Project Formulation, EMERALD/Natura 2000 Network of Protected Areas of Bulgaria
<i>Journalnummer</i>	124/008-0056
<i>Projektmodtager</i>	Det bulgarske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	DARUDEC
<i>Projektbeskrivelse</i>	Et hold fra DARUDEC skal formulere et projekt, der skal styrke beskyttelsen af biodiversitet og natur i Bulgarien og medvirke til opfyldelsen af Bulgariens forpligtelser i forhold til Bern konventionen ved at etablere et EMERALD netværk. Desuden skal projektet hjælpe Bulgarien i tilnærmelsen til EU ved at forberede landets deltagelse i Natura 2000 netværket.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Projektet vil medvirke til en styrket beskyttelse af biodiversiteten, opfyldelse af Bern Konventionens forpligtelser og tilnærmelse til EU.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 476.424
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 476.424

<i>Projekttitel</i>	Project formulation mission on Management of ship generated waste in Varna.
<i>Journalnummer</i>	124/008-0057
<i>Projektmodtager</i>	Varna Havn
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro as
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet omhandler udarbejdelse af et projektdokument vedrørende "Management af skibsgenereret affald i Varna havn, Bulgarien". Projektet forventes at indeholde en teknisk assistance komponent til institutionsopbygning, management, træning samt en udstyrskomponent, som efterfølgende skal udbydes.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen i denne fase
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 261.117
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 261.117
<i>Projekttitel</i>	Rehabilitation of Varna Wastewater Treatment Plant in Bulgaria - Stage II
<i>Journalnummer</i>	124/008-0059
<i>Projektmodtager</i>	Varna Spildevandsanlæg
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	Formålet med nærværende projekt er at installere moderne mekaniske filtre og tilføre anlægget laboratorie- samt monitoringsudstyr og vurdere fremtidig belastning. Desuden skal fase II, som indeholder total rehabilitering af det biologiske beluftningstrin, vurderes.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	150-350 m ₃ ristaffald/år
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 5.044.710
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 7.944.710

<i>Projekttitel</i>	Improvement of solid waste management in Vratza and Mezdra - Stage II
<i>Journalnummer</i>	124/008-0062
<i>Projektmodtager</i>	Vratza og Mezdra kommuner
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Et nyt regionalt affaldsdeponi er blevet etableret som resultat af et tidligere støttet projekt. Som led i samme projekt blev der også dannet et nyt fælleskommunalt affaldssamarbejde mellem de to kommuner om driften af affaldsdeponiet. For at sikre en bæredygtig og miljøsikker fortsat drift af deponiet – og hermed også den foretagne investering – og for at sikre en sammenhæng mellem affaldshåndteringen i de to kommuner Vratza og Mezdra og driften af deponiet, er det foreslået at videreføre projektet med en række aktiviteter, som bl.a. har følgende formål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - At sikre en fremtidig miljøsikker drift af affaldsdeponiet ved at opsamle og transportere perkolat til et kommunalt renseanlæg - At udforme en "overgangsplan/konditioneringsplan" som foreskrevet i EU's affaldsdeponeringsdirektiv 199/31/EF - At lukke det ukontrollerede deponi i Mezdra kommune - At udforme en integreret regional affaldsplan for de to kommuner, som lever op til EU målsætninger og strategier på affaldsområdet - At uddrage erfaringer indhøstet fra tidligere og nuværende forsøg/projekter om kildesortering i husholdninger - At udvide og forbedre den nuværende indsamling af affald fra husholdninger i de to kommuner, så dækningsgraden for indsamling når op på 90%.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Opgøres detaljeret i inceptionfasen
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 6.050.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 10.610.000

<i>Projekttitel</i>	Six regional waste disposal sites in Bulgaria, ISPA project preparation
<i>Journalnummer</i>	124/008-0063
<i>Projektmodtager</i>	Det bulgarske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Ministry of Environment and Water (MoEW) i Bulgarien har ønsket støtte til at forbedre et foreliggende utilstrækkeligt udbudsmateriale for seks regionale affaldsdeponeringsanlæg samt en omlastestation. Der foreligger tilsagn fra EU om ISPA støtte på 60 millioner EUR, og entreprenørarbejdet skal være gennemført inden ultimo 2003.</p> <p>Den danske bistand til MoEW omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gennemførelse af de nødvendige ændringer af detailprojekterne for de seks affaldsdeponeringsanlæg, dvs. omprojektering samt suppleringer; driftsinstruks for anlæggene indgår også. - udarbejdelse af nye eller ændrede eksisterende udbudsdokumenter på basis af de ændrede detail-projekter - og således at udbuddet kan foretages efter FIDIC Red Book reglerne - deltagelse i den tekniske vurdering af de indkomne tilbud.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Lukning af 113 gamle ukontrollerede lossepladser samt opbevaring af 430.000 m ₃ affald/år opfyldende EU krav.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 3.275.317
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 3.840.317
<i>Projekttitel</i>	Assistance on the implementation of the IPPC Directive in Bulgaria
<i>Journalnummer</i>	124/008-0064
<i>Projektmodtager</i>	Det bulgarske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro as

<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Projektet er en forlængelse af det nuværende projekt "5 IPPC permits" under Miljøstøtteordningen. Et projekt som assisterer det bulgarske miljøministerium med at udarbejde fem integrerede miljøgodkendelser. Formålet med forlængelsen af projektet er at opgradere ministeriets færdigheder og kunnen, så det kan implementere IPPC direktivet i starten af 2003. Ministeriet har bedt Miljøstyrelsen om assistance på tre områder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - IPPC bekendtgørelse - Tre sektor specifikke godkendelsesvejledninger - Investeringsplan <p>Projektet er i overensstemmelse med landeprogrammet og Miljøstøtteordningens strategi. På kort sigt vil projektet bidrage til en succesrig implementering af IPPC direktivet, som er nødvendig for Bulgariens optagelse i EU. På længere sigt vil implementeringen af direktivet bidrage til en bedre miljøpræstation hos de store industrier i Bulgarien og dermed et bedre miljø.</p>
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Kan ikke opgøres i denne fase
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.870.467
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 3.081.667
<i>Projekttitel</i>	Review of Terms of Reference: Transposition of the EU Water Framework Directive in Bulgaria
<i>Journalnummer</i>	124/008-0065
<i>Projektmodtager</i>	Det bulgarske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	NIRAS
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Draft terms of reference er udarbejdet af det bulgarske miljøministerium. På basis af disse skal et projektdokument udarbejdes og efterfølgende udbydes. Projektet forventes rettet mod de første faser af implementeringen af vandrammedirektivet. Det omfatter transponering af vandrammedirektivet til national bulgarsk lovgivning og udarbejdelse af en national strategi for forvaltningen af vandressourcer. Desuden skal et pilotprojekt for sortehavsregionen formuleres</p>

Miljøeffekt (forventet) Ingen i denne fase

Tilskudsbeløb DKK 399.837

Samlede omkostninger DKK 399.837

Projekttitel **Conservation of Species and Habitats in Bulgaria, Tender**

Journalnummer 129-0261 og 129-0261 A

Projektmodtager Det bulgarske miljøministerium

Projektansvarlig Water & Power Planners

Projektbeskrivelse Projektet består af appraisal af et projektdokument samt efterfølgende udbud. Projektdokumentet er det første grønne miljøprojekt, som er formuleret af Miljøstøtteordningen i Bulgarien. Projektet indeholder etablering af et netværk af beskyttede områder i henhold til Emerald og Natura 2000.

Miljøeffekt (forventet) Ingen i indeværende fase

Tilskudsbeløb DKK 217.448

Samlede omkostninger DKK 217.448

Projekttitel **Appraisal and Tender of Management of Ship Generated Waste in Port of Varna, Bulgaria**

Journalnummer 129-0282

Projektmodtager Varna havn

Projektansvarlig Water and Power Planners A/S

<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet omhandler udarbejdelse af desk appraisal og tender vedrørende draft projektdokument "Management af skibsgenereret affald i Varna havn, Bulgarien" som efterfølgende udbydes. Udbudsprojektet vil omhandle udarbejdelse af port waste management planer og efterfølgende investering
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen i denne fase
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 340.090
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 340.090

Miljøprojekter i Estland

Samarbejdet med Estland var i 2001 koncentreret om forberedelsen af Estlands optagelse i EU. Estland kunne i juni 2001 foreløbigt lukke optagelsesforhandlingerne om miljøkapitlet, men som senest påpeget af EU-Kommissionen i den periodiske rapport om Estlands fremskridt mod tiltrædelse fra november 2001 udestår der stadig en række meget store investeringer primært på områderne spildevand, drikkevand og affald. Den danske indsats var i 2001 fokuseret på netop disse områder.

Der er således ydet dansk støtte til oprydningen af et af Østeuropas største depoter for farligt affald, Sillamäe Radioactive Tailings Pond. Projektet omfatter stabilisering, udtørring og overdækning af den 33 ha store radioaktive dam, der ligger ud for byen Sillamäe på nordkysten af Estland. Projektet samfinansieres af Estland, EU, NEFCO, Sverige, Finland, Norge og Danmark.

Endvidere er der igangsat det første investeringsprojekt inden for rammerne af det såkaldte Small Municipalities Investment Programme, SMIP, hvor 17 mindre og mellemstore estiske byer vil få renoveret vand- og spildevandssystemerne. I 2001 blev der givet støtte til Estlands 6. største by, Viljandi, med 22.000 indbyggere. Danmark har særligt støttet drikkevandsforsyningen, mens projektets spildevandsdel finansieres af EU / ISPA. Desuden bidrager både den estiske stat, NEFCO og Viljandi by til finansieringen.

På naturområdet er der givet støtte til et projekt, der skal hjælpe Estland med at opfylde EU's Habitat-direktiv, især med hensyn til truede arter i fersk- og brakvandsområder. I forhandlingerne om EU-optagelse anmodede Estland om en overgangsperiode indtil 2005 for Natura 2000, men dette blev ikke imødekommet. Der er derfor stort behov for støtte til udpegning af habitatområder til Natura 2000-netværket.

Der blev i 2001 givet støtte til 12 projekter i Estland med et samlet dansk tilskud på 31,8 mio. DKK. Der er tale om en mindre nedgang i støtten i forhold til året før.

<i>Projekttitel</i>	Forest Conservation Area Network. Tillægsbevilling
<i>Journalnummer</i>	124/009-0045T
<i>Projektmodtager</i>	Det estiske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro as
<i>Projektbeskrivelse</i>	Et projekt om etablering af et netværk af beskyttede skove har været i gang i næsten to år. Målene er i store træk blevet nået, men det er nødvendigt med en overdragelsesfase for at sikre, at udvalgte skovområder vil blive etableret som naturreservater, og at de data, der systematisk er samlet ind, vil blive overdraget til de relevante dele af det estiske miljøministerium.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Beskyttelse af 37,800 ha skov af høj biodiversitetsmæssig værdi som led i Natura 2000-netværket
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 559.295
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 559.295

<i>Projekttitel</i>	Sillamäe Radioactive Tailing Pond Remediation Project
<i>Journalnummer</i>	124/009-0062
<i>Projektmodtager</i>	Det estiske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Nordisk Miljøfinansierings Selskab (NEFCO)
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet omhandler stabilisering, udtørring og overdækning af den 33 ha store radioaktive dam, der ligger ud for byen Sillamäe på nordkysten af Estland. Projektet samfinansieres fra EU/LSIF, NEFCO, SIDA, MoE-Finland, MoFA-Norge, EME og DEPA. Projektet gennemføres via ubunden gavebistand fra donorerne med NEFCO som administrerende enhed og en PMU i firmaet Ökosil som implementerende enhed.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Totalt indeholder dammen knap 8 millioner m ₃ radioaktivt og tungmetaltholdigt spildevand og affald. Dammen formodes at indeholde 1.200 tons radioaktivt affald. Årligt deponeres ca. 32.000 tons affald i dammen

inklusive affald fra olieskifer udvindingen. Beregninger viser, at der dagligt udveksles 16-30 tons forurenede vand med den finske bugt/Østersøen.

Tilskudsbeløb DKK 7.850.000

Samlede omkostninger DKK 130.000.000

Projekt titel **Waste-related projects in Estonia**

Journalnummer 124/009-0085T

Projektmodtager Det estiske miljøministerium, Vormsi Island, Recycling Center in Tallinn, Tartu University

Projektansvarlig Rambøll

Projektbeskrivelse I dette projekt har miljøstøtteordningen støttet fire mindre affaldsprojekter i Estland herunder blandt andet specifikation af udstyr til indsamling af affald på Vormsi Island og Tartu University samt materiale til undervisning af skolebørn om affald i Tallinn. Udstyrsbehovet er nu identificeret, og nærværende tillægstilsagn dækker indkøb og levering af udstyret.

Miljøeffekt (forventet) Projektet vil øge affaldssorteringen og dermed den mulige genanvendelse af affald. Projektet har desuden en betydelig effekt i relation til awareness-raising for turister på Vormsi Island, studerende på Tartu University samt skolebørn i Tallinn.

Tilskudsbeløb DKK 903.870

Samlede omkostninger DKK 903.870

Projekt titel **Remediation of contaminated soil at 4 Eesti Energia sites, Estonia**

Journalnummer 124/009-0092

Projektmodtager Eesti Energia

<i>Projektansvarlig</i>	TeamProtection Nordic A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet udfører remediering af fire prioriterede olieforurenede grunde, som tilhører Eesti Energia AS ved at bruge bio-in situ oprensningsteknik. Grundene skal først kortlægges, en handlingsplan skal udvikles for hvert sted og Bio-Gel med en høj koncentration af bakterier sprøjtes ned i jorden. Bakterierne "spiser" oliekomponenterne og efterlader jorden fri for forurenende stoffer.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	16000 m ₃ rensed jord til mindre end 5000 mg/kg
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.050.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 6.450.000
<i>Projekttitel</i>	Appraisal of Freshwater Natura 2000, Estonia
<i>Journalnummer</i>	124/009-0097
<i>Projektmodtager</i>	Det estiske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro as
<i>Projektbeskrivelse</i>	Estland er ansøgerland til EU og derfor forpligtet til at implementere en lang række forskellige direktiver, også på naturområdet. Fugle- og Habitatdirektiverne og Natura 2000-netværket er af stor vigtighed og højt prioriteret i denne forbindelse. Estland har gjort en del fremskridt, men Miljøministeriet har identificeret fersk-og brakvandshabitater som et område, der ikke har fået tilstrækkelig opmærksomhed. Der er udarbejdet et Draft Project Document for projektet på baggrund af en mission v. Ornis Consult (Journalnummer 129-0124). Projektet her omfatter appraisal af dette dokument.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen direkte i dette appraisal projekt
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 82.110
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 82.110

<i>Projekttitel</i>	Implementation of the Natura 2000 Network in Estonia.
<i>Journalnummer</i>	124/009-0099
<i>Projektmodtager</i>	Det estiske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Water & Power Planners A/S (udbudskonsulent)
<i>Projektbeskrivelse</i>	Som led i EU-tilnærmelsesprocessen har Estland ansøgt om, men ikke fået bevilget, en overgangsperiode for Fugle- og Habitatdirektiverne samt Natura 2000-netværket. Det estiske miljøministerium har derfor bedt om assistance til at udfylde identificerede huller i forarbejdet til udpejning af Sites of Community Interest under Habitatdirektivet i fersk- og brakvandsområder.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Et betydeligt bidrag til Estlands opfyldelse af EU's Habitat-direktiv, især med hensyn til truede arter i fersk- og brakvandsområder.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 146.707
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 146.707
<i>Projekttitel</i>	Viljandi Water Supply Project
<i>Journalnummer</i>	124/009-0100
<i>Projektmodtager</i>	Viljandi by
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	I projektet implementeres en ny vandrensningsenhed med tilhørende rehabilitering og forlængelse af vandforsyningsnettet for Viljandi by, således at der opnås 100% dækning og en drikkevandskvalitet, der overholder såvel estiske som EU-krav på området. Projektet er en del af et større investeringsprojekt i Viljandi, der omfatter både spildevand og drikkevand, og som samfinansieres af NEFCO, Viljandi by, den estiske stat og EU/ISPA.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	5.500 m ³ /dag rent drikkevand til ca. 22.000 indbyggere

Tilskudsbeløb DKK 11.864.105

Samlede omkostninger DKK 83.000.000

Projekttitel **Country Programme for Estonia and Latvia**

Journalnummer 124/009-0103

Projektmodtager Det estiske miljøministerium

Projektansvarlig DHI Water & Environment

Projektbeskrivelse To-tre landemissioner blev gennemført i hvert land i perioden 1/7-31/12 2001 og der udarbejdes samlede, koordinerede landeprogrammer for henholdsvis Estland og Letland i henhold til de foreliggende Terms of reference og guidelines herfor.

Miljøeffekt (forventet) Ingen direkte

Tilskudsbeløb DKK 191.194

Samlede omkostninger DKK 191.194

Projekttitel **Keila Wastewater Treatment Plant - supplementary works**

Journalnummer 124/009-0104

Projektmodtager Keila Vesi

Projektansvarlig COWI

Projektbeskrivelse Miljøstøtteordningen har siden 1998 støttet opførelsen af et nyt spildevandsrensningsanlæg i Keila, Estland. Anlægget blev afleveret til modtageren i sommeren 2001. Det har vist sig, at den eksisterende pumpestation, der er 25 år gammel, ikke har kapacitet til at sikre en optimal udnyttelse af rensningsanlægget. Det betyder, at en del af spildevandet løber urensset til recipienten, selvom der er ledig kapacitet på rensningsanlægget. Med nærværende projekt opføres derfor en ny pumpestation

Miljøeffekt (forventet) Forbedret spildevandsrensning som følge af optimering af udnyttelsen af spildevandsrensningsanlægget. På grund af manglende målinger af kapaciteten af den eksisterende pumpestation kan miljøeffekten ikke kvantificeres.

Tilskudsbeløb DKK 1.708.132

Samlede omkostninger DKK 2.080.882

Projekttitel **Implementation of the Natura 2000 Network in Estonia.**

Journalnummer 124/009-0107

Projektmodtager Det estiske miljøministerium

Projektansvarlig Bio Consult A/S

Projektbeskrivelse Som led i EU-tilnærmelsesprocessen har Estland ansøgt om, men ikke fået bevilget, en overgangsperiode for Fugle- og Habitatdirektiverne samt Natura 2000-netværket. Det estiske miljøministerium har derfor bedt om assistance til at udfylde identificerede huller i forarbejdet til udpeging af Sites of Community Interest under Habitatdirektivet i fersk- og brakvandsområder.

Miljøeffekt (forventet) Et betydeligt bidrag til Estlands opfyldelse af EU's Habitat-direktiv, især med hensyn til truede arter i fersk- og brakvandsområder.

Tilskudsbeløb DKK 4.849.477

Samlede omkostninger DKK 5.379.477

Projekttitel **Assistance to Estonia for the implementation of the 3rd pillar of the Aarhus Convention**

Journalnummer 124/009-0110

Projektmodtager Det estiske miljøministerium

Projektansvarlig COWI

<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet skal gennemføre en juridisk analyse af Aarhus konventionens krav til klageadgang i miljøsager i Estland. Analysen af de juridiske barrierer vil danne grundlag for undersøgelser af træningsbehov. To træningsworkshops afholdes for embedsmænd i Miljøministeriet, de regionale miljømyndigheder og andre relevante parter. Der udarbejdes en håndbog, der beskriver miljøsager. Projektet er en fortsættelse af støtten til de estiske myndigheder i implementering af Aarhus konventionen.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen direkte
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.499.957
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.499.957
<i>Projekttitel</i>	Small Municipalities Investment Programme implementation (SMIP- implementation)
<i>Journalnummer</i>	129-0245
<i>Projektmodtager</i>	Det estiske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	PEM-consult
<i>Projektbeskrivelse</i>	Der udarbejdes i projektet terms of reference for den danske konsulent, som via et efterfølgende udbud skal koordinere, implementere og supervisere det samlede input finansieret af Miljøstøtteordningen til SMIP/17 byers projektet i Estland. Dette omfatter ca. 25 MDKK over 2-3 år, hvoraf 95% vil være vand- og spildevandsudstyr. Det samlede projekt er samfinansieret af EU, NIB/NEFCO, SIDA, FinMoE, EME og byerne selv og har et samlet budget på ca. 120 MDKK. Ved implementering bringes 17 mindre estiske byer til EU-niveau med hensyn til rent vand og spildevandsrensning.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen direkte som følge af dette projekts terms of reference og udbudsforretning.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 140.379
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 140.379

Miljøprojekter i Hviderusland

I 2001 fortsatte Miljøstyrelsen den tilbageholdende politik over for Hviderusland i overensstemmelse med strategien udarbejdet i 1999. Strategien indebærer, at der ifølge EU's rådskonklusioner fra 1997 kan iværksættes nye projekter med Hviderusland, forudsat at der er tale om regionale, grænseoverskridende, humanitære projekter eller NGO projekter. I 2001 er der bevilget 4 projekter for et samlet beløb på ca. 3 mio. kr. Sammenlignet med 2000 er der sket en nedgang på godt 44 % fra en samlet sum af ca. 5,4 mio. kr.

I 2001 blev der igangsat et nyt projekt i Hviderusland vedr. forvaltning af en nationalpark på grænsen mellem Hviderusland og Polen. Herudover blev formulering og udbud på et projekt vedrørende implementering af Aarhus Konventionen støttet. Endvidere blev projektet vedrørende den lokale projektkoordinator videreført.

<i>Projekttitel</i>	Belovezhskaya National Park - NGO co-operation
<i>Journalnummer</i>	124/015-0026
<i>Projektmodtager</i>	Hviderussiske og polske NGO'er
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Det overordnede og langsigtede mål med projektet er at bidrage til bevarelsen af den unikke biodiversitet i den hviderussiske del af Bialowieza-Belovezhskaya nationalparken på grænsen mellem Hviderusland og Polen. Parken er af UNESCO klassificeret som "Unique Biosphere Reserve and World Natural Heritage Site", og den hviderussiske del af parken er fire gange større end den polske park. Sidstnævnte har fået støtte fra Miljøstøtteordningen siden 1999. Projektet skal støtte grænseoverskridende samarbejde mellem NGO'er om naturbeskyttelse og miljøinformation med det formål at styrke de hviderussiske NGO'er på miljøbeskyttelsesområdet samt at bidrage til demokratiseringsprocessen i Hviderusland.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Projektet vil styrke viden om og forståelse for natur- og miljøbeskyttelse og bidrage til beskyttelse af biodiversiteten i den hviderussiske del af parken. Belovezhskaya Protected Forest Reserve er 87.600 ha. stor, og der er over 900 plantearter, 220 fuglearter og 56 pattedyrsarter inklusiv den sidste levedygtige og ynglende population af den europæiske bison.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.025.390
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 2.025.390

<i>Projekttitel</i>	Project to assist Belarus in the Implementation of the Aarhus Convention – project identification mission
<i>Journalnummer</i>	124/015-0028
<i>Projektmodtager</i>	Det hviderussiske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Milieu Ltd. Environmental Law Consultancy

<i>Projektbeskrivelse</i>	Formålet med projektmissionen er at identificere et projekt, som skal assistere Hviderusland i implementeringen af Aarhus konventionen. Projektet vil primært fokusere på søjle 1 og 2 i konventionen (access to information and public participation in decision making).
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen direkte, da dette er en projektidentifikationsmission
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 450.692
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 450.692
<i>Projekttitel</i>	Local Project Co-ordinator, Belarus, 2001-2002
<i>Journalnummer</i>	124/015-0029
<i>Projektmodtager</i>	Det hviderussiske miljøministerium og Miljøstøtteordningen
<i>Projektansvarlig</i>	UNDP Minsk
<i>Projektbeskrivelse</i>	Der indgås aftale med det hviderussiske miljøministerium (MNREP) om fortsat ansættelse af en Local Project Coordinator (LPC) for perioden 1. juli 2001 til 31. December 2002. Ansættelsen ændres fra en halvtidsstilling til en fuldtidsstilling. LPC'en skal bistå ved koordineringen af danske aktiviteter primært under øststøtte-programmet. LPC'en skal styrke monitoreringen af danskstøttede projekter. LPC'en placeres i det hviderussiske miljøministerium.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen direkte
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 329.526
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 329.526

<i>Projekttitel</i>	Tender Preparation for Project on Implementation of the Aarhus Convention, Belarus
<i>Journalnummer</i>	129-0278
<i>Projektmodtager</i>	Det hviderussiske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Modus Consult
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektets formål er at gennemføre en udbudsforretning for at identificere det mest kvalificerede og costeffektive firma til gennemførelse af et Aarhus konventionsprojekt i Belarus
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen direkte
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 142.342
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 142.342

Miljøprojekter i Letland

Den samlede danske miljøstøtte til Letland har i perioden 1991-2000 udgjort over 400 mio. kr., hvilket gør Danmark til den største bilaterale miljødonor i Letland. Samarbejdsaftalen mellem Letland og Danmark på miljøområdet blev forlænget med endnu et år i december 2001. I 2001 er bevilget 12 projekter for et samlet beløb på ca. 40 mio. kr. i Letland. Sammenlignet med det foregående år er der sket en mindre nedgang fra 17 projekter for en samlet sum af 42 mio. kr..

Letland blev på Helsinki-mødet i december 1999 inviteret til at indlede optagelsesforhandlinger med EU. Landet er i gang med at transponere og implementere mere end 36 direktiver på miljøområdet. Forhandlingerne med EU om opfyldelsen af miljøkravene blev lukket 28. november 2001. Letland blev bevilget 8 overgangsordninger for implementering af forskellige direktiver. Al lovgivning forventes at være på linie med EU lovgivningen i slutningen af 2002.

Tilnærmelsesprocessen til EU lægger rammerne for udviklingen af miljøpolitikken i Letland, og både spildevands- og affaldsområdet vil fortsat være investeringstunge områder i relation til EU-tilpasningen. Tilpasningen af lovgivning og administration på miljøområdet har derfor spillet en fremtrædende rolle i den danske miljøstøtte til Letland. En betydelig del af den danske støtte (86%) er teknisk assistance til tilnærmelsesprocessen i Letland.

Projekterne omfatter støtte til miljøregulering af mellemstore og mindre virksomheder, samt en større indsats til opbygning af kapaciteten til at varetage miljøtilsyn og kontrolopgaver, herunder opbygning af et referencelaboratorium. Der ydes desuden støtte til implementering af EU-direktiv vedrørende luftkvalitet.

Omkring halvdelen af miljøstøtten er hidtil gået til spildevand og drikkevandsprojekter. De opnåede miljøeffekter er substantielle. Denne indsats er fortsat i 2001 i mindre målestok. Miljøstyrelsen har i højere grad fokuseret på at styrke Letlands bestræbelser på at tilnærme lovgivningen til EU's miljøkrav.

Miljøstyrelsen støttede desuden to regionale initiativer for en bedre kontrol med farlige kemikalier, som bl.a. omfatter et baseline studie af POP stofferne omfattet af Stockholm-konventionen.

Naturbeskyttelse i Letland udgør knapt 30% af den danske miljøstøtte til Letland. Det omfatter støtte til implementering af en handlingsplan for biodiversitet og god forvaltningspraksis i den lettiske skovsektor.

<i>Projekttitel</i>	Supervision of Projects on Construction of Waste Water Treatment Plants in Aizkraukle and Gulbene, tillægsbevilling
<i>Journalnummer</i>	124/023-0082T
<i>Projektmodtager</i>	De tekniske forvaltninger i Aizkraukle og Gulbene, Letland
<i>Projektansvarlig</i>	Water and Power Planners A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	Dette er en tillægsbevilling til et projekt, der blandt andet omhandler supervision af konstruktionen af to rensningsanlæg i Aizkraukle og Gulbene i Letland. Projektet udvides på grund af flere uforudsete og nye krav til rådgiveren, der skal udføre supervisionen.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen direkte
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 208.226
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 208.226

<i>Projekttitel</i>	Environmental Regulation of Category B and C Installations, Latvia
<i>Journalnummer</i>	124/023-0121
<i>Projektmodtager</i>	Det lettiske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Projektet skal udvikle sammenhængende og realistiske bestemmelser for kategori B og C virksomheder og styrke muligheden for en effektiv implementering af bestemmelserne. Projektet vil udarbejde forslag til bestemmelser, styrke institutionel udvikling, opbygge kapacitet hos miljømedarbejdere, gennemføre pilot aktiviteter blandt udvalgte virksomheder, information af privat sektor og foretage økonomiske vurderinger for den private og offentlige sektor.</p> <p>Tilladelser til kategori B virksomheder vil blive integrerede (omfattende luft, vand, affald o.s.v.) og vil i nogen grad bygge på offentlig deltagelse og fremme benyttelse af Best Available Techniques (BAT).</p>

<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Fokus på integrerede tilladelser baseret på BAT vil øge forståelsen for produktionsprocesser og miljøpåvirkningen. Øget tilsyn og håndhævelse er en forudsætning for reduceret forurening, men vil ikke alene føre til reduceret forurening. Det forventes, at projektet på længere sigt vil medføre reduceret forurening, forbedret energieffektivitet og andre miljøeffekter.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 5.655.177
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 5.655.177
<i>Projekt titel</i>	Support to the Approximation Process in the Ministry of Environmental Protection and Regional Development
<i>Journalnummer</i>	124/023-0129
<i>Projektmodtager</i>	Det lettiske miljøministerium og Miljøstøtteordningen
<i>Projektansvarlig</i>	Det lettiske miljøministerium
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Projektkoordinatoren skal primært koordinere aktiviteter under miljølovgivningsprojekter støttet af Miljøstøtteordningen, men vil også støtte det lettiske miljøministerium (MEPRD) i udvikling af en omfattende og koordineret projekt portefølje, der vil fremme tilnærmelse af den lettiske miljølovgivning til EU krav. Koordinatorens arbejde i MEPRD vil hovedsageligt være knyttet til udvikling af lovgivning indenfor vandsektoren.</p> <p>Koordinatoren skal sikre udveksling af information mellem de lovgivningsmæssige projekter og MEPRD og gennemføre regelmæssig overvågning af projekterne. Månedlige rapporter sendes til MEPRD og Miljøstyrelsen.</p>
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Der vil ikke være en umiddelbar miljøeffekt af dette projekt, men en styrket miljølovgivning er en forudsætning for reduceret forurening, forbedret energieffektivitet og andre miljøeffekter.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 298.320
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 298.320

<i>Projekttitel</i>	Implementation of Latvian Biodiversity Action Plan
<i>Journalnummer</i>	124/023-0132
<i>Projektmodtager</i>	Det lettiske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro as
<i>Projektbeskrivelse</i>	På baggrund af konventionen om biodiversitet har Letland formuleret National Biodiversity Strategy and Action Plan (BDAP), som blev vedtaget af parlamentet den 16. maj 2000. Gennem udarbejdelse af en implementeringsplan, institutionel udvikling og informationsaktiviteter vil projektet støtte implementeringen af BDAP. Den fulde implementering inkluderer gennemførelse af de krav, som er stillet af EU's habitat- og fugledirektiver.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Projektet indeholder aktiviteter, som reducerer væsentlige trusler mod biodiversiteten som for eksempel skovfældning, dræning, et større pres for at bruge naturen til rekreative formål, forurening og udvinding af råmaterialer. Desuden sigter projektet mod at styrke den bæredygtige udvikling og at koordinere opfyldelsen af relevante internationale aftaler.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 7.350.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 7.350.000
<i>Projekttitel</i>	PHARE LSIF - 8 Towns Project
<i>Journalnummer</i>	124/023-0135
<i>Projektmodtager</i>	Det lettiske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	NEFCO
<i>Projektbeskrivelse</i>	Dette projekt er en del af et PHARE LSIF projekt, hvis overordnede formål er at bringe vandforsyning og spildevandshåndtering i 8 lettiske byer (110.000 indb) op på EU niveau. Projektet vil komplementere en igangværende dansk støttet indsats på spildevandssiden i 6 af de 8 byer. Gennemførelse af projektet betyder, at den samlede fremtidige vandhåndtering i disse 6 byer vil ske i overensstemmelse med EU's normer.

Miljøeffekt (forventet) 8 lettiske byers drikkevandsforsyning bringes op til EU niveau. Særligt Fe, og Mn og NO3- indhold reduceres til EU niveau

Tilskudsbeløb DKK 5.800.000

Samlede omkostninger DKK 60.000.000

Projekttitel **Baltic States Regional Project on Chemicals Control (BACCON)**

Journalnummer 124/023-0142

Projektmodtager 10 baltiske virksomheder

Projektansvarlig Baltic Environmental Forum

Projektbeskrivelse Ved gennemførelse af workshops, træningsseminarer, udarbejdelse af manualer og informationsspredning søges ledelses-/styringsværktøjer til a) kommunikation/information om farlige kemikalier, b) screening med henblik på substitution og c) rapportering om kemikalier spredt og accepteret af industrien i de baltiske lande. 10 virksomheder skal forpligte sig til at implementere integrated chemicals risk management (HEL-COM 19/5) i deres forberedelser til EMAS eller ISO certifikation.

Miljøeffekt (forventet) Bedre håndtering af farlige kemikalier i 10 baltiske virksomheder.

Miljøeffekt (forventet) DKK 1.575.000

Samlede omkostninger DKK 4.200.000

Projekttitel **Study Visit from Latvian Officials - Phare Twinning Hazardous Waste Project**

Journalnummer 124/023-0145

Projektmodtager Det lettiske miljøministerium samt regionale myndigheder i Letland

Projektansvarlig Miljøstyrelsen

<i>Projektbeskrivelse</i>	Bevillingen drejer sig om støtte til gennemførelse af en studietur for lettiske embedsmænd til Danmark for at se, hvorledes farligt affald håndteres her i landet. Studieturen er et led i et Phare twinning-projekt, og den danske støtte skal muliggøre en bredere deltagelse i turen fra lettisk side.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen direkte, men studierejsen vil bidrage til en bedre løsning på den lettiske håndtering af farligt affald og vil dermed forbedre den generelle miljøkvalitet i Letland.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 95.054
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 162.311
<i>Projekttitel</i>	Capacity Building - Inspection and Control & Laboratory Facilities
<i>Journalnummer</i>	124/023-0146
<i>Projektmodtager</i>	De lettiske miljømyndigheder
<i>Projektansvarlig</i>	NIRAS
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet drejer sig om overførsel af dansk miljøviden og teknologi til de lettiske miljømyndigheder Formålet er at producere vejledninger og træningskurser, som kan sikre det nødvendige løft af den decentrale kapacitet til miljøtilsyn, -kontrol og håndhævelse. Desuden vil projektet konsolidere det lettiske referencelaboratorium, standardisere og forbedre prøvetagning og etablere og evaluere modeller for egenkontrol af forurenende virksomheder.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Kan ikke kvantificeres fra dette projekt.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 8.917.609
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 8.917.609

<i>Projekttitel</i>	Good Management Practises in Latvian Forestry - Bridging the Gap between Forestry Research and Practise
<i>Journalnummer</i>	124/023-0147
<i>Projektmodtager</i>	Latvian State Forestry Research Institute – SILAVA
<i>Projektansvarlig</i>	Forskningscentret for Skov og Landskab
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Det lettiske skovbrug har gennemgået store omvæltninger i de seneste år. Der er kommet ca. 150.000 nye private skovejere, og den årlige hugst er steget fra ca. 4 mill m₃ til ca. 14 mill m₃. Den lettiske skovforskningsinstitution - SILAVA - rådgav tidligere alene de statslige myndigheder, men står nu foran den udfordring at rådgive både skovmyndighederne, det statslige skovselskab og de nye private ejere. Projektet støtter SILAVA i form af overførsel af Forskningscentret for Skov og Landskabs know-how om formidling af forskningsresultater. Projektet skal bringe erhvervets praktikere viden om bæredygtigt skovbrug og dermed bidrage til en bæredygtig drift af de lettiske skove inklusiv beskyttelse af betydelige naturværdier.</p>
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Effekten af dette projekt kan ikke måles direkte i reduktion af forurening. Men udbyttet af projektet er en styrket bevidsthed og viden om bæredygtig skovdrift blandt praktikere og rådgivere.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 3.683.288
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 4.518.458

<i>Projekttitel</i>	Assistance to Latvia on Implementation of the EU Ambient Air Quality Directive
<i>Journalnummer</i>	124/023-0149
<i>Projektmodtager</i>	Det lettiske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Dansk Toksikologisk Center

<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Den lettiske lovgivning er bragt i overensstemmelse med EU-rammedirektivet for luftkvalitet. Projektet støtter implementering af lovgivningen gennem kapacitetsudvikling med hensyn til vurdering og forvaltning af luftkvalitet, harmonisering af luft-monitoring med EU-krav og udvikling af et operationelt system til information af offentligheden og beslutningstagere.</p> <p>Der ydes institutionel støtte til det lettiske hydro-meteorologiske institut (HMA), Riga City Council Air Quality Department (RCC/AQD) og Environmental Data Centre (EDC) (nu Latvian Environment Agency). Projektet består af træning i udvikling af luftkvalitetsmodeller og -scenarier, udvikling af et monitoringssystem og laboratorieanalyser og udvikling af informationsstrategier. Miljøministeriet støttes desuden i udvikling af forslag til regulativer nødvendige for transponering af andre EU luftkvalitetsdirektiver.</p>
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Miljøeffekter af projektet kan ikke umiddelbart måles. Luftkvaliteten forventes dog at forbedres i kraft af bedre forvaltning af luftkvaliteten og et højere informationsniveau.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 5.365.644
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 5.365.644
<i>Projekttitel</i>	Supply of Equipment for Continuous Emission Monitoring of Mobile/Semi-Mobile Incinerator for Pesticides in Latvia
<i>Journalnummer</i>	124/023-0152
<i>Projektmodtager</i>	Det lettiske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Chemcontrol a/s
<i>Projektbeskrivelse</i>	Miljøstøtteordningen yder i et igangværende projekt støtte til etablering af et semi-mobilt forbrændingsanlæg for pesticider. Dette projekt leverer halvdelen af det nødvendige måleudstyr til brug for kontinuerlige røggasmålinger i henhold til EU-direktivkravene for forbrændingsanlæg for farligt affald.

Miljøeffekt (forventet) Sikring af kontinuerlige røggasemissionsmålinger til brug for egen og ekstern kontrol og til indgriben over for overskridelser af emissionsgrænseværdier, således at miljøet ikke belastes unødigt.

Tilskudsbeløb DKK 425.000

Samlede omkostninger DKK 850.000

Projekt titel **Defining Favourable Conservation Status and Management Plans for Selected Natura 2000 Sites in Latvia – Projektforberedelse**

Journalnummer 124/023-0154

Projektmodtager Det lettiske miljøministerium

Projektansvarlig Rambøll

Projektbeskrivelse Dette er en mission baseret på det lettiske miljøministeriums ønsker og skal på baggrund heraf formulere et projektdokument i Miljøstøtteordningens format med henblik på udbud. Missionen skal klarlægge og formulere ønsket om dansk assistance til udarbejdelse og implementering af konkrete forvaltningsplaner i overensstemmelse med habitatdirektivets krav om opretholdelse af gunstig bevaringsstatus. Ligeledes skal missionen sikre projektets brede/generelle relevans. Flodlejer er af det lettiske miljøministerium udpeget som naturtyper, der i relation til et kommende lettisk Natura 2000 netværk vil være af særlig værdifuld betydning. Derfor skal missionen overveje, hvorledes områder indeholdende sådanne naturtyper kan inddrages som pilotområder i relation til at implementere konkrete forvaltningsplaner og andre nødvendige administrative handlinger i relation til EU's fugle- og habitatdirektiver.

Miljøeffekt (forventet) Miljøstøtteordningen har hjulpet Letland med at nå betydelige mål i implementeringen af EU's fugle- og habitat direktiver og det kommende Natura 2000 netværk. Dette projekt vil sikre en bæredygtig administration i udvalgte naturområder. Desuden vil det opstille guidelines for andre områder.

Tilskudsbeløb DKK 297.436

Samlede omkostninger DKK 297.436

<i>Projekttitel</i>	Latvian Biodiversity Action Plan Project - Udbud
<i>Journalnummer</i>	129-0203
<i>Projektmodtager</i>	Det lettiske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Modus Consult I/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	Letland har formuleret "National Biodiversity Strategy and Action Plan" (BDAP). Dette projekt håndterer udbudsprocessen for støtte til implementeringen af strategien og handlingsplanen. Den fulde implementering af BDAP inkluderer udarbejdelse af en implementeringsplan, institutionel udvikling og informationsaktiviteter, bl.a. til opfyldelse af krav, som EU's habitat og fugledirektiver samt Washington/CÍTES konventionen stiller.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	BDAP indeholder aktiviteter, som vil reducere trusler mod Letlands biodiversitet, desuden er planen et forsøg på at kunne opfylde krav, som stilles af forskellige internationale aftaler.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 207.966
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 209.966

Miljøprojekter i Litauen

Det hidtidige landeprogram for Litauen blev i sommeren 2001 erstattet af et revideret landeprogram gældende for perioden 2001-2003. Den seneste revision af landeprogrammet, der udstikker prioriteringen af samarbejdet mellem det litauiske og det danske miljøministerium, fandt sted i 1997.

Der lægges i det nye landeprogram vægt på: Bedst mulig kort- og langsigtet miljøgevinst, EU tilnærmelse, implementeringen af internationale miljøkonventioner, støtte til udviklingen af energisektoren som opfølgning på beslutningen om en nedlukning af Ignalinaværket, samt tilstedeværelsen af en kvalificeret dansk ressourcebase. I forhold til sektorer fokuseres der på projekter indenfor vandsektoren og affaldssektoren, natur- og biodiversitetsbeskyttelse og bekæmpelsen af og kontrol blandt andet med forureningen fra industrien.

Ønsket om og behovet for at tilnærme den litauiske miljøpolitik til EU's miljølovgivning har siden 1995, hvor Litauen ansøgte om optagelse i EU, spillet en stadig mere fremtrædende rolle i den litauiske miljøpolitik og strategi. Særligt dette forhold og behovet for at indarbejde den danske støtte til nedlukningen af Ignalina atomkraftværket reflekteres i det nye landeprogram.

Der blev i 2001 givet støtte til 25 projekter med et samlet dansk tilskud på 54,7 mio. DKK.

I forhold til 2000 er der tale om en markant stigning i det samlede støtbeløb samtidig med, at antallet af støttede projekter faldt i forhold til 2000. Den gennemsnitlige projektstørrelse er således vokset fra 1,1 mio DKK i 2000 til 2,2 i 2001.

Igennem de senere år har den danske støtte til projekter rettet mod Litauens EU-optagelsesproces tegnet sig for en stadig større del af den danske støtte til Litauen, og fra såvel litauisk side som fra EU's side anerkendes den danske støtte som en betydende faktor for, at det i juni 2001 lykkedes Litauen og EU at nå til enighed om, hvordan Litauen skal implementere EU's miljøregelsæt og de overgangsordninger, som skal gælde for Litauen. På dette tidspunkt afsluttedes forhandlingerne om EU's "Miljøkapitel" foreløbigt. Uden sammenhæng i øvrigt fandt der næsten samtidigt hermed et regeringsskiftet sted i Litauen.

Den danske støtte til projekter indenfor vandsektoren tegnede sig i 2001 for godt 25 % af den samlede danske støtte.

Der blev i 2001 igangsat to større projekter med direkte tilknytning til at tilpasse den litauiske lovgivning og miljøadministration til EU lovgivningen. Det ene projekt (124/025-0115) skal sætte Litauen i stand til at implementere de krav til spildevandsudledninger, som gælder for EU's medlemslande, mens det andet projekt (124/025-0217) omhandler implementeringen af EU's vandrammedirektiv. Herudover er der givet støtte til nye rensesanlæg i Trakai-Lentvaris og i Varena.

På naturområdet blev der givet en samlet støtte på godt 9 mio. DKK, svarende til godt 15 % af den samlede støtte.

Hovedparten af denne støtte er gået til et projekt (124/025-0202) rettet mod implementeringen af EU's-habitatdirektiv, der fordrer en registrering af plante- og dyrelivet i Litauen og en udpegning af særligt betydningsfulde levesteder, det såkaldte NATURA 2000 netværk. Herudover er der givet støtte til at styrke den litauiske ornitologiske forening gennem et tæt samarbejde med Dansk Ornitologisk Forening (124/025-0111).

Affaldsområdet tegnede sig for knap 10 % af den danske støtte. Et af de springende punkter i forhold til at forbedre affaldshåndtering i Litauen og bringe denne på linie med EU's miljøkrav er manglen på en regional planlægning af affaldsindsamlingen og slutbehandling af affald. Manglen på organisering og planer gør det også særdeles vanskeligt at foretage investeringer og dermed i at få del i de midler, der er til rådighed fra EU's side til en forbedret affaldshåndtering.

Der blev i 2001 givet støtte til at etablere en regional affaldsplan for Vilniusregionen, der tæller knap 800.000 personer, således at der ved projektets afslutning vil kunne tages en (politisk) beslutning om den fremtidige affaldshåndtering i regionen, og at der vil kunne søges om EU-støtte til at iværksætte den (124/025-0203). Der blev også givet støtte til at færdiggøre forberedelsen af en ændret affaldshåndtering i Siauliai-regionen.

Herudover blev der i 2001 givet 20 mio. DKK til den såkaldte "Nedlukningsfond for Ignalina Atomkraftværket". Fonden bestyres af den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling, og midlerne fra fonden vil blive brugt til projekter, der skal hjælpe Litauen med en sikker nedlukning af atomkraftværket ved Ignalina.

Endelig skal det nævnes, at Miljøstyrelsen i slutningen af 2001 færdiggjorde rapporten "Danish-Lithuanian Environmental Co-operation 1991-2000" der beskriver det dansk-litauiske miljø samarbejde igennem de seneste 10 år.

<i>Projekttitel</i>	Reserve management through Lithuanian Ornithological Society (LOD)
<i>Journalnummer</i>	124/025-0111
<i>Projektmodtager</i>	Litauens Ornitologiske Forening
<i>Projektansvarlig</i>	Dansk Ornitologisk Forening
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet er et samarbejdsprojekt mellem henholdsvis den danske (DOF) og den Litauiske (LOF) Ornitologiske Forening, som dels sikrer forvaltning af to bevaringsværdige reservatområder og samtidig udnytter denne proces til at styrke den litauiske forening og udvikle oplysningsvirksomhed med basis i områderne og i samarbejde med en række vigtige nationale institutioner.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Projektet vil sikre hensigtsmæssig forvaltning af to bevaringsværdige reservatområder og desuden få en landsdækkende effekt gennem styrkelse af Litauens Ornitologiske Forening og iværksættelse af oplysningsvirksomhed.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.032.007
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 2.032.007
<i>Projekttitel</i>	Project to assist the Republic of Lithuania to transpose EU requirements in the water sector
<i>Journalnummer</i>	124/025-0115
<i>Projektmodtager</i>	Det litauiske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	DHI Water & Environment
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektets formål er at bistå det litauiske miljøministerium med tilnærmelsen af litauisk lovgivning på vandområdet til EU-regler blandt andet med hensyn til udvikling af et klassifikationssystem for overfladevand, vandkvalitet-standarde (EQS) og metodologi for fastlæggelse af emissionsgrænser i overensstemmelse med kvalitet-standarde.

Miljøeffekt (forventet) Ingen umiddelbart, men gennemførelse af projektet vil medvirke til, at den litauiske miljølovgivning kommer i overensstemmelse med EU-regler på området. Ved implementering af denne lovgivning vil der ske væsentlige miljøforbedringer.

Tilskudsbeløb DKK 4.468.857

Samlede omkostninger DKK 4.718.857

Projekttitel **Project Preparation on Aarhus Convention and Waste Reporting**

Journalnummer 124/025-0123

Projektmodtager Det litauiske miljøministerium

Projektansvarlig Carl Bro as

Projektbeskrivelse Projektet drejer sig om udarbejdelse af mindst to projektdokumenter for følgende områder:

Assistance til koordinering og implementering af Aarhus Konventionens krav i Litauen.

Assistance til koordinering af aktiviteter vedrørende indrapportering af affaldsdata.

Miljøeffekt (forventet) Ingen direkte, men gennemførelse af de planlagte projekter vil medvirke til miljøforbedringer i Litauen.

Tilskudsbeløb DKK 535.560

Samlede omkostninger DKK 535.560

Projekttitel **Conservation of Inland Wetland Biodiversity in Lithuania**

Journalnummer 124/025-0149

Projektmodtager Nature Heritage Fund, Lithuania

<i>Projektansvarlig</i>	BioConsult a/s
<i>Projektbeskrivelse</i>	En samfinansiering af projektforberedelse (PDF-B) til UNDP-GEF. Projektforberedelsen vil resultere i et større projekt omhandlende udvikling og implementering af managementplaner for beskyttede ferskvandsområder i Litauen gennem etablering af demonstrationsområder.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Der er tale om projektforberedelse. Det endelige projekt forventes at føre til en forbedret beskyttelse af biodiversiteten i litauiske vådområder.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 180.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 2.250.000
<i>Projekttitel</i>	Rehabilitation of Aukstrakiai Hazardous Waste Landfill, Inception Project, Lithuania
<i>Journalnummer</i>	124/025-0150
<i>Projektmodtager</i>	Siauliai kommune og amt
<i>Projektansvarlig</i>	Moe & Brødsgaard A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	Der gives støtte til et udredningsarbejde vedrørende retableringen af en 60 ha. stor ukontrolleret losseplads for miljøfarligt affald ved Siauliai. I forbindelse med udredningsarbejdet gennemføres et review af de hidtidige aktiviteter, og der gennemføres en vurdering af de tekniske og finansielle muligheder for en forsvarlig lukning af den eksisterende losseplads og mulighederne for at etablere et kontrolleret deponi for miljøfarligt affald fra de omkringliggende garverier.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Der skabes grundlag for retableringen af en 60 ha. stor ukontrolleret losseplads for miljøfarligt (garveri)-affald. Såfremt det overordnede projekt gennemføres, elimineres en betydelig trussel mod grundvandsressourcerne, og risikoen for grænseoverskridende forurening med miljøfremmede stoffer minimeres.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 499.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 499.000

<i>Projekttitel</i>	Technical assistance to the Lithuanian Ministry of Environment, ISPA applications
<i>Journalnummer</i>	124/025-0151T
<i>Projektmodtager</i>	Det litauiske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	Der gives en tillægsbevilling til den igangværende tekniske assistance til det litauiske miljøministerium. Tillægsbevillingen gør det muligt at ansøge om ISPA midler til at etablere en regional affaldsløsning i Siauliai Regionen i Litauen.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Den langsigtede miljøeffekt er, at der etableres en ny losseplads og et nyt affaldshåndteringssystem for de 400.000 beboere i Siauliai Regionen i Litauen. Konkret gennemføres et feasibility studie, der gør det muligt at søge om ISPA-midler til etableringen af en ny losseplads, der lever op til EU-krav og standarder.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 640.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 750.000
<i>Projekttitel</i>	Construction supervision and investment support Varena Waste Water Treatment Plant
<i>Journalnummer</i>	124/025-0160
<i>Projektmodtager</i>	Varena Kommune
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro as
<i>Projektbeskrivelse</i>	Der ydes støtte til rådgivning og tilsyn samt ikke øremærket investeringsstøtte til udbygningen af Varena spildevandsanlæg i det sydlige Litauen. Støtten ydes gennem bygherrerådgiverkontrakt med dansk rådgiver.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Forventede reduktioner: 180 ton BI7/år, 2,9 ton fosfor/år, 2 ton kvælstof/år

Tilskudsbeløb DKK 2.540.936

Samlede omkostninger DKK 18.532.396

Projekttitel **Ignalina Decommissioning Fund,
European Bank for Reconstruction and Development**

Journalnummer 124/025-0165

Projektmodtager Ignalina Decommissioning Fund, EBRD

Projektansvarlig EBRD, European Bank for Reconstruction and Development

Projektbeskrivelse Projektets formål er at støtte en fond, der er etableret under EBRD med det formål at lukke og afvikle samtlige atomkraftværket Ignalinas RBMK-reaktorer. Fonden skal derudover støtte en række parallelle aktiviteter indenfor energi- og socialektoren.

Miljøeffekt (forventet) Endelig lukning af Ignalina atomkraftværk, miljømæssigt forsvarlig bortskaffelse af radioaktivt materiale fra reaktorerne m.v.

Tilskudsbeløb DKK 20.000.000

Samlede omkostninger DKK 20.000.000

Projekttitel **Construction supervision, Trakai - Lentvaris Waste Water Treatment Plant, Lithuania**

Journalnummer 124/025-0169 og 124/025-0169t

Projektmodtager Trakai-Lentvaris Kommune

Projektansvarlig COWI

Projektbeskrivelse Der ydes støtte til rådgivning og tilsyn i forbindelse med etableringen af et fælles renseanlæg på ca. 21.000 p.e. for Trakai og Lentvaris 50 km vest for Vilnius i Litauen.

Miljøeffekt (forventet) Forventede reduktioner:
35,5 ton BI7/år, 5 ton fosfor/år, 19 ton kvælstof/år.

Tilskudsbeløb DKK 2.238.457

Samlede omkostninger DKK 2.238.457

Projekttitel **Development of Integrated Environmental Education with Field Activities**

Journalnummer 124/025-0176

Projektmodtager Dette er en projektforberedelse

Projektansvarlig Hedeselskabet

Projektbeskrivelse En del af den litauiske biodiversitetstrategi og handlingsplan drejer sig om information, træning og uddannelse. Dette projekt har som formål at integrere miljømæssig uddannelse i de nationale uddannelsesprogrammer i Litauen.

Miljøeffekt (forventet) Ingen i denne fase

Tilskudsbeløb DKK 222.635

Samlede omkostninger DKK 222.635

Projekttitel **Klaipeda Geothermal Demonstration Project, consulting**

Journalnummer 124/025-0188

Projektmodtager Klaipeda Geotermiselskab

Projektansvarlig DONG A/S

Projektbeskrivelse Projektet omhandler rådgivning i forbindelse med idriftsættelse af det færdigbyggede geotermianlæg i Klaipeda. Anlægget udbygges i denne fase til også at anvende en kedelcentral samt en varmeakkumulator som

en integreret del af projektet. Anlægget får herved en ca. 20% større fuldlastkapacitet, hvilket yderligere vil medvirke til en reduktion af emissionsudledningen i byen.

<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen direkte i nærværende projekt, men netop udnyttelse af kedelcentral samt varmeakkumulator i driftsfasen medfører en ca. 20% større fuldlastkapacitet, hvilket vil reducere emissionsudledningen i den forestående driftsfasen.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.728.776
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 2.000.000
<i>Projekttitel</i>	Long term expert to support the PHARE Twinning project
<i>Journalnummer</i>	124/025-0195
<i>Projektmodtager</i>	Det litauiske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Environmental Policy Centre (EPC)
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektets formål er at støtte et PHARE Twinning projekt om overvågning, hvor Danmark bidrager med en vandkomponent. Projektets hovedindhold er ansættelsen af en vandekspert, der får til opgave at indsamle relevant information fra og koordinere med andre bistandsprojekter i vandsektoren og yde assistance til twinning projektet. Bistanden til den litauiske vandsektor kommer hovedsageligt fra Danmark. Projektet forventes at resultere i et større udbytte af de danske kortidseksperter input i Twinning projektet, idet vandeksperten vil kunne sikre kontinuiteten.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen direkte, men projektet forventes at resultere i et øget udbytte af Twinning projektet
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 400.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 400.000

<i>Projekttitel</i>	Study for the Extension and Rehabilitation of Pakroujis Water Supply System
<i>Journalnummer</i>	124/025-0197
<i>Projektmodtager</i>	Pakroujo kommune
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro as
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektets langsigtede mål er at udbygge vand- og kloakforsyningen i Pakroujo Kommune i Litauen. Det umiddelbare projektmål er at etablere et feasibility studie, der kan sikre en kosteffektiv prioritering af nødvendige investeringskomponenter og sikre finansieringen af disse.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Projektets miljøeffekter kan ikke opgøres på nuværende tidspunkt, men projektet er en forudsætning for en kosteffektiv udbygning af vand- og kloakforsyningen i Pakroujo distriktet, der har 30.000 indbyggere.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.221.223
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.221.223
<i>Projekttitel</i>	Programforslag til DR TV fakta: "At leve med Ignalinaværket"
<i>Journalnummer</i>	124/025-0199
<i>Projektansvarlig</i> <i>Projektbeskrivelse</i>	Jens Olesen Jens Olesen fra DR foretager research i Litauen og skriver manuskript til en TV udsendelse om "at leve med Ignalinaværket". DR har stillet sig positiv overfor efterfølgende at producere en eller to TV udsendelser om emnet, hvor der forventes co-finansiering fra Miljøstøtteordningen. Manuskriptet indgår således centralt i DR's beslutning om at producere og sende udsendelserne.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen direkte
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 33.176
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 33.176

<i>Projekttitel</i>	Project formulation mission on implementation of the EU Requirements
<i>Journalnummer</i>	124/025-0201
<i>Projektmodtager</i>	Det litauiske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro as
<i>Projektbeskrivelse</i>	Formuleringsmissionen skal designe et projekt med det overordnede formål at støtte Litauen i transponering af EU direktiver for bortskaffelse af PCB, spildolie og batterier. I samarbejde med Miljøministeriet udarbejdes et udkast til lovgivning på området på baggrund af en vurdering af juridiske mangler i den eksisterende lovgivning. Desuden udarbejdes et projektdokument, der styrker implementering og håndhævelse af EU-lovgivningen. Teamet diskuterer gennemførelsen af direktiverne med relevante parter. Miljøministeriet har foreslået, at projektet blandt andet omfatter en plan for opgørelse og feltundersøgelser af PCB/PCT forekomster i Litauen, vurderer den nationale kapacitet til at indsamle opbevare og bortskaffe PCB/PCT og forbereder indsamlingsordninger for batterier og spildolie.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen i denne fase
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 509.054
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 509.054
<i>Projekttitel</i>	Implementation of Natura 2000 Network on Regional and National Level, Lithuania
<i>Journalnummer</i>	124/025-0202
<i>Projektmodtager</i>	Det litauiske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Ornis Consult
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektets formål er at styrke naturbeskyttelsen i Litauen især af arter og habitater omfattet af EU's Fugledirektiv (79/409) og Habitatdirektivet (92/43) gennem oprettelsen af et Natura 2000 netværk. Dette vil blive

opnået gennem udarbejdelse af en konsolideret Natura 2000 liste til indsendelse til EU-kommissionen, gennemførelse af offentlige høringer og oplysningskampagner og styrkelse af de institutioner, der skal administrere beskyttelsen både på nationalt og lokalt plan. Rammerne for udpegelse af et nationalt Natura 2000-netværk er til stede, men for at opnå fuld opfyldelse af direktiverne og etablering af et administrativt system, der kan varetage håndhævelse og monitorering ved den planlagte EU-optagelse i januar 2004, kræves en hurtig og effektiv indsats. Inddragelse af lodsejere og offentligheden generelt i udpegelse af Natura 2000-områder skal også styrkes som led i opfyldelsen af forpligtigelserne i Aarhus-konventionen.

Miljøeffekt (forventet) Effektiv beskyttelse af arter og naturområder omfattet af Fugle- og Habitatdirektiver

Tilskudsbeløb DKK 6.028.844

Samlede omkostninger DKK 6.481.944

Projekttitel **Waste Management in the Vilnius Region, Phase 1**

Journalnummer 124/025-0203

Projektmodtager Vilnius regionens kommuner

Projektansvarlig Rambøll

Projektbeskrivelse Litauen har gennem de seneste år tilpasset sin affaldslovgivning således, at den lever op til EU's krav og regelsæt på området. Denne lovgivning kræver blandt andet, at der etableres regionale affaldsplaner og konkrete investeringsplaner, således at lovgivningen også kan implementeres. Det samlede projekt gennemføres i tre faser, hvoraf denne er den første. I denne fase etableres rammerne for et fælles-kommunalt affaldssamarbejde i Vilniusregionen, der etableres en overordnet affaldsstrategi for regionen, og der udarbejdes et udkast til ISPA-ansøgning om EU-støtte til affaldsplanens gennemførelse. I fase to vil der blive udarbejdet udbudsmateriale for planens investeringskomponenter, mens fase tre omhandler selve implementeringen af planen. Det forventes, at fase to og tre vil kunne finansieres via EU-støttemidler.

Miljøeffekt (forventet) Der vil gennem projektet blive etableret en regional affaldsplan, der er en forudsætning for, at affaldshåndteringen i Vilnius-regionen kan gennemføres i overensstemmelse med EU's affaldslovgivning og regelsæt på området. Samtidig skaber projektet de institutionelle og finansieringsmæssige rammer for, at denne affaldsplan kan føres ud i livet. Vilniusregionen omfatter ca. 700.000 mennesker.

Tilskudsbeløb DKK 3.392.316

Samlede omkostninger DKK 4.001.085

Projekttitel **Reflection of Danish environmental projects in TV-programme "Stop-Nature"**

Journalnummer 124/025-0204

Projektmodtager TV-seere i Litauen

Projektansvarlig Measures for Energy Saving

Projektbeskrivelse Der produceres 11 TV-udsendelser om den danske miljøstøtte til Litauen. Disse vises i litauisk TV i løbet af efteråret 2001 til foråret 2002. Udsendelserne indgår i en samlet udsendelsesrække på i alt 44 programmer om bistandsprojekter i Litauen.

Miljøeffekt (forventet) Projektet højner offentlighedens viden om miljø, natur og energi i Litauen.

Tilskudsbeløb DKK 250.000

Samlede omkostninger DKK 1.732.650

Projekttitel **Project Design: Development of Integrated Coastal Zone Mangement Plan, Lithuania**

Journalnummer 124/025-0208

Projektmodtager Det litauiske miljøministerium

Projektansvarlig Rasmussen og Witthöft

<i>Projektbeskrivelse</i>	Det litauiske miljøministerium har anmodet Miljøstøtteordningen om assistance til implementering af en ny strategi for kystbeskyttelse. Integrering af natur- og landskabshensyn, rekreative hensyn og bæredygtig udnyttelse af kystzonen er vigtige elementer i projektideen, som formuleringsholdet skal udbygge og konsolidere til et fuldt projektdokument til udbud. Den nyligt udarbejdede "Lithuanian Baltic Sea Coasts Management Strategy" vil danne udgangspunkt for en nærmere planlægning af kystbeskyttelsesforanstaltninger, og pilotimplementering af dele af planen tænkes gennemført i udvalgte områder. Det er særlig vigtigt, at forpligtelserne i EU's Fugle- og Habitat-direktiver om naturbeskyttelse indarbejdes, og at de forpligtelser og beskyttelsesinteresser, der ligger i forlængelse af Den Kuriske Odde's optagelse på Verdensarvslisten, også honoreres i planlægning og implementering af kystbeskyttelsesforanstaltninger.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen i denne fase af projektet
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 424.171
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 424.171
<i>Projekttitel</i>	Review and Preparation of Project on Development of Inspection and Enforcement
<i>Journalnummer</i>	124/025-0209
<i>Projektmodtager</i>	Det litauiske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	NIRAS
<i>Projektbeskrivelse</i>	En evaluering af et pilot-projekt til udvikling af tilsyn og håndhævelse af miljølovgivningen i Litauen danner basis for design af et projekt til udbredelse af relevante IT løsninger til alle Miljøministeriets regionale kontorer. De regionale myndigheder styrkes i deres kontrolopgaver af industrivirksomheder gennem installering af IT infrastruktur, GeoEnvironment Industry Control Module, træning af personale i IT brug og udvikling af procedurer for håndhævelse.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Projektforberedelsen vil ikke have direkte miljøeffekter, men en forbedret kontrol som følge af implementeringen af det samlede projekt vil begrænse forureningen fra industrivirksomheder.

Tilskudsbeløb DKK 407.620

Samlede omkostninger DKK 407.620

Projekttitel **Transposition of the EU water Framework Directive, Lithuania**

Journalnummer 124/025-0217

Projektmodtager Det litauiske miljøministerium

Projektansvarlig Carl Bro as

Projektbeskrivelse Projektet er rettet mod de første faser af implementeringen af vandrammedirektivet. Det omfatter transponering af vandrammedirektivet til national litauisk lovgivning og udarbejdelsen af en national strategi for forvaltningen af vandressourcer. Det er koordineret med andre internationale og nationale aktiviteter på området. Implementeringen af vandrammedirektivet skal ske faseopdelt over de næste 15 år i EU's medlemslande, og som fremtidigt medlem af EU vil Litauen også skulle implementere vandrammedirektivet.

Miljøeffekt (forventet) Projektet vil medvirke til en overholdelse af EUs miljøkrav og -regler i forhold til administrationen og forvaltningen af vandressourcer.

Tilskudsbeløb DKK 4.057.313

Samlede omkostninger DKK 4.357.313

Projekttitel **Preparation and supervision of the implementation of energy saving and cleaner technology projects in 14 industries**

Journalnummer 124/025-0218

Projektmodtager Miljøstyrelsen

Projektansvarlig Water & Power Planners

Projektbeskrivelse Evaluering af 14 energi- og renere teknologisynd med henblik på identifikation og kontraktning af investeringstilskud. Slutrapporter fra 14 virksomheder gennemgås, egnede investeringsprojekter identificeres og investeringstilskud forhandles med virksomhederne. Desuden sker der

udformning af ansøgninger til Miljøstøtteordningen samt tilsyn med projekternes gennemførelse.

Miljøeffekt (forventet) Ingen direkte

Tilskudsbeløb DKK 1.248.384

Samlede omkostninger DKK 1.248.384

Projekttitel **Formulation of project document on implementing the CITES Convention and the related EU legislation in Lithuania**

Journalnummer 124/025-0219

Projektmodtager Det litauiske miljøministerium

Projektansvarlig NIRAS

Projektbeskrivelse Med baggrund i de udarbejdede terms of reference vil missionen i samarbejde med de litauiske myndigheder, NGO'ere samt andre stakeholders identificere og formulere et projektdokument, således at implementeringen af dette på bedst mulig vis støtter Litauen mod en effektiv håndhævelse af CITES konventionen.

Miljøeffekt (forventet) Med en effektiv håndhævelse af CITES konventionen og de relaterede EU forordninger, forventes det, at den ulovlige handel med truede dyre- og plantearter kan reduceres og dermed bidrage til bevarelse af biodiversiteten i arternes oprindelseslande.

Tilskudsbeløb DKK 241.122

Samlede omkostninger DKK 241.122

Projekttitel **Local Project Coordinator, Lithuania, 2002-2003**

Journalnummer 124/025-0220

Projektmodtager Det litauiske miljøministerium

Projektansvarlig Envas

<i>Projektbeskrivelse</i>	Efter aftale med det litauiske miljøministerium forlænges ansættelsen af den lokale projektkoordinator i ministeriet for perioden 2002-2003. Projektkoordinatorern vil bistå det litauiske miljøministerium i at koordinere og styrke indsatsen i forhold til samarbejdet med Miljøstøtteordningens program.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Kan ikke opgøres
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.058.824
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.058.824
<i>Projekttitel</i>	Environmental Education, Lithuania
<i>Journalnummer</i>	129-0257
<i>Projektmodtager</i>	Det litauiske miljøministerium og det litauiske undervisningsministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Modus Consult
<i>Projektbeskrivelse</i>	Det litauiske uddannelsessystem befinder sig i en periode med forandringer, hvor reformer af undervisningsinstrumenter og -metoder er sat i værk. Dette projekt vil støtte denne udvikling ved at introducere et integreret miljøundervisningssystem med alternative tilgange til at undervise, nye typer af undervisningsmateriale og feltarbejde.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Betydelig forøgelse af kompetencen og erfaringen med integreret miljøundervisning i det litauiske skolesystem og integrering af beskyttede områder og lignende i den generelle miljø-oplysningsindsats.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 241.090
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 241.090

Miljøprojekter i Moldova

I maj 2001 blev landeprogrammet for Moldova færdiggjort, og programmet dækker perioden 2001 - 2003.

I landeprogrammet er vandforsyning hovedomdrejningspunktet, hvilket også er fulgt op i de konkrete projekter.

I 2001 er der kontraktet for ca. 22 mio. kr, hvilket er en meget stor forøgelse i forhold til 2000, hvor der blev kontraktet for kr 3,4. mio.

Fokus har været på gennemførelse af investeringsprojekter indenfor vand. Der blev udvalgt to landsby vandforsyninger, Borcea og Chircaesti og en mindre by Stauceni med henblik på etablering af vandforsyning. I Edinets vil der blive fokuseret på energibesparelser i det eksisterende vandforsyningssystem. Endvidere er der givet støtte til en nødvendig rådgivning for at kunne gennemføre et EBRD lån indenfor vandforsyningssektoren i hovedstaden Chisinau.

Der er endvidere givet støtte til at hjælpe miljøministeriet i Moldova med den praktiske implementering af Aarhus konventionen.

<i>Projekttitel</i>	Chisinau Water Services Rehabilitation Project - phase 2, tillægsbevilling
<i>Journalnummer</i>	124/028-0003T
<i>Projektmodtager</i>	Chisinau kommune og vandselskab
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	Hovedindholdet i projektet er at gennemføre rehabiliteringen af vandforsyningssystemet i Chisinau by. Der skal rehabiliteres ca. 100 km. ledning til en samlet værdi af 23,8 mill. USD. Projektet er et EBRD lån. Rambøll er ansvarlig for den nødvendige tekniske rådgivning i projektet, som finansieres fra dansk side. Nærværende bevilling er en forlængelse af kontrakten med Rambøll med 11 måneder.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Teknisk rådgivning til et investeringsprojekt. Hovedindholdet vil være rehabilitering af 100 km vandforsyningsledning. Den konkrete miljøeffekt for hele projektet kan først opgøres, når projektet er implementeret.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.711.582
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 2.711.582
<i>Projekttitel</i>	Water Supply Project, Borceaq, Moldova
<i>Journalnummer</i>	124/028-0008
<i>Projektmodtager</i>	Borceaq landsby
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	Der er ved at blive opbygget et bilateralt samarbejde med Moldova, og i den forbindelse vil der blive etableret tre fast track projekter inden for vandforsyningssektoren i Moldova. Nærværende projekt er etablering af vandforsyningen i landsbyen Borceaq.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Op til 70080 m ³ /år, 1690 indbyggere får en god vandforsyning.

Tilskudsbeløb DKK 1.893.448

Samlede omkostninger DKK 2.188.448

Projekttitel **Water Supply Project , Edinet and Chircaesti, Moldova**

Journalnummer 124/028-0009

Projektmodtager Chircaesti landsby og Edinet by

Projektansvarlig Rambøll

Projektbeskrivelse Der er ved at blive opbygget et bilateralt samarbejde med Moldova, og i den forbindelse vil der blive etableret tre fast track projekter inden for vandforsyningssektoren i Moldova. Nærværende projekt drejer sig om etablering af vandforsyningen i landsbyen Chircaesti og energibesparelse i vandforsyningssektoren i Edinet.

Miljøeffekt (forventet) I Chircaesti op til 180.000 m³/år og god vandforsyning til ca. 4000 personer. I Edinet vil der være en energibesparelse på 480.000 KWh.

Tilskudsbeløb DKK 7.888.122

Samlede omkostninger DKK 9.432.383

Projekttitel **Aarhus (stage II), Moldova, desk appraisal**

Journalnummer 124/028-0010

Projektmodtager Miljøministeriet i Moldova

Projektansvarlig Milieu Ltd. Environmental Law Consultancy

Projektbeskrivelse Projektet omfatter en desk appraisal af projektdokumentet på Aarhus konventionsprojektet, stage II, udarbejdet under 124/028-0004. Aarhus projektet skal assistere Moldovas miljøministerium i implementeringen af konventionens søjle 1 og 2.

Miljøeffekt (forventet) Ingen direkte, da dette alene er en desk appraisal

Tilskudsbeløb DKK 24.950

Samlede omkostninger DKK 24.950

Projekttitel **Project to assist Moldova in the implementation of the Aarhus Convention – Stage II**

Journalnummer 124/028-0011

Projektmodtager Miljøministeriet i Moldova

Projektansvarlig NIRAS

Projektbeskrivelse Projektet skal assistere miljøministeriet i Moldova i arbejdet mod den praktiske implementering af Aarhus konventionen (primært vedrørende public participation og access to justice, det vil sige søjle to og tre). Projektet er en næste fase af 124/028-0004, der primært fokuserede på søjle 1 i konventionen.

Miljøeffekt (forventet) Ingen direkte kvantificerbar, men projektet vil kvalitativt fremme mulighederne for en tidligere implementering af konventionen.

Tilskudsbeløb DKK 2.594.324

Samlede omkostninger DKK 2.594.324

Projekttitel **Rehabilitation and extension of Stauceni Water Supply System, Moldova**

Journalnummer 124/028-0012

Projektmodtager Stauceni kommune

Projektansvarlig Rambøll

Projektbeskrivelse Vandforsyning i landsbyen Stauceni skal rehabiliteres. Der skal ske en vandkvalitetsforbedring og en begrænsning i leakage. Systemet vil blive udvidet til også at omfatte en nyetableret landsby, således at yderligere 2.500 indbyggere bliver tilkøbet vandforsyningssystemet.

Miljøeffekt (forventet) 50.000 m₃/år

Tilskudsbeløb DKK 5.767.338

Samlede omkostninger DKK 8.673.392

Projekttitel **Terms of reference for updating Danish-Moldova environmental co-operation programme and preparation of three energy project documents**

Journalnummer 124/028-0013

Projektmodtager Miljøministeriet i Moldova

Projektansvarlig COWI

Projektbeskrivelse Landeprogrammet for Moldova vil blive opdateret og energisektoren vil blive inddraget som en prioritet. Tre projektdokumenter indenfor energi vil blive udarbejdet med henblik på implementering i 2002. Yderligere et projektdokument med vandkvalitetsmonitoring vil blive udarbejdet med henblik på implementering i 2002.

Miljøeffekt (forventet) Ikke relevant i dette projekt

Tilskudsbeløb DKK 1.100.000

Samlede omkostninger DKK 1.100.000

Miljøprojekter i Polen

Miljøsamarbejdet med Polen i 2001 er fortsat fokuseret på projekter, som forbereder og tilnærmer Polen til EU's miljøkrav, såvel på det institutionelle og kapacitetsopbyggende område som med konkrete investeringsprojekter indenfor spildevand, affald og luft.

Der er på nationalt niveau således gennemført et projekt, som yder støtte til det polske miljøministerium med undervisning og information om EU's miljøkrav.

Det eksisterende landeprogram for Polen 1999-2000 blev forlænget til at gælde for 2001. For at styrke fokuseringen på EU-optagelsen såvel nationalt som regionalt samt koncentrere projektindsatsen i Polen yderligere, blev der startet en ny landeprogrammering for 2001-2003. Programmeringen blev fokuseret og koncentreret i to regioner: Den sydlige Malopolskie region (Krakow) og den nordlige Zachodnio-Pomorskie region (Szczecin) ved Østersøen. Indsatsen blev fokuseret på investeringer og kapacitetsopbygning i forbindelse med EU-optagelsen og koncentreret om sektorerne affald, vand og natur.

På baggrund af den nye landeprogrammering blev der udbudt og kontraktet to store projekter i Zachodnio-Pomorskie regionen (Szczecin) til sammenlagt godt 20 mio. kr. Projekterne omfatter planlægning og strategier for investeringer i regionen i lyset af EU optagelsen samt affaldsplanlægning og investeringer i affaldsanlæg.

Indsatsen fra de tidligere år i Malopolskie regionen (Krakow) og Zachodnio-Pomorskie (Szczecin) regionen er fortsat med såvel vand som affaldsprojekter. Desuden er der foretaget opfølgning på projekter som planlagt og prioriteret i landeprogrammet 1999-2001.

På baggrund af evalueringen af alle spildevandsprojekterne i Polen (jf. årsberetning 2000) er der igangsat et projekt med optimering af drift og vedligeholdelse på disse anlæg i relation til EU's miljøkrav.

På naturområdet er indsatsen i Bialowieza nationalpark fortsat, dels er anden fase af et projekt med bygning af faunapassager under veje igangsat.

Valget i Polen i 2001 fik betydning for det polske miljøministerium og den nationale miljøfond, hvor en række af de ledende direktører blev udskiftet, hvilket dermed også betød nye samarbejdspartnere i miljø samarbejdet.

Det lykkedes Polen at få lukket miljøkapitlet midlertidigt i slutningen af 2001 i optagelsesforhandlingerne med EU. Polen forventer således nu at kunne blive optaget i EU pr. 1. januar 2004.

<i>Projekttitel</i>	Supply for ICA/STAR system to Poznan Central Wastewater Treatment Plant, tillægsbevilling
<i>Journalnummer</i>	124/031-0040t
<i>Projektmodtager</i>	Poznan Vandselskab
<i>Projektansvarlig</i>	Krüger A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	Det centrale renselanlæg i Poznan (600.000 PE) er karakteriseret som et HELCOM hot-spot. Anlægget er stort set blevet udbygget med organisk stof- og næringssaltsfjernelse (EU-krav). I projektet implementeres et processtyringssystem (STAR), der medvirker til en forbedring af afløbskvalitet samt kemikalie- og energiforbrug. Tillægsansøgningen dækker færdigprogrammering af STAR-systemet
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ikke kvantificerbar, men det er evident, at den angivne miljøeffekt i hovedprojektet ikke kan nås, hvis ikke der tilføres yderligere midler. (Miljøeffekt i hovedprojekt: BOD: 6370 ton/år, Kvælstof: 1880 ton/år, Fosfor: 380 ton/år.)
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 517.150
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 517.150
<i>Projekttitel</i>	Brodnica, alleviation of floods caused by river Drweca
<i>Journalnummer</i>	124/031-0191
<i>Projektmodtager</i>	Byen Brodnica
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro as
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet giver assistance til byen Brodnica, som har alvorlige miljø- og sundhedsproblemer på grund af oversvømmelser fra floden Drweca. Oversvømmelserne spreder forurening fra septiktanke og losseplads til grundvandet, hvilket giver risiko for forringet drikkevandskvalitet for byen Brodnica samt nabobyen Torun. Projektet omfatter fase 1 (indledende undersøgelser, design) forinden implementeringen (udbud/konstruktion er i efterfølgende faser).

Miljøeffekt (forventet) Projektet bidrager til forbedring af miljø og sundhed

Tilskudsbeløb DKK 1.750.512

Samlede omkostninger DKK 1.970.512

Projekttitel **Protection of the Vistula River and its river basin, tillægsbevilling**

Journalnummer 124/031-0218t

Projektmodtager Wroclawek kommune

Projektansvarlig AEC Advanced Environmental Control ApS

Projektbeskrivelse Formålet med projektet er blandt andet at installere mini-rensningsanlæg på private ejendomme i et naturfølsomt område. Dette er en tillægsbevilling, som gælder indkøb af pumpebrønde, som er bedre egnede end de betonbrønde, der var regnet med i den oprindelige ansøgning.

Miljøeffekt (forventet) Effekt for hele projektet:
Reduktion af spildevandsudledninger:
BOD 22.720 kg/år
Total-kvælstof (N): 4130 kg/år
Total-fosfor (P): 962 kg/år

Tilskudsbeløb DKK 312.500

Samlede omkostninger DKK 680.000

Projekttitel **Hospital Waste Incinerator, Szczecin**

Journalnummer 124/031-0220

Projektmodtager Sokolowski hospitalet i Szczecin

Projektansvarlig Envikraft A/S

<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet omfatter levering af et forbrændingsanlæg til Sokolowski hospitalet i Szczecin. Affald fra hospitalet bortskaffes p.t. ukontrolleret/ukorrekt til losseplads og/eller forbrændes i hospitalets kedelanlæg, og miljømyndighederne har nedlagt forbud mod denne behandling. Et nyt forbrændingsanlæg vil sikre, at bortskaffelsen af hospitalsaffaldet vil leve op til miljøkravene herunder EU's miljøkrav.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Behandling af sygehusaffald, ca. 96 ton/år. Overholdelse af EU's emissionskrav. Reduktion af emissionen af en række luftforurenende stoffer, herunder dioxiner.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.810.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 4.810.000
<i>Projekt titel</i>	Local environmental administration, planning and action in the Pomeranian region
<i>Journalnummer</i>	124/031-0232
<i>Projektmodtager</i>	Pomeranian Association of Rural Municipalities (PSGW)
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet indeholder træning af lokale miljømyndigheder i bæredygtig miljøplanlægning for en række kommuner i Pomorskie regionen (Gdansk) i det nordlige Polen. Træningen vil fokusere på lokal agenda 21 herunder EU's miljøkrav, hvor de lokale myndigheder har et særligt ansvar. Samtidig styrker projektet den decentralisering i miljøbeskyttelsen, som følger af den administrative reform af Polen pr. 1.1.1999. Denne styrkelse af kapacitetsopbygningen på miljøområdet er understreget som meget væsentlig for Polens EU optagelse.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Styrkelse af miljøadministrationen lokalt i forbindelse med EU-tilnærmelse og ny administrativ reform i Polen
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.490.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 4.215.000

<i>Projekttitel</i>	Modernization of the drinking water system in Zakopane, Poland
<i>Journalnummer</i>	124/031-0234
<i>Projektmodtager</i>	Zakopane vandforsynings- og spildevandsbehandlingselskab Sewik
<i>Projektansvarlig</i>	Aaen Rådgivende Ingeniører A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektets formål er at yde støtte til Zakopane kommune i det sydlige Polen til sikring af drikkevandsforsyningen herunder udarbejdelse af en vandforsyningsplan. Projektet omfatter teknisk rådgivning samt leverance af udstyr. Projektet skal blandt andet imødegå problemer med colibakterier i drikkevandet i dele af området – især i Cyrhla, der omfatter mellem 2000 og 3000 indbyggere.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Sikring af drikkevandsforsyningen i Zakopane, især til Cyrhla .
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 4.991.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 78.880.000
<i>Projekttitel</i>	Szczucin Asbestos Contamination, Poland
<i>Journalnummer</i>	124/031-0240
<i>Projektmodtager</i>	Byen Szczucin
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro as
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet omfatter forbedret håndtering og behandling af asbest affaldet i bebyggelserne omkring byen Szczucin, Polen. Projektet omfatter en kortlægning af forureningen, pilot afværgeprojekter, plan for afværgeforanstaltninger i fuld skala, samt trænings- og informationskampagner for de lokale myndigheder og indbyggere.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Reduktion af asbest forureningen til det omgivende miljø i Szczucin
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.979.374
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 4.279.374

<i>Projekttitel</i>	Preparation of Sludge Management Plans (SMP) in the Narew River Basin, Poland
<i>Journalnummer</i>	124/031-0241
<i>Projektmodtager</i>	Kommunerne Lomza, Zambrow, Nowogrod og Rozan
<i>Projektansvarlig</i>	NIRAS
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Det langsigtede formål er at sikre en miljømæssig og økonomisk optimal slutdisponering af spildevandsslam i Polen, der samtidig lever op til EU's krav på området. I overensstemmelse med EU kravene vil implementeringen af projektet blive baseret på en overordnet strategi/politik, der tager sigte på et så vidtgående genbrug af slammet som muligt. Nærværende projekt dækker første fase, hvor den tekniske og organisatoriske basis for implementering af en slamhåndteringsplan for demonstrationsområdet i Narew flodens opland bliver udarbejdet.</p>
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Kan ikke opgøres i denne fase
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.879.519
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 3.204.519
<i>Projekttitel</i>	Instruction to the Polish Ministry of Environment
<i>Journalnummer</i>	124/031-0243
<i>Projektmodtager</i>	Det polske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	NIRAS
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Det polske miljøministerium har øget den administrative kapacitet ved at ansætte ca. 50 nye personer i ministeriet. Mange af de nyansatte mangler erfaring med miljømæssige problemstillinger herunder særligt i forhold til transponering af EU direktiver, tilsyn og håndhævelse osv. Det polske miljøministerium har på den baggrund rettet henvendelse til Miljøstyrelsen med anmodning om bistand til styrkelse af den miljøfaglige kapacitet for primært denne relativt store nyansatte persongruppe.</p>

Der er udtrykt ønske om uddannelse af ca. 25 personer i et kort program og en lidt mere omfattende uddannelse af ca.10 personer - måske flere. Dette projekt skal afdække polakkernes nøjere behov for uddannelse, samt vurdere og fremkomme med forslag til hvorledes et uddannelsesprogram kan opbygges med inddragelse af danske uddannelsesinstitutioner.

Miljøeffekt (forventet) Ingen direkte

Tilskudsbeløb DKK 374.953

Samlede omkostninger DKK 374.953

Projekttitel **Country Programme for Poland 2001-2003**

Journalnummer 124/031-0247, 124/031-0247A, 124/031-0247B

Projektmodtager Det polske miljøministerium

Projektansvarlig Milieu Ltd Environmental Law Consultancy, Rambøll, Water & Power Planners

Projektbeskrivelse Nærværende projekt omhandler assistance i udarbejdelsen af et lande-program for Polen dækkende perioden 2001-03. Formålet med lande-programmet er at koncentrere den danske indsats sektorielt og geografisk i relation til EU-approximeringen.

Miljøeffekt (forventet) Ingen direkte

Tilskudsbeløb DKK 1.399.603

Samlede omkostninger DKK 1.399.603

<i>Projekttitel</i>	Bialowieza Forest Project, Phase 2
<i>Journalnummer</i>	124/031-0255
<i>Projektmodtager</i>	Bialowieza National Park, State Forest Service, 9 lokale kommuner, amt-et og det polske miljøministerium.
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Bialowieza skoven i Polen er et af de største områder i Europas lavland, der stadig har mange af urskovens karakteristika. Danmark støttede i 1998 igangsættelsen af et projekt om bevarelse og bæredygtig drift af skoven.</p> <p>Projektets 2. fase vil på baggrund af 1. fase skabe offentlig og lokal opmærksomhed om bæredygtig udnyttelse af naturressourcer. Denne del af projektet vil blandt andet fokusere på bæredygtig turisme. Desuden iværksættes et grænseoverskridende samarbejde med nabolandet Hviderusland om de tilsvarende områder af Bialowieza skoven her.</p>
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Projektet vil skabe stærk opmærksomhed omkring biodiversitet og den lokale udnyttelse af naturressourcerne fra Bialowieza skov. Skoven omfatter værdifuld 60.000 ha oprindelig europæisk lavlandsskov.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 3.000.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 6.715.060
<i>Projekttitel</i>	Training Programme for Staff from the Ministry of Environment, Poland
<i>Journalnummer</i>	124/031-0257
<i>Projektmodtager</i>	Det polske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	NIRAS
<i>Projektbeskrivelse</i>	Der er gennemført en analyse i det polske miljøministerium af behovet for at styrke den administrative kapacitet i relation til en fremtidig håndtering af EU's miljøkrav. Analysen viste, at der var et stort behov for at styrke denne kapacitet - såvel hos mere erfarne medarbejdere som hos unge medarbejdere.

Dette projekt omfatter dels undervisning af 25 nyansatte polakker i EU's miljøregulering. Disse trænes i en uge på forvaltningshøjskolen. Udover dette vil otte mere erfarne medarbejdere blive trænet gennem en måned. Denne træning sker via besøg/ophold i forskellige danske institutioner, der varetager den danske administration af transponerede EU-direktiver.

<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Projektet vil kvalitativt forbedre Polens indsats mod at overholde EU-kravene.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.175.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.175.000
<i>Projekt titel</i>	Optimisation of Operation and Maintenance at Polish Wastewater Treatment Plants
<i>Journalnummer</i>	124/031-0260
<i>Projektmodtager</i>	En række spildevandsanlæg i Polen
<i>Projektsansvarlig</i>	Århus kommune, Miljøkontoret
<i>Projektbeskrivelse</i>	Miljøstøtteordningen har tidligere igangsat en evaluering af afsluttede spildevandsprojekter (kommunale rensningsanlæg) dækkende perioden 1991-99. Projektet dækkede 14 rensningsanlæg. Nærværende projekt dækker anbefalingerne fra evalueringen, hvor der sker en optimering af fire rensningsanlæg samt planlægning og afholdelse af træningskursus for samtlige driftsoperatører. Ved optimering af de fire anlæg, forventes det, at rensningsanlæggene kan overholde EU's by-spildevandsdirektiv.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	I forbindelse med optimeringen vil der for de fire anlæg blive beregnet en miljøeffekt. En teknisk styrkelse af driftsoperatørerne vil i længden sikre, at anlæggene til stadighed opfylder EU-krav med mindst mulig energiforbrug. Dette er dog ikke kvantificerbart.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.312.946
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.312.946

<i>Projekttitel</i>	Upgrading of Grzybowo Waste Water Treatment Plant
<i>Journalnummer</i>	124/031-0261
<i>Projektmodtager</i>	Byen Kolobrzeg
<i>Projektansvarlig</i>	Krüger A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet drejer sig om opgradering af et rensningsanlæg i byen Kolobrzeg, der ligger 100 km øst for Swinouscie Denne del af projektet omfatter aktiviteter vedrørende conceptual design samt udformning af specifikationer til maskin og el-komponenter, som finansieres af MKØ, overvågning af implementering samt indkøring og træning. Projektet har fået forhåndstilsagn fra EKF på MKØ-delen.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Total-kvælstof (N) 293 tons/år, Total-fosfor (P) 6 tons/år
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.492.600
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 36.000.000

<i>Projekttitel</i>	Geothermal Project in Stargard
<i>Journalnummer</i>	124/031-0262
<i>Projektmodtager</i>	Geotermia Stargard
<i>Projektansvarlig</i>	Houe & Olsen
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet omhandler etablering af et geotermianlæg i byen Stargard, beliggende i den nordvestlige del af Polen. Implementeringen vil bevirke, at 20-30 % af det årlige varmemeforbrug vil komme fra geotermianlægget. Projektet vil videre opnå støtte fra National Fund samt GEF på i alt ca. 4 mio. USD. Nærværende projekt afdækker rådgivning, supervision, udarbejdelse og evaluering af tender, opbygning af organisation, træning og indkøring af anlæg og fremskaffelse af investorer
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ca. 25.000 tons CO ₂ /år

Tilskudsbeløb DKK 3.622.000

Samlede omkostninger DKK 65.000.000

Projekttitel **Szczecin wastewater facilities (CRS system for the harbour sewerage system)**

Journalnummer 124/031-0264

Projektmodtager Szczecins vandselskab Miedzyodrze og rensningsanlægget Ostrow Grabowski

Projektansvarlig Carl Bro as

Projektbeskrivelse Projektet drejer sig om tilkobling af samtlige spildevandsproducenter samt dele af byen til det af Miljøstøtteordningen støttede rensningsanlæg Ostrow Grabowski beliggende i Szczecin havn. Projektet omfatter delvist etablering af kloaksystem (10 km) samt 28 nye pumpestationer, samt et overvågningssystem (CRS: Control, Regulating and Supervision) til spildevandssystemet. Projektet er en delkomponent af et 85 mio. DKK stort spildevandsprojekt for hele havneområdet.

Miljøeffekt (forventet) BOD5 : 103 tons/år
COD: 140 tons/år
SS: 79 tons/år
Total-kvælstof (N): 6.0 tons/år
Total-fosfor (P): 2.8 tons/år

Tilskudsbeløb DKK 4.894.385

Samlede omkostninger DKK 20.000.000

Projekttitel **Trzebinia, Industrial Waste Contaminated Lake, Poland**

Journalnummer 124/031-0265

Projektmodtager Byen Trzebinia og Malopolskie regionen

<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro as
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Projektet omfatter udarbejdelse og gennemførelse af et afværgeprojekt (pilot) for den tungmetalfurenedede sø i Trzebinia, Polen. Projektet er forberedelse til afværgeprojekt i fuld skala.</p> <p>Projektet omfatter en kortlægning af forureningen, beskrivelse af miljøeffekter og løsningsforslag.</p>
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Reduktion af tungmetalfureningen til jord- og vandmiljøet i Trzebinia.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.700.568
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 18.305.722
<i>Projekttitel</i>	Country Programme in Natural resource Management for Poland 2001-2003
<i>Journalnummer</i>	124/031-0267
<i>Projektmodtager</i>	Det polske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	VisKon ApS
<i>Projektbeskrivelse</i>	Nærværende projekt omhandler assistance i udarbejdelsen af et lande-program for Polen dækkende perioden 2001-2003 ved at bidrage med input vedrørende forvaltning af naturessourcer. Formålet med projektet er først og fremmest at koncentrere den danske indsats i relation til EU-approximeringen på naturområdet uden dog på forhånd at udelukke muligheder for samarbejde inden for andre prioriterede indsatsområder vedrørende naturessourcer.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen direkte
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 140.934
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 140.934

<i>Projekttitel</i>	Pool I: Investment planning and strategies in order to comply with Polish and EU environmental requirements
<i>Journalnummer</i>	124/031-0270
<i>Projektmodtager</i>	Zachodniopomorskie regionen
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	Pool I består af tre projekter (forberedelse til investeringsprojekter): 1) Teknisk assistance til Marshal's office til udarbejdelse af en opgørelse (udformet iht. EU's PEPA-database) over alle nødvendige miljøinvesteringer i den administrative region Zachodniopomorskie til overholdelse af EU's miljøaquis. Opgørelsen dækker de "investeringsstunge" direktiver (vand, affald, luft, IPPC) og er første led i udviklingen af en fuldstændig miljøinvesterings- og finansieringsstrategi. 2) Teknisk assistance til Marshal's office til udvikling af en miljøinvesterings- og finansieringsstrategi samt til opbygning af administrativ kapacitet til forberedelse og styring af miljøprojekter. 3) Teknisk assistance til Departement of Foreign Funds Management i det polske miljøministerium til udarbejdelse af værktøjer til prioritering og finansieringsmodeller (herunder ISPA og den polske nationale miljøfonds midler).
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Projekterne vil ikke i sig selv reducere forurening, men de vil blandt andet identificere behov for investering i miljøsektoren, hvilket på lang sigt er en betingelse for at kunne reducere forurening.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 9.553.775
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 9.853.775

<i>Projekttitel</i>	Fauna Passages under Selected Roads in Poland, Part B
<i>Journalnummer</i>	124/031-0272
<i>Projektmodtager</i>	Det polske generaldirektorat for offentlige veje
<i>Projektansvarlig</i>	Amphi Consult

<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet udføres af Amphi Consult i samarbejde med de polske vejmyndigheder. Projektet bygger faunapassager under Via Baltica i Nordøstpolen og under en motorvej i Sydvestpolen ved Gory Stolowe nationalparken. Der udarbejdes undervisningsmateriale og gennemføres kurser for vejmyndigheder. Der udarbejdes også standarder for vurdering af faunapassagers virkning blandt andet til brug for afrapportering til EU instanser i forbindelse med EU-finansierede vejanlæg.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	En væsentlig reduktion af trafikdræbte dyr ved de faunapassager, der bygges.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.844.028
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 4.147.828
<i>Projekttitel</i>	ASCOBANS Workshop Aimed on Drafting a Recovery Plan for Baltic Harbour Porpoises
<i>Journalnummer</i>	124/031-0273
<i>Projektmodtager</i>	Ascobans Sekretariat
<i>Projektansvarlig</i>	The Foundation for the Development of Gdansk University
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Workshoppen vil udarbejde en handlingsplan med henblik på at sikre marsvinebestandene i Østersøen hånd i hånd med en bæredygtig udnyttelse af fiskeriressourcerne. Marsvinebestanden i Østersøen er truet af bifangstfiskeri såvel som forurening. I den danske, tyske og polske del af Østersøen kender man nogenlunde bestandene, hvorimod den østlige, baltiske del er relativt ukendt. Workshoppen vil blive gennemført under ledelse af UNEPS ASCOBANS sekretariatet faciliteret af en uafhængig konsulent. Deltagerne fra de enkelte lande vil være repræsentanter fra myndigheder, fiskeriindustrien, NGO sektoren samt forskningsinstitutioner.</p> <p>Siden 1997 er både medlemslande og ikke medlemslande blevet opfordret til sammen at udfærdige en handlingsplan for Østersøens bestande af marsvin. Dette har hidtil ikke været muligt da de østeuropæiske lande ikke har haft de økonomiske ressourcer til deltagelse. Letland, Polen og Finland har i mellemtiden tiltrådt konventionen. Endvidere har</p>

Litauen, Estland samt Rusland udtrykt interesse for deltagelse samt tiltrædelse af ASCOBANS og Bonn Konventionen.

I Danmark, som er toneangivende i ASCOBANS, har den svindende marsvinebestanden ofte givet anledning til kontroverser mellem fiskeriindustrien og Miljøministeriet. Der er nu, gennem et samarbejde mellem NGO'erne, fiskeriindustrien samt myndighederne, lovgivet samt udarbejdet en beredskabsplan på området som skal sikre marsvinets fortsatte overlevelse i Kattegat og Nordsøen.

Miljøeffekt (forventet) Det forventes, at workshoppen ud over at styrke fredningen af marsvin vil bidrage til et styrket samarbejde mellem ikke medlemsstater (Estland, Letland, Litauen og Den Russiske Føderation) og medlemsstater.

Tilskudsbeløb DKK 315.000

Samlede omkostninger DKK 376.300

Projekttitel **Support to Waste Management Planning at Powiat etc.**

Journalnummer 124/031-0276

Projektmodtager Det polske miljøministerium, regionen Zachodniopomorskie og amtet Swidwinski.

Projektansvarlig Rambøll

Projektbeskrivelse Projektet skal støtte det polske miljøministerium i udvikling af retningslinier for forberedelse af regionale og lokale affaldsplaner. Samtidig ydes assistance til forberedelse af en affaldsplan for Zachodniopomorskie regionen og forbedret affaldsbehandling i Swidwinski amt.

Miljøeffekt (forventet) Affaldsbehandlingen i Swidwinski amt vil efter projektet leve op til EU standard. Affaldsplaner foreligger for resten af regionen

Tilskudsbeløb DKK 11.101.184

Samlede omkostninger DKK 12.300.000

<i>Projekttitel</i>	Assistance to tendering and contracting of 7 projects, Poland
<i>Journalnummer</i>	129-0273
<i>Projektmodtager</i>	Det polske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Water & Power Planners A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	Assistance til afholdelse af tre "batch-udbud" (7 projekter poollet som henholdsvis 3 inden for identificering af investeringsbehov, 3 inden for waste management plans og 1 projekt inden for behandling af kloakslam) samt efterfølgende kontraktforhandlinger for projekter identificeret i forbindelse med landeprogrammet for Polen 2001-2003. Projekterne dækker TA og IN-projekter for regionen Zachodniopomorskie samt projekter på nationalt niveau.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen direkte
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 741.463
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 741.463

Miljøprojekter i Rumænien

I 2001 har hovedvægten været lagt på gennemførelse af investeringsprojekter. Der blev iværksat konkrete investeringsprojekter indenfor renere teknologi på såvel en papirfabrik som fem tekstilvirksomheder, hvilket er første gang, at renere teknologi er blevet et tema i samarbejdet. Der blev også iværksat to større investeringsprojekter, henholdsvis indenfor vandforsyning og opbygning af moderne losseplads.

Efter gennemførelse af et demonstrationsprojekt i Tasca med etablering af et biomasseanlæg blev der i 2001 udvalgt fem byer, med henblik på at sikre spredningen af resultaterne fra Tasca, og i disse 5 byer/landsbyer skulle der etableres lignende projekter. Fra dansk side finansieres konsulentydelse, og selve investeringerne skulle samfinansieres af de lokale rumænske byer, Industriministeriet, NARD (Phare midler) og danske midler.

I 2001 blev der iværksat et større projekt til approximering af den rumænske lovgivning til EU niveau indenfor luftkvalitetsområdet.

Der er i 2001 kontraktet for ca. 65 mio. kr, hvilket er en lille stigning i forhold til det foregående år.

Der er i august og september 2001 gennemført en landeprogrammering fra 2002 til 2004. Hovedindsatsområderne er luft, vand og institutionel styrkelse. Som et helt nyt område blev det besluttet at arbejde sammen indenfor de fleksible mekanismer under Kyoto protokollen. Flere af projekterne nævnt i landeprogrammet blev iværksat allerede i 2001.

<i>Projekttitel</i>	Odorheiu-Secuisc: Solid Waste Disposal in a Controlled Landfill
<i>Journalnummer</i>	124/033-0060t
<i>Projektmodtager</i>	Odorheiu-Secuiesc kommune
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Hovedindholdet i projektet er at etablere og idriftsætte en ny moderne losseplads, som opfylder rumænske og vesteuropæiske standarder. Der er 40.000 indbyggere i Odorheiu-Secuiesc, og i området sker der pt. ukontrolleret deponering af affald.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Kontrolleret deponering af 12.000 m ₃ /år
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 10.878.956
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 18.021.035

<i>Projekttitel</i>	Assistance to Romania on transposition and implementation of the EU Ambient Air Quality Directive
<i>Journalnummer</i>	124/033-0072
<i>Projektmodtager</i>	Det rumænske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet omfatter implementering af EU's rammedirektiv vedrørende luftkvalitet som konkret opfølgning på et tidligere projekt, der udarbejdede en strategi for implementeringen af EU's regler på området.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen direkte, men implementering af EU's regler vedrørende luftkvalitet vil på sigt mindske miljøbelastningen fra blandt andet industrien.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 5.466.741
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 5.466.741

<i>Projekttitel</i>	Drinking Water Supply System, Rumnica Vulcea
<i>Journalnummer</i>	124/033-0076
<i>Projektmodtager</i>	Vulcea Amt og Rumnica Vulcea Kommune
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	Der er store områder ved Rumnica-Vulcea, som har en dårlig eller manglende vandforsyning. Der er pt. mulighed for en god kilde til vandforsyningen fra søen "lac Bradisor", og amtet har allerede gennemført dele af et projekt med etablering af vandforsyningsledningen. Hovedindholdet i projektet er at etablere vandforsyningen til og i byen Goranu. Endvidere vil en pumpestation blive etableret.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Vandforsyning til 3800 indbyggere
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 14.499.980
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 34.007.480
<i>Projekttitel</i>	Implementation of Cleaner Technology at Petrochart S.A., Romania
<i>Journalnummer</i>	124/033-0077 og 124/033-0080
<i>Projektmodtager</i>	Papirfabrikken Petrochart
<i>Projektansvarlig</i>	RDC foretog appraisal og MFG er ansvarlig for implementeringsprojektet.
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet er indeholdt som høj prioritet i den lokale miljøhandlingsplan i Neamt Amt. Hovedindholdet i investeringsprojektet er ombygning af et eksisterende spildevandsanlæg på papirfabrikken Petrochart til et aktivt slam anlæg og anvendelse af et renere teknologikoncept til integreret kontrol af spildevand, hvilket indebærer vandbesparelser.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	450.000 m ₃ /år, 1170 tons BOD/år og 86400 tons COD/år
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 99.995 (appraisal)+ DKK 8.971.700 (implementeringsprojekt)
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 99.995 + DKK 20.362.160

<i>Projekttitel</i>	Sawdust 2000 Romania - Project Implementation
<i>Journalnummer</i>	124/033-0079
<i>Projektmodtager</i>	De fem byer Intosura Buzaului, Vlahita, Gheorgheni, Huedin og Vatra Dornei
<i>Projektansvarlig</i>	Grue & Hornstrup
<i>Projektbeskrivelse</i>	Der eksisterer betydelige miljøproblemer ved bortskaffelse af savsmuld fra en meget betydelig savværksproduktion i Rumænien. I fem byer gennemføres projekter, hvor hovedindholdet vil være at installere kedler til fyring med savsmuld fra den nærliggende skovindustri og føre varmen til byens institutioner og boliger. Projektet forsøges samfinansieret mellem lokale rumænske byer, Industriministeriet, NARD (Phare midler) og danske øststøttemidler. Endvidere gennemføres et mindre demonstrationsprojekt i Tasca med etablering af tørrekamre for træ. Nærværende projekt omhandler kun rådgivningsdelen.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen i denne fase
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 6.987.927
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 9.987.927
<i>Projekttitel</i>	Ceahlau National Park Phase II
<i>Journalnummer</i>	124/033-0081
<i>Projektmodtager</i>	Neamt amt
<i>Projektansvarlig</i>	Danagro A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	Ceahlau Naturrestat blev oprettet i 1994. Miljøstøtteordningen har støttet aktiviteter i forbindelse med blandt andet rehabilitering af parken og med at højne vidensniveauet. Denne 2. fase vil fortsætte processen og etablere institutionelle strukturer i forbindelse med ledelse og ansvar, som er nødvendige for at sikre bæredygtig forvaltning og brug af nationalparken.

Miljøeffekt (forventet) Fortsat beskyttelse af den biologiske diversitet og naturværdierne i Ceahlau Naturservat, som dækker mere end 20.000 ha.

Tilskudsbeløb DKK 4.975.710

Samlede omkostninger DKK 7.547.710

Projekttitel **Implementation of Cleaner Technology at 5 selected Romanian Textile Companies**

Journalnummer 124/033-0082

Projektmodtager Fem rumænske tekstilvirksomheder

Projektansvarlig Dansk Teknologisk Institut

Projektbeskrivelse Miljøstøtteordningen valgte i 2000 at yde støtte til fremme af renere teknologi i den rumænske tekstilindustri. I løbet af 2000 gennemførtes et projekt, hvor fem udvalgte virksomheder fik en kort miljøgennemgang med efterfølgende forslag til renere teknologi muligheder. Dette affødte nærværende projekt, hvor der skal gennemføres individuelle delprojekter med installering af nyt udstyr og tre individuelle optimeringsprojekter. Det samlede projekt har et budget på godt 22 mio. kr. Miljøstøtteordningen støtter projektet med godt 12 mio. kr., herunder ca. halvdelen af udstyrsinvesteringerne, og de fem rumænske virksomheder yder selv 10 mio. kr., herunder ca. halvdelen af udstyrsomkostninger samt alle installationsomkostninger mv. Projektet forventes at resultere i et reduceret vand- og energiforbrug på de fem virksomheder samt en undladelse af eller reduktion i forbrug af miljøbetænkelige kemikalier.

Miljøeffekt (forventet) Reduceret vandforbrug på 203.533 m³/år, reduceret elektrisk forbrug 1065 MWh

Tilskudsbeløb DKK 12.194.640

Samlede omkostninger DKK 22.174.040

<i>Projekttitel</i>	Agapia monastery - Upgrading of Water Supply
<i>Journalnummer</i>	124/033-0083
<i>Projektmodtager</i>	Agapia kloster og landsby
<i>Projektansvarlig</i>	Grue & Hornstrup
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet skal sikre, at der bliver identificeret bæredygtige løsninger for kloak, spildevand og vandforsyning for Agapia landsby og kloster. Bygningsrehabilitering, især fundering, for Agapia Kloster vil blive vurderet. Aktiviteterne udføres i tæt samarbejde med Phare 2001 (Regional Development Programme).
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ikke relevant i denne fase
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 251.856
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 251.856
<i>Projekttitel</i>	Implementation of Drying Chamber in Tasca, Romania
<i>Journalnummer</i>	124/033-0085
<i>Projektmodtager</i>	Tasca kommune
<i>Projektansvarlig</i>	Grue & Hornstrup
<i>Projektbeskrivelse</i>	Et tørrekammer til træ vil blive etableret og forbundet til et savsmuldsfyret kedelanlæg i Tasca Landsby, Neamt Amt. 690 tons savsmuld/år, som pt. deponeres ulovligt, vil blive brugt til varmeproduktion til et tørrekammer
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	690 tons savsmuld/år bruges til varmeproduktion
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 897.500
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.027.500

Miljøprojekter i Rusland

Samarbejdet med Rusland fortsatte i 2001 på omtrent samme niveau som i 2000 med en samlet støtte i 2001 på ca. DKK 80 mio.

Der var fortsat størst fokus på Østersøens afvandingsområde med hovedvægten på Skt. Petersborg og Leningrad-regionen, Kaliningrad, Novgorod og Pskov.

Et landeprogram for det dansk-russiske samarbejde på miljøområdet for perioden 2001-2003 blev udarbejdet og godkendt i december 2001. Den geografiske hovedvægt i programmet er stadig Østersøens afvandingsområde. Med hensyn til Moskva-regionen skal samarbejdet sigte på at sikre langtidseffekten af resultater, der allerede er opnået.

Efter regeringsskiftet blev det besluttet at revurdere prioriteterne og kriterierne for den danske miljøstøtte til Østeuropa og udarbejde en ny strategi. Det forventes, at det vil være muligt at gennemføre størstedelen af det russiske landeprogram dog med mere fokus på Østersøens afvandingsområde.

I 2001 var der stadig størst fokus på vandsektoren. Men hovedvægten er i mange projekter flyttet fra hovedstaden til andre byer i regionerne. Et drikkevandsprojekt blev igangsat i Borovichi, Novgorod-regionen, og i Kirovsk og Gatchina i Leningrad-regionen blev der igangsat projekter til genopretning af vandforsyningen og kloaknetværket.

I Kaliningrad blev der igangsat et nødhjælpsprojekt, der skulle reetablere ødelagte kloakrør. Tilstopning af kloakkerne sker i et område, hvor omkring 6.000 mennesker lever med permanente lugtgener og risikoen for vandbårne sygdomme. I Skt. Petersborg blev der givet støtte til et overvågningsprojekt for opgradering af et regionalt laboratorium.

På et lossepladsprojekt Novgorod fortsatte samarbejdet om energibesparelser.

Inden for affaldssektoren blev der ydet bistand til bl.a. færdiggørelsen af en losseplads for farligt affald ved Novgorod losseplads. I Skt. Petersborg er plastikflasker i det omliggende område blevet et stort problem. En forundersøgelse om genbrug af disse flasker blev igangsat.

Miljøproblemerne i forbindelse med dyrefarme er meget store i Rusland. Miljøstyrelsen har i adskillige år støttet miljømæssige forbedringer på Pskovsky svinefarm i Pskov. Samarbejdet fortsætter med svinefarmen, lige som det også er tilfældet med et hønseri. Et lignende projekt blev støttet i Novgorod-regionen.

Inden for naturressourceforvaltningen er der igangsat to store projekter. Et planlægnings- og forvaltningssystem for det grønne bælte uden for Skt. Petersborg og et projekt, der skal sikre et netværk mellem de beskyttede områder. Det skulle være muligt at opnå en synergieffekt mellem de to projekter.

Samarbejdet omkring kemikalier er blevet intensiveret. I 2001 blev der givet støtte til et forstudie om udfasning af PCB og en regional katastrofeplan for maritim olieforurening i Skt. Petersborg.

<i>Projekttitel</i>	Kaliningrad Water and Wastewater Services Feasibility Study, tillægsbevilling
<i>Journalnummer</i>	124/034-0029T
<i>Projektmodtager</i>	Miljømyndigheder i Kaliningrad
<i>Projektansvarlig</i>	Krüger A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	Formålet med projektet er at udarbejde et feasibility studie for vandforsyning og spildevandsrensning i Kaliningrad by. Projektet forventes efterfølgende finansieret med løn fra IFT'er og nordiske donorer.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ikke relevant, da dette er forarbejde til investeringsprojekt
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 184.621
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 184.621

<i>Projekttitel</i>	ODS Phase-out in the Sector of Refrigeration Servicing in St. Petersburg City
<i>Journalnummer</i>	124/034-0067T
<i>Projektmodtager</i>	CFC genbrugscenteret i Skt. Petersburg
<i>Projektansvarlig</i>	RE-A-CT Aps
<i>Projektbeskrivelse</i>	Tillæg til projekt om genbrug af CFC fra køleskabe i Skt. Petersburg med det formål at sikre en optimal udnyttelse af udstyret til genindvinning og genbrug af CFC og dermed opnå den forventede miljøeffekt. Projektet er teknisk gennemført med træning af 770 kølemontører og opbygning af et CFC genbrugscenter i Skt. Petersburg, men på grund af lave CFC priser og manglende russisk lovgivning er miljøeffekten på forventet 243 tons ODS/år ikke opnået – kun godt tre tons er til dato genvundet. Det er derfor essentielt at fortsætte med en løbende monitoring af projektet for at sikre en optimal udnyttelse af udstyret, når CFC prisen forventeligt vil stige i løbet af det kommende år i takt med, at gamle lagre udtømmes. CFC produktionen stoppede endeligt i Rusland

med udgangen af 2000. Desuden vil en forlængelse af projektet være med til at sikre, at de erfaringer, som er opsamlet i Skt. Petersborg centeret, bliver spredt til andre regioner i Rusland.

<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Sikring af 120 tons ODS udfaset pr. år (den skønnede effekt ændres fra 243 til 120 på grund af et generelt forbrugsfald) plus forventet yderligere effekt som følge af spredning af erfaringer i forbindelse med et GEF projekt (ikke opgjort)
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 395.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 395.000
<i>Projekt titel</i>	Sustainable Russia, WWF
<i>Journalnummer</i>	124/034-0076T
<i>Projektmodtager</i>	Naturmyndigheder i Rusland
<i>Projektansvarlig</i>	WWF Verdensnaturfonden
<i>Projektbeskrivelse</i>	Det grundlæggende projekt skal opstille et nyt koncept for integration af beskyttede områder i lokalsamfundene, således at der opstår en lokal interesse for at bevare disse i en tid, hvor der ikke er tilstrækkelige nationale midler. Konceptet afprøves og implementeres i udvalgte områder. Projektet blev bevilget i 1998, er forløbet tilfredsstillende, men har nu budgetproblemer som følge af den ændrede dollarkurs.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Tilsagnet vil muliggøre gennemførelsen af projektimplementeringen i henhold til det oprindelige tilsagn
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 572.035
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 572.035

<i>Projekttitel</i>	Project Preparation for Waste Project in Vladimir, Russia, tillægsbevilling
<i>Journalnummer</i>	124/034-0135T
<i>Projektmodtager</i>	Vladimir regionen
<i>Projektansvarlig</i>	Dansk Teknologisk Institut
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet skal forberede et projektdokument for udbud af bygningen af en ny, sikret losseplads. Dette tilsagn vedrører en tillægsbevilling til færdiggørelse af projektet.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ikke relevant
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 100.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 100.000

<i>Projekttitel</i>	Rehabilitation of water supply networks - Application for additional funding
<i>Journalnummer</i>	124/034-0139T
<i>Projektmodtager</i>	Moskvodokanal
<i>Projektansvarlig</i>	Per Aarsleff A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Formålet med projektet er en forbedring af drikkevandskvaliteten og driftssikkerheden for vandforsyningen i det centrale Moskva samt introduktion af ny dansk teknologi på vandforsyningsområdet.</p> <p>Det oprindelige projekt blev godkendt i januar 2000 og omfattede en rehabilitering af 3120 meter vandforsyningsrør i det centrale Moskva. Projektet er et demonstrationsprojekt, der skal introducere monopoludbyderen af vand i Moskva, Moskvodokanal, for en omkostningseffektiv "no-dig" metode ("Swage Lining", Per Aarsleff A/S).</p> <p>Grundet problemer med at få materiel ind i Rusland og specifikke tekniske problemer har det kun været muligt at rehabilitere 2411 meter rør, og der gives en tillægsbevilling, der skal dække udgifter til</p>

færdiggørelse af det oprindelige projekt (709 meter rør) samt en udvidelse af projektet med 1600 meter rør.

Miljøeffekt (forventet) Færdiggørelse af 709 meter rør samt yderligere rehabilitering af 1600 meter rør. I alt en rehabilitering af 2309 meter rør.

Tilskudsbeløb DKK 1.976.795

Samlede omkostninger DKK 3.433.514

Projekttitel **Analytical Assistance to the Regional Laboratory, St Petersburg**

Journalnummer 124/034-0149

Projektmodtager Miljømyndigheder i Skt. Petersburg

Projektansvarlig DHI Water & Environment

Projektbeskrivelse Projektet vedrører opgradering af laboratoriet og træning af personale på Regional Laboratory of Analytical control and Analyses (RLACA) i moderne laboratorieteknik. Projektet omhandler:
Specifikation og indkøb af udstyr
Træning og vedligeholdelse af GC-MS udstyr
Intern kvalitetskontrol kurser
Træning i prøvetagning af organiske kemiske analyser

Miljøeffekt (forventet) Overvågning

Tilskudsbeløb DKK 4.047.865

Samlede omkostninger DKK 4.159.745

Projekttitel **Prefeasibility Study: Borovichi Drinking Water Project**

Journalnummer 124/034-0154T

Projektmodtager Borovichi by og vandselskab

<i>Projektansvarlig</i>	Frederiksborg Amt
<i>Projektbeskrivelse</i>	Uddybende projektidentifikationsmission til Brovichi, der er den 2. største by i Novgorod-regionen. Missionen har til formål at forbedre datagrundlaget omkring drikkevandssituationen i forhold til første mission og udarbejde draft Terms of Reference (TOR) for efterfølgende feasibility studie. Hovedformålet er forbedring af drikkevandssituationen og begrænsning af vandforbruget.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen i denne fase
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 179.055
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 179.055
<i>Projekttitel</i>	Assessment - Vishtinets Project, tillægsbevilling
<i>Journalnummer</i>	124/034-0156T
<i>Projektmodtager</i>	Naturmyndighederne i Kaliningrad regionen
<i>Projektansvarlig</i> <i>Projektbeskrivelse</i>	Nordeco En Nature Conservation Plan blev i 1999 udviklet for Kaliningrad regionen i det nordvestlige Rusland med svensk støtte. Implementering og operationalisering af planen inklusiv udvikling af et system af beskyttede områder støttes i dette projekt. Vishtinets i den østlige del af regionen bliver brugt som eksempel. Projektet indeholder også grænseoverskridende samarbejde mellem Litauen og Polen.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Beskyttelse af Vishtinets søen og omliggende skovområder (ca 23.000 ha) i overensstemmelse med Nature Conservation Plan for Kaliningrad Region
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 503.588
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 503.588

<i>Projekttitel</i>	Bellona Report: Securing Nuclear Waste in Northwest Russia
<i>Journalnummer</i>	124/034-0169
<i>Projektmodtager</i>	Miljømyndigheder, miljøorganisationer, donorer og banker med interesse for miljøsituationen i Barents regionen
<i>Projektansvarlig</i>	Bellona Foundation
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet støtter udgivelsen af en ny rapport fra Bellona (norsk NGO) om det russiske atomaffald i Nordvestrusland. Formålet med rapporten er bl.a. at give retningslinier for løsning af de nuværende nukleare sikkerhedsproblemer i regionen og at skabe international opmærksomhed om problemet. Rapporten vil danne grundlag for det internationale arbejde, som er nødvendigt, når atomubåde skal skrottes på en sikker måde, og når faciliteter til opbevaring af atomaffald skal planlægges og kontrueres.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen direkte, men indirekte har Bellonas arbejde stor betydning for atomikkerheden i Nordvestrusland.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 500.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.215.000
<i>Projekttitel</i>	Environment and Energy Management at Novgorod Waste Water Treatment Plant, Russia
<i>Journalnummer</i>	124/034-0173
<i>Projektmodtager</i>	Novgorod by og vandselskab
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Målet med projektet er dels at identificere områder, som vil kunne optimeres energi- og miljømæssigt og dels implementere energi- og forureningsreducerende udstyr på to allerede identificerede områder: En af blæserstationerne samt kedelcentralen. Der har tidligere været gennemført to vand- og spildevandsprojekter i Novgorod.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	821 t CO ₂ /år og 65 t tot-N/år

Tilskudsbeløb DKK 7.455.923

Samlede omkostninger DKK 10.405.923

Projekttitel **Sustainable Improvements at Novgorodsky Farm**

Journalnummer 124/034-0178

Projektmodtager Novgorodsky Farm

Projektansvarlig COWI

Projektbeskrivelse Projektet er udarbejdet efter det samme koncept som et tidligere projekt på Pskovsky svinefarm og er samfinansieret med det danske fødevarerministerium. Formålet med det totale projekt er at øge udnyttelsen af gødning ved introduktion af mark og gødningsplanlægning og at forbedre bæredygtigheden ved kvæg og græsproduktion. De af Miljøstøtteordningen finansierede aktiviteter er et feasibility study

Miljøeffekt (forventet) Ingen direkte, da dette er et feasibility studie

Tilskudsbeløb DKK 1.059.311

Samlede omkostninger DKK 4.024.417

Projekttitel **Improvements in Poultry, Cattle and Pig Production, Pskov Region**

Journalnummer 124/034-0179

Projektmodtager Pskovsky Farm og Pervomajskaja Poultry Farm

Projektansvarlig COWI

Projektbeskrivelse Det samlede projekt, som er et samarbejde med Fødevarerministeriet, skal medvirke til at nedbringe forureningen med nitrogen og fosfor ved indførelse af metoder og anlæg til genbrug af gødning. Øget lagerkapacitet vil blive etableret. Endvidere skal projektet medvirke til omstilling

fra bur- til guldproduktion over en ca. 10-årig periode, således at gyllen erstattes af fast gødning. Endelig vil bæredygtighed for malkekvæg og græsningsarealer blive forbedret

<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Nitrogen 70-100 t/år, fosfor 20-25 t/år og kalium 50-60 t/år
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.744.289
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 7.105.464
<i>Projekt titel</i>	Local Project Co-ordinator for North West Russia
<i>Journalnummer</i>	124/034-0180
<i>Projektmodtager</i>	Samarbejdspartnere på miljøområdet i Rusland og Miljøstyrelsen
<i>Projektansvarlig</i>	Det danske konsulat i Skt. Petersborg
<i>Projektbeskrivelse</i>	Sammen med det danske konsulat i Skt. Petersborg underskrives en kontrakt om ansættelse af en lokal projekt koordinator (LPC) i Ruslands nordvestregion. Hendes job er at hjælpe i koordinering og monitorering af danske miljøprojekter i det nordvestlige Rusland. LPC'en vil blive placeret i afdelingen for naturressourcer i den nordvestlige region i Ministeriet for naturressourcer i Den Russiske Føderation. LPC'en ansættes for en tre-årig periode fra 2001-2003.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Kan ikke kvantificeres, men bedre koordinering og monitorering giver bedre miljøprojekter.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.625.355
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.625.355
<i>Projekt titel</i>	Study Tour for Representatives of Russian Regional Environmental Authorities
<i>Journalnummer</i>	124/034-0182
<i>Projektmodtager</i>	Regionale miljø- og naturadministrationer i Rusland

<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Projektet er ønsket fra russisk side, og anmodningen er kommet fra præsidentens administration via den russiske ambassade i København. Formålet er at give 11-12 repræsentanter for regionale miljø- og natur-administrationer et indblik i dansk forvaltning på området. Under et ophold i Danmark vil der blive organiseret møder med relevante institutioner under Miljøministeriet, Frederiksborg Amt samt institutioner inden for områderne skov, vand og energi.</p>
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen direkte
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 235.410
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 273.910
<i>Projekttitel</i>	DANCEE Country Programme for the Russian Federation 2001-2003
<i>Journalnummer</i>	124/034-0184
<i>Projektmodtager</i>	Samarbejdspartnere på miljøområdet i Rusland
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Formålet med projektet er at udarbejde et landeprogram for Miljøstøtteordningens samarbejde med Rusland med henblik på at styrke og målrette indsatsen og implementere Miljøstøtteordningens strategi. Programmet vil bygge på den hidtidige indsats og fokusere på 5 regioner med delprogrammer for disse. Der er tale om regionerne: Skt. Petersborg, Kaliningrad, Novgorod, Pskov og Moskva. Det overvejes at udvælge Novgorod som modelregion og gå et spadestik dybere med programmeringen i denne region. Programmet vil indeholde en beskrivelse af de nuværende mest presserende miljøproblemer i regionerne samt en gennemgang af den hidtidige indsats såvel fra dansk som fra anden side. Programmet vil blive koordineret med andre donorerers indsats, og de russiske miljømyndigheders prioriteringer. Der vil blive lagt vægt på at inddrage sundhedsaspektet i miljøindsatsen, at mindske den grænseoverskridende forurening samt at støtte Rusland med implementering af</p>

internationale konventioner på miljøområdet. For hver region vil indsatsen blive koncentreret om 2-3 sektorer.

Miljøeffekt (forventet) Ingen i denne fase.

Tilskudsbeløb DKK 2.317.702

Samlede omkostninger DKK 2.317.702

Projekttitel **Recycling of Plastic Bottles for Granulation and Reuse, St. Petersburg**

Journalnummer 124/034-0185

Projektmodtager St. Petersburg City Administration

Projektansvarlig Carl Bro as

Projektbeskrivelse Projektet skal evaluere fire udarbejdede scenarier vedrørende indsamling og genanvendelse af plasticflasker. Projekter indbefatter udarbejdelse af dels beslutningsgrundlag for finansiering og organisation dels businessplan samt identifikation af mulige investorer. Projektet består af tre faser, hvoraf de to er en del af dette projekt. Den 3. fase, selve implementering med indkøb af udstyr, er ikke indbefattet i projektet.

Miljøeffekt (forventet) Ingen direkte da dette er et pre-feasibility study

Tilskudsbeløb DKK 696.784

Samlede omkostninger DKK 781.784

Projekttitel **Project to assist Russia in the Implementation of the Aarhus Convention.**

Journalnummer 124/034-0187

Projektmodtager Ministry of Natural Resources of the Russian Federation

Projektansvarlig Milieu Ltd. Environmental Law Consultancy

<i>Projektbeskrivelse</i>	Formålet med projektmissionen er at identificere et projekt, som skal assistere Rusland i ratifikation og implementeringen af Århus konventionen. Projektet vil primært fokusere på søjle 1 og 2 i konventionen (Access to information, Public participation in decision making).
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen direkte, da dette er en projektidentifikationsmission
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 449.422
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 449.422
<i>Projekttitel</i>	Feasibility Study for Borovichi Drinking Water Project
<i>Journalnummer</i>	124/034-0188
<i>Projektmodtager</i>	Borovichi byadministration og vodokanal
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro Management
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Drikkevandsforsyningen til Borovichi er kendetegnet af lav kvalitet baseret på overfladevand fra en nærliggende flod. Det vil være en del af projektets mål at analysere mulighederne for at konvertere drikkevandsforsyningen fra dette overfladevand til grundvandsboringer. De tekniske vurderinger samt forslag til finansiering vil blive analyseret og præsenteret i et feasibility study.</p> <p>Feasibility studiet bygger på et netop færdiggjort pre-feasibility studie og vil omfatte følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kvalitet og kapacitet af eksisterende vandforsyning - Kortlægning af eksisterende system samt beregning af nødvendig tilførsel af kapital - Analyse af det organisatoriske og administrative beredskab samt plan for gennemførelse af en styrkelse af det administrative system
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Forventet effekt af implementeringsprojektet vil blive opgjort i baseline studiet som en del af inceptionfasen. I forbindelse med feasibility studiets pilotprojekter vil der være konkrete miljøeffekter i form af vandbesparelser. Disse vil ligeledes blive opgjort i inceptions fasen
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 3.692.486
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 3.692.486

<i>Projekttitel</i>	Planning and Management system for the St. Petersburg Forest Greenfelt
<i>Journalnummer</i>	124/034-0189
<i>Projektmodtager</i>	Skt. Petersburg byadministration
<i>Projektansvarlig</i>	Forskningscenter for Skov og Landskab
<i>Projektbeskrivelse</i>	Formålet med projektet er at øge bæredygtigheden af udnyttelsen af det store grønne skovbælte, der omgiver Ruslands næststørste by Skt. Petersborg. Bæltet er af stor rekreativ betydning og udgør også en væsentlig kilde til fødevarer tilføjet for en stor del af byens 5 millioner borgere. Der er en mangel på helhedsorienteret planlægning og forvaltning, som forværrer presset på de 142,500 ha skov (på størrelse med det samlede danske statskovareal) gennem uplanlagt bebyggelse, ukontrolleret rekreativ udnyttelse og forurening. Under projektet vil der, sammen med de forskellige interessenter, ske en omfattende registrering af sociale, økologiske, kulturelle og økonomiske forhold, som påvirker forvaltningen af det grønne skovbælte, der så vil udgøre basis for udarbejdelsen af en strategisk plan for den fremtidige forvaltning. Der vil også blive gennemført forskellige pilotimplementeringer af aktiviteter og træning af mandskab efter planens retningslinier.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Udarbejdelse af plan for 142.000 ha skov rundt om Skt. Petersburg
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 4.441.586
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 4.441.586

<i>Projekttitel</i>	Protected area co-ordination, networking and capacity building in European Russia
<i>Journalnummer</i>	124/034-0190
<i>Projektmodtager</i>	Nationalparker og zapovedniks i det nordvestlige Rusland
<i>Projektansvarlig</i>	Nordeco

<i>Projektbeskrivelse</i>	Under den fortsatte politiske og økonomiske omstilling af Rusland mødes naturbeskyttelsen af krævende udfordringer. For at sikre de beskyttede naturområder i Nordvestrusland vil projektet etablere netværks-samarbejde, udvikling af fælles politikker, kapacitetsopbygning og efteruddannelse, udvikling af indkomstskabende aktiviteter, samt udvikling af nye forvaltningsprincipper. Projektet implementeres i et tæt samarbejde mellem Foreningen af Beskyttede Områder i Nordvestrusland, Baltic Fund for Nature (medlem af IUCN) og den danske rådgivervirksomhed NORDECO. De nye principper vil blive afprøvet og formidlet gennem en række pilotprojekter overvejende i regionerne Leningrad, Pskov, Novgorod og Kaliningrad. Projektet bygger på principperne fra en række internationale konventioner såsom CBD, Århus, Bern og Den Paneuropæiske biodiversitets- og Landskabsstrategi.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Projektet forventes at få stor betydning for den langsigtede forvaltning af beskyttede områder i det nordvestlige Rusland inklusiv ni nationalparker og 11 zapovedniks.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 8.374.166
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 9.254.166
<i>Projekttitel</i>	Local Project Co-ordinator in Moscow and central regions of Russia
<i>Journalnummer</i>	124/034-0191
<i>Projektmodtager</i>	Samarbejdspartnere på miljøområdet i Rusland og Miljøstyrelsen
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	Den lokale projektkoordinator i Moskva regionen skal koordinere Miljøstøtteordningens aktiviteter uden for den nordvestlige region i Moskva, Smolensk og andre områder, hvor ordningen har projekter. Projektkoordinatoren i Moskva skal også assistere projektkoordinatoren i den nordvestlige region, og hun vil få ansvar for økonomiske projekter så som implementering af miljømæssige finansieringsstrategier i den nordvestlige region.

Projektkoordinatoren placeres i Ministry for Natural Resources of the Russian Federation, og hun vil være ansat i 2? år fra juni 2001 til slutningen af 2003.

Miljøeffekt (forventet) Ingen direkte

Tilskudsbeløb DKK 1.760.298

Samlede omkostninger DKK 1.760.298

Projekttitel **Feasibility studies for PCB phase-out in the Russian Federation**

Journalnummer 124/034-0192

Projektmodtager Miljømyndighederne i Rusland

Projektansvarlig COWI

Projektbeskrivelse Projektet er en del af fase 2 af et større initiativ vedrørende udfasning af PCB i Rusland. Formålet med projektet er at støtte Rusland i forberedelse af handlingsplaner for udfasnings- samt demonstrationsprojekter i fase 3.

34 lande underskrev POPs protokollen til UNECE konventionen for "Long Range Transboundary Air Pollution" (LRTAP) i Århus i 1998. LRTAP protokollen forpligter alle parter til at kontrollere, reducere eller eliminere udledning, emission og tab af POPs. Rusland deltog i forberedelsen af POP protokollen, men skrev ikke under. En af årsagerne var, at Rusland indtil starten af 1990'erne stadig producerede og brugte PCB.

En fælles international indsats i København i november 1997 havde til hensigt at sætte Rusland i stand til at imødekomme PCB kravene i LRTAP. Indsatsen blev organiseret i tre faser.

Danmark støttede første fase af projektet sammen med Norge, Finland og USA, og den blev afsluttet i efteråret 2000.

Styregruppen har i samarbejde med relevante russiske myndigheder foreslået 9 aktiviteter for fase 2. Dette projekt omhandler udvalgte 3 ud af de 9 aktiviteter samt deltagelse i styregruppen for 2. fase. Følgende 3 aktiviteter er udvalgt af Miljøstyrelsen:

- Udvælgelse af alternativer til at erstatte PCB med miljømæssig forsvarlig og gennemførlig produktion.
- Planlægning af indsamlingsordning for PCB.
- Forberedelse af "least cost" samlet russisk PCB udfasningsstrategi.

Miljøeffekt (forventet) Kan ikke opgøres

Tilskudsbeløb DKK 3.498.990

Samlede omkostninger DKK 6.946.990

Projekttitel **Solid Waste Management Improvements in Novgorod, Russia - Phase II**

Journalnummer 124/034-0194

Projektmodtager Novgorod by og vandselskab

Projektansvarlig COWI

Projektbeskrivelse Et affaldsprojekt i Novgorod fortsættes med færdiggørelse af lossepladssektionen for farligt affald, forbedret kompaktering af affaldet på lossepladsen, bedre lækagehåndtering, pilot kompostering, kildesortering og genanvendelse, etablering og implementering af omlastestation, affaldsforbrændingsanlæg for klinisk risikoaffald, udvikling af fremtidig strategi, conceptual og detailed design for lossepladsens udvidelse samt informationsaktiviteter.

Miljøeffekt (forventet) Sikker opbevaring af 1000 tons farligt affald pr. år, kildesorteret affald fra husholdning stiger til 32 ton/år (300 ton/år forventes, når industriaffald bliver inkluderet), lækagedannelsen falder fra 6000 til 3000 tons/år, besparelse på 2 GWH/år på industrifabrikker og en CO₂ reduktion på 1300 tons/år (transportbesparelse).

Tilskudsbeløb DKK 10.849.628

Samlede omkostninger DKK 21.193.682

<i>Projekttitel</i>	Rehabilitation of Water Main in the City of Gatchina.
<i>Journalnummer</i>	124/034-0195
<i>Projektmodtager</i>	Leningrad Oblast, Kirovsk og Gatchina Vodokanal
<i>Projektansvarlig</i>	Per Aarsleff A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Formålet er at forbedre drikkevandskvaliteten i Gatchina, samt at forbedre vandkvaliteten i floden Neva ved at rehabilitere spildevandsledninger i Kirovsk. De to projekter er udpeget som prioriteringsprojekter i feasibilitystudiet for 5 byer i Leningrad Oblast (finansieret af Danmark og Finland og forventes implementeret med finansiering fra NIB, NEFCO, SIDA, FMoe og Miljøstøtteordningen).</p> <p>Projektet i Gatchina omfatter rehabilitering af 1540 meter vandforsyningsrør på hovedvandleddningen og er et demonstrationsprojekt, der skal introducere myndighederne i byen og Oblasten for en omkostningseffektiv "no-dig" rehabiliteringsmetode ("Pipebursting", Per Aarsleff A/S). Desuden vil Gatchina Vodokanal i forbindelse med projektet rehabilitere og finansiere 800 meter rør på traditionel vis (opgravning), samt yderligere 150 meter ved brug af Pipebursting-metoden. I alt 2490 meter af hovedvandleddningen vil blive rehabiliteret.</p> <p>Projektet i Kirovsk er 2. fase af rehabiliteringen af spildevandsledningsnetværket i Kirovsk. Projektet inkluderer rehabilitering af 1230 meter cementrør og 1300 meter stålrør. I alt 2530 meter rør vil blive rehabiliteret. Projektet er en opfølgning på en rehabilitering af 580 meter rør i 2000, hvor Miljøstøtteordningen støttede med i alt 1.304.202 kr.</p>
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Rehabilitering af 1540 meter vandforsyningsrør i Gatchina (i alt 2490 meter rør inklusiv lokalt finansierede arbejder), samt af i alt 2530 meter spildevandsrør i Kirovsk.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 7.755.282
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 13.435.282

<i>Projekttitel</i>	Sewerage Mitigation Project, Oktyabrsky Island, Kaliningrad
<i>Journalnummer</i>	124/034-0196
<i>Projektmodtager</i>	Kaliningrad Vodokanal
<i>Projektansvarlig</i>	Krüger International Consult A/S
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet vedrører rehabilitering af sammenbrudte spildevandsledninger på Oktyabrsky øen, som ligger midt i Kaliningrad by. Der vil i projektet blive udskiftet ca. 125 m ledningsnet. Der er i øjeblikket flere steder åbent direkte ned til spildevandet, hvorfor området er under konstant bevogtning. Situationen medfører store gener for øens ca. 9000 beboerne dels på grund af lugtgener dels på grund af den sundhedsmæssige risiko.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Rehabilitering af 125 meter spildevandsledninger
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 3.000.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 3.400.000

<i>Projekttitel</i>	Assistance on South-West Wastewater Treatment Plant in St. Petersburg
<i>Journalnummer</i>	124/034-0197
<i>Projektmodtager</i>	Vodokanal, Skt. Petersburg
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	Rambøll skal assistere Miljøstyrelsen med forberedelse og implementering af et forventet tilskud til et Private-Public-Partnership projekt for South West Waste Water Treatment Plant i Skt. Petersburg, som vil blive finansieret med lån fra både NIB, EBRD og EIB samt gavebistand fra Danmark, Sverige, Finland og Tacis. Projektet vil blive implementeret som en Turn-Key kontrakt til et privat konsortium fra Sverige og Finland, hvor størstedelen af de tekniske komponenter skal udbydes internationalt, nordisk og nationalt.

Miljøeffekt (forventet) Ingen direkte

Tilskudsbeløb DKK 394.000

Samlede omkostninger DKK 394.000

Projekttitel **Formulation of three investment projects in the Russian Federation**

Journalnummer 124/034-0198

Projektmodtager Leningrad Oblast, Kaliningrad Oblast, Pskov by

Projektansvarlig COWI

Projektbeskrivelse Formålet med projektet er at identificere og formulere tre investeringsprojekter inden for de geografiske og sektormæssige prioriteringerne i det nye landeprogram for Rusland. Output vil være tre projektdokumenter, som er klar til appraisal og efterfølgende udbud i første halvdel af 2002. Det geografiske fokus for projektidentifikationen vil være Skt. Petersborg by, Pskov Oblast og Kaliningrad Oblast. Det forventes, at projekterne vil dække sektorerne drikkevand, spildevand, husholdningsaffald og institutionsopbygning.

Miljøeffekt (forventet) Ingen direkte

Tilskudsbeløb DKK 1.590.774

Samlede omkostninger DKK 1.590.774

Projekttitel **Regional Contingency Plan for Marine Oil spill Incident in the Russian Baltic Sea**

Journalnummer 124/034-0200

Projektmodtager The Russian State Marine Pollution Control Salvage & Rescue Administration og havnene i Skt. Petersborg og Kaliningrad

<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro as
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Dette projekt vil bidrage med teknisk assistance til opgradering af den russiske beredskabsplan med fokus på Skt. Petersborg og Kaliningradregionen. Regionen vil få tilført dansk beredskabsudstyr, og der vil blive ydet teknisk assistance til beredskabsplanen indenfor kystnære områder, strandrensning, sårbarhedskortlægning samt reorganisering af planen. Desuden skal der udføres træningsøvelser på IMO niveau I, II og III. Udstyrskomponenten er medfinansieret af Rusland samt Finland. Projektet vil opfylde henholdsvis MARPOL konventionen samt anbefalinger fra Hensinki Konventionen</p>
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	<p>Forebyggende beredskabsplan til et potentiale på reduktion af 3.000 og 2.000 tons i regionen ved henholdsvis Skt. Petersborg og Kaliningrad det vil sige, ialt dækker beredskabet over 5.000 tons på en gang. Beredskab af samme størrelsesorden er opbygget i henholdsvis Letland og Litauen</p>
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 7.125.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 16.487.500
<i>Projekttitel</i>	The Northern Sea Route Replacement Programme for Lighthouses, Project Document
<i>Journalnummer</i>	124/034-0201
<i>Projektmodtager</i>	Det russiske farvandsvæsen
<i>Projektansvarlig</i>	Wilco Marine, Maritime Safety Consultants
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Den nuværende strømkilde på 400 fyrtårn i Den Nordlige Sejlroute nord om Rusland fra Atlanterhavet til Stillehavet består af Sr.90 baserede, radioaktive generatorer. Projektet skal udarbejde et projektdokument, der skal danne baggrund for et nordisk eller internationalt investeringsprojekt med opstilling af lanterneanlæg baseret på solceller og små vindmøller på disse 400 fyrtårn i farvandet nord for Rusland til erstatning for strontiumgeneratorerne og tilhørende fyrtårnsudstyr. I forprojektet opstilles som pilotprojekt belysning på op til fire fyr. Det efterfølgende</p>

investeringsprojekt skal gennem etablering af den sol/vind baserede beslytning på fyrtårnene skabe baggrunden for, at det russiske farvandsvæsen kan nedtage og borttransportere Sr.90-batterierne til depoter i Uralbjergene, uden at dette påvirker søsikkerheden på Den Nordlige Sejlroute.

Miljøeffekt (forventet) Tilvejebringelse af projektdokument for et projekt, der skaber forudsætningerne for fjernelse af yderligere 400 Sr.90 batterier til depot i Uralbjergene.

Tilskudsbeløb DKK 2.985.946

Samlede omkostninger DKK 3.035.946

Projekttitel **Appraisal of project documents and tender evaluation for prioritized projects**

Journalnummer 129-0262

Projektmodtager Novgorod og Pskov regionerne

Projektansvarlig PEMconsult a/s

Projektbeskrivelse Dette projekt drejer sig om appraisal af projektdokumenter for to vandforsyningsprojekter i Pskov:
- "Reduction of energy consumption and other recurrent costs in Pskov City water supply network"
- "Sustainable rehabilitation of Velikie Luki water supply" samt tender evaluation for de samme to projekter. Desuden indeholder projektet rekonstruktion af spildevandsanlæg i Novgorod

Miljøeffekt (forventet) Ingen direkte, men gennemførelse af de udbudte projekter forventes at have betydelige sundhedsmæssige, finansielle og miljømæssige effekter.

Tilskudsbeløb DKK 589.269

Samlede omkostninger DKK 589.269

Miljøprojekter i Slovakiet

Samarbejdsprojekterne i år 2001 omfattede alle områder inden for det reviderede og udvidede landeprogram fra år 2000, d.v.s. luft, vand og spildevand, affaldshåndtering, EU-approximering samt energi og natur. I alt blev der i 2001 givet tilsagn til 16 projekter til en samlet støttesum på 36 mio. DKK – heraf to projekter inden for naturområdet og støtte til nedlukning af Bohunice atomkraftværk. Dette svarer til en stigning på ca. 4. mio. DKK i forhold til 2000.

Såvel det slovakiske miljøministerium som Miljøstyrelsen har i efteråret 2001 skiftet direkte samarbejdspartner og det gode og konstruktive samarbejde er fortsat.

Med stor hjælp fra det af Miljøstøtteordningen finansierede EU-approximeringsprojekt lykkedes det i november 2001 for Slovakiet at lukke miljøkapitlet i optagelsesforhandlingerne med EU. Projektet har været meget rost fra slovakisk side og har medført en stærkere fælles forståelse for miljøindsatsen i forhold til optagelse i EU. De i projektet identificerede strategi- og handlingsplaner vil være et centralt udgangspunkt for den fremtidige miljøstøtte til Slovakiet.

På baggrund af opprioriteringen af energiområdet i landeprogrammet fra år 2000 har projekter inden for energiområdet i år 2001 optaget en stor del af samarbejdet. Projekterne vedrører decentral kraftvarme, anvendelse af biomasse som energikilde, luftemissionsovervågning samt støtte til programmet for afvikling af Bohunice atomkraftværk. En række af disse projekter samt projekter inden for spildevand og affaldsområdet er forberedelse for direkte investeringer for år 2002.

På naturområdet er støtten rettet mod uddannelse og oplysning samt støtte til landets største naturpark – Tatra National Park.

Endvidere er der med dansk støtte iværksat et højt prioriteret og omfattende grænseoverskridende samarbejdsprojekt vedrørende oversvømmelsesovervågning mellem Slovakiet og Ukraine.

<i>Projekttitel</i>	Slovak Environmental Fund. Preparation of Business Plan
<i>Journalnummer</i>	124/037-0047
<i>Projektmodtager</i>	The Slovak Environmental Fund
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet drejer sig om udarbejdelse af en Business Plan og en række edb-værktøjer, som skal danne optakten til etablering af en revolverende fond på 50 mio. euro. Fonden skal etableres i Miljøfondens regi. Den tjekkiske bank PKB låner penge til fonden.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen i nærværende projekt, men netop etablering af den revolverende fond vil bevirke, at der gennemføres prioriterede projekter med målbar miljøeffekt.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.687.861
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.687.861

<i>Projekttitel</i>	Preparation to assist the Slovak Republic in the implementation of the Directive on Integrated Pollution Prevention and Control (IPPC)
<i>Journalnummer</i>	124/037-0055
<i>Projektmodtager</i>	Miljøministeriet i Slovakiet
<i>Projektansvarlig</i>	NIRAS
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet forbereder et projektdokument til hjælp for det slovakiske miljøministerium til implementering af IPPC-direktivet. Projektet bygger på Danmarks erfaringer indenfor området. Projektdokumentet udarbejdes i henhold til Project Cycle Management Manual til senere udbud i Danmark.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Som følge af implementering af projektet senere opnås betydelige miljøforbedringer i form af miljømæssige drifts- og emissionsvilkår (samlede miljøgodkendelser) af alle større industrivirksomheder i Slovakiet.

Tilskudsbeløb DKK 428.302

Samlede omkostninger DKK 428.302

Projekttitel **District Heating in Slovakia: Identification of upgrade project**

Journalnummer 124/037-0057

Projektmodtager Miljøministeriet i Slovakiet

Projektsansvarlig Energy Centre Bratislava

Projektbeskrivelse Energy Center Bratislava skal foretage en undersøgelse af mulighederne for, at Miljøstøtteordningen inden for de næste par år kan støtte projekter vedrørende renovering af fjernvarmeanlæg, konvertering af eksisterende anlæg til naturgasfyrede kraftvarmeværker og/eller anlæg af biomasse/bioaffaldsanlæg. Der fokuseres på små til middelstore anlæg. Der udarbejdes en prioreringsliste med aktuelle projekter, hvor såvel miljøbenefit som økonomi indgår.

Miljøeffekt (forventet) Ingen i nærværende projekt, da dette er en undersøgelse

Tilskudsbeløb DKK 180.520

Samlede omkostninger DKK 220.000

Projekttitel **The Slovak-Danish cooperation in the environmental sector 1991 - 2001**

Journalnummer 124/037-0058

Projektmodtager Miljøministeriet i Slovakiet

Projektsansvarlig Slovak Environmental Agency
Centre for Environmental Education

Projektbeskrivelse Projektet omhandler udarbejdelse af en bog, der beskriver miljøsamarbejdet mellem Slovakiet og Danmark i perioden fra 1991 til 2001. Ud

over en beskrivelse af samarbejdet vil bogen indeholde en liste med de støttede projekter samt en beskrivelse af disse. Indeholdt er tillige en beskrivelse af det opnåede miljøbenefit samt indsatsen i forbindelse med implementeringen af EU's miljølovgivning.

Miljøeffekt (forventet) Ingen direkte

Tilskudsbeløb DKK 350.000

Samlede omkostninger DKK 350.000

Projekttitel **Bohunice International Decommissioning Fund, EBRD**

Journalnummer 124/037-0059

Projektmodtager Bohunice atomkraftværket

Projektansvarlig European Bank for Reconstruction and Development (EBRD)

Projektbeskrivelse Den slovakiske regering har givet tilsagn om at lukke de to ældste reaktorer på Bohunice atomkraftværket, således at reaktor 1 og 2 lukkes i 2006 og 2008. Disse reaktorer er af typen VVER 440/230, der ved G7 mødet i 1992 i München sammen med RBMK-typen blev udpeget som de mest risikable reaktortyper, og dem som lukningsbestræbelserne skulle koncentrere sig om, idet opgradering til vestlig standard anses for umulig. Med henblik på at støtte gennemførelsen af lukningen på en miljømæssigt forsvarlig måde har EBRD etableret Bohunice International Decommissioning Fund, der skal gennemføre en række projekter relateret til lukningen.

Miljøeffekt (forventet) Miljøsikker nedlukning af de to ældste atomreaktorer på Bohuniceværket.

Tilskudsbeløb DKK 12.000.000

Samlede omkostninger DKK 12.000.000

<i>Projekttitel</i>	Water sector investment projects
<i>Journalnummer</i>	124/037-0061
<i>Projektmodtager</i>	Miljøministeriet i Slovakiet
<i>Projektansvarlig</i>	HAP Consult
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet skal belyse mulighederne for at igangsætte investeringsprojekter inden for vand og spildevandsområdet. Der skal udarbejdes Terms of Reference for relevante projekter. Disse vælges i samarbejde med slovakkerne
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen i nærværende projekt. Projektet skaber rammerne for fremtidige reduktioner
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 922.658
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.022.000

<i>Projekttitel</i>	General Waste Terms of Reference, Slovakia
<i>Journalnummer</i>	124/037-0062
<i>Projektmodtager</i>	Rambøll
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	Nærværende projekt omhandler udarbejdelse af projektforslag til igangsætning af projekter inden for områderne Waste Incineration, National Hazardous Waste Management og Waste Management Data Base
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen i nærværende projekt, da projektet skal komme med forslag til kommende investeringsprojekter
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.398.009
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.600.000

<i>Projekttitel</i>	Establishment of Varin Environmental Education Centre - Slovakia
<i>Journalnummer</i>	124/037-0064
<i>Projektmodtager</i>	Det slovakiske miljøministerium og Mala Fatra National Park
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro as
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet skal udarbejde en naturskolestruktur samt en strategi, vurdere træningsbehov og implementere træning af lærere og ansatte på uddannelsescentret og implementere aktiviteter, der skal højne offentlighedens opmærksomhed på miljø. Projektet skal også planlægge og installere "grønne løsninger" i behandlingen af spildevand og i energiforsyningen i den bygning, hvor uddannelsescentret ligger.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Etableringen af naturskolen vil i mange år fremover bidrage til at sikre og udvikle den miljømæssige viden i Slovakiet
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 3.020.276
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 3.580.276

<i>Projekttitel</i>	Feasibility study on the educational and institutional basis of environmental monitoring
<i>Journalnummer</i>	124/037-0065
<i>Projektmodtager</i>	Det slovakiske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	DHI Water & Environment
<i>Projektbeskrivelse</i>	Slovakiets plan er at blive optaget i EU i 2004. Kravene indenfor miljø er blevet identificeret og aftalt og implementeringen iværksat. Monitoring af miljøet, implementering af EU's monitorings- og kontrolskemaer og standarder kræver adgang til udstyr, institutioner og uddannet personale for at kunne opfylde kravene. Nærværende feasibility studie skal identificere behovene indenfor uddannelse og monitoringssystemer for at opfylde kravene indenfor luft og affald.

Miljøeffekt (forventet) Ingen i denne fase

Tilskudsbeløb DKK 558.390

Samlede omkostninger DKK 658.390

Projekttitel **Policy advice and project development support to Slovakia**

Journalnummer 124/037-0066

Projektmodtager Miljøministeriet i Slovakiet

Projektansvarlig Modus consult i/s

Projektbeskrivelse Nærværende projekt skal fortsat assistere det slovakiske miljøministerium i dets arbejde med tilnærmelse til EU's miljøacquis. Projektet er en forlængelse af den langtidsrådgiverstilling, der blev oprettet i det slovakiske miljøministerium (MoE) i 1999 med det primære formål at være policy advisor for MoE, herunder for det igangværende EU tilnærmelsesstrategi-projekt. Stillingen udvides nu til også at omfatte policy advice i forbindelse med projektforberejdelse og programmering i den øvrige del af de sydøsteuropæiske lande, incl. Balkan, alt efter behov.

Miljøeffekt (forventet) Ingen direkte

Tilskudsbeløb DKK 1.828.435

Samlede omkostninger DKK 1.828.435

Projekttitel **Study of the potential of biomass as a renewable energy source**

Journalnummer 124/037-0068

Projektmodtager Miljøministeriet i Slovakiet og Energy Centre Bratislava

Projektansvarlig Ballast-ECI International Consultants

Projektbeskrivelse Det overordnede mål er at reducere den regionale og globale luftforurening ved anvendelse af biomasse som energibrændsel i Slovakiet. Projektets specifikke mål er at skabe en praktisk basis for beslutningstagere hos relevante organisationer vedrørende fremtidig/potentiel anvendelse af biomasse som substitution for anvendelsen af fossilt brændstof i energiforsyningen. Indsamlet information vil blive anvendt til at identificere og definere muligheder og problemer ved anvendelse af biomasse i Slovakiet samt identificere kriterier for udvælgelse af specifikke sites for potentielle investeringsprojekter inden for området. Fire sites vil blive udvalgt, og der udarbejdes feasibility analyser for disse.

Miljøeffekt (forventet) Ingen direkte

Tilskudsbeløb DKK 745.655

Samlede omkostninger DKK 745.655

Projekttitel **Implementation of the Slovak National Air Emission Inventory System (NEIS)**

Journalnummer 124/037-0070

Projektmodtager Slovak Meteorological Institute

Projektansvarlig Carl Bro as

Projektbeskrivelse Projektet fuldfører implementeringen af det nationale luftmoniteringssystem i Slovakiet. Et PHARE-projekt gennemført i 1995 designede luftmoniteringssystemet for hele Slovakiet. Det består i princippet af tre lag: et distriktsniveau, et regionalt niveau og et centralt niveau. Indtil d.d. er der samlet data fra kun 1 år - år 2000. Disse data er kun baseret på data fra distriktsniveau og centralt niveau, idet de regionale stationer ikke har været på plads. Endvidere har data været utilstrækkeligt behandlet, bl.a. på grund af manglende udstyr (herunder computerudstyr og software) på distriktsniveau. Det nærværende projekt lukker de eksisterende "huller" i overvågningssystemet ved dels en udstyrskomponent bestående af computere til distriktsniveau, dels måle- og overvågningsudstyr til to regionale stationer - en stationær og en mobil, og dels træning og uddannelse af det relevante personale involveret i luft-

moniteringssystemet. Slovakiet har ikke bedt om overgangsperiode på luftmoniteringsområdet og forventes med dette projekt at kunne overholde alle EU-direktivs overvågnings- og rapporteringskrav på området inden udgangen af 2003. Projektet er prioriteret i landeprogrammet for Slovakiet.

<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Projektet bevirker, at Slovakiet vil være i stand til fuld overvågning af luftemissionen og -immissionen i Slovakiet, hvilket vil danne basis for en målrettet og prioriteret indsats overfor de største luftforureningskilder.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 4.876.233
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 5.500.000
<i>Projekttitel</i>	Desk Appraisal and Tender Procedure for the project Hazardous Waste Management
<i>Journalnummer</i>	124/037-0072
<i>Projektmodtager</i>	Miljøministeriet i Slovakiet
<i>Projektansvarlig</i>	Kvistgaard Consult
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet gennemfører en desk appraisal af et foreliggende projektdokument, forbereder udbudsmateriale og gennemfører udbud og kontraktforberedelse for et farligt affaldsprojekt i Slovakiet
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Projektet vil bane vejen for større investeringsprojekter i fremtiden inden for waste management i Slovakiet. Dette vil føre til betydelige miljøforbedringer
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 248.832
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 248.832

<i>Projekttitel</i>	Economic Support to Slovakia for the Negotiation and Implementation of the EU Accession Process
<i>Journalnummer</i>	124/037-0074
<i>Projektmodtager</i>	Det slovakiske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	NIRAS
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Det økonomiske støtteprojekt giver teknisk assistance til det slovakiske miljøministerium. Den tekniske assistance såvel gennemfører økonomiske/finansielle analyser på miljøområdet som bidrager med træning her inden for. Baseret på samarbejdet og resultaterne af et afsluttet EU-approximationsprojekt (oktober 2001) har det slovakiske miljøministerium anmodet om fortsat støtte til de økonomiske analyser og træning heri til støtte for de kommende EU-optagelsesforhandlinger og EU-implementeringsfaser. Projektet vil være rettet mod nye EU-tilnærmelsesområder indenfor miljøområdet samt projektudvikling. Projektet vil fortsætte dag-til-dag samarbejdet og involvering af slovakiske økonomer og vil starte et nyt samarbejde med afdelingen for "Economic Tools and Inter-Sectoral-Relations Division" baseret på identifikation af langsigtede data samt evaluering af mindst et område, som idag er afdelingens arbejdsområde. Projektet vil således fortsætte støtten til kapacitetsopbygning gennem både udvikling af redskaber og modeller for økonomiske/finansielle analyser samt sikre de slovakiske økonomers involvering og anvendelse af disse værktøjer og tilhørende analyser.</p>
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen direkte, men projektet vil fokusere på omkostningseffektive løsninger på miljøproblemer.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.521.191
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 3.500.000

<i>Projekttitel</i>	Participatory and Sustainable Management of Tatra National Park
<i>Journalnummer</i>	124/037-0076
<i>Projektmodtager</i>	Tatra Nationalparks administration
<i>Projektansvarlig</i>	Holsteinborg Consult
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Projektet skal gennem kapacitetsopbygning og udbygning af samarbejdsrelationer mellem de forskellige aktører udvikle en ny forvaltningsplan for Tatra Nationalpark, som rummer naturværdier af international klasse. Planen skal tage højde for det pres, parken er udsat for på jagt-, skovbrugs-, rekreations- og turistområdet. Gennem borgerdeltagelse og involvering af private lodsejere skal planens kvalitet og bæredygtighed sikres, ligesom processen skal forbedre samarbejdet mellem de statslige og regionale myndigheder, der har forskellige roller i områdets forvaltning. Denne deltagerorienterede proces skal udbredes til andre nationalparker i Slovakiet. Projektet skal medvirke til at opfylde Slovakiets forpligtelser i forhold til EU's krav på naturområdet, herunder bidrage til opfyldelse af Natura 2000 netværkets krav.</p>
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen direkte
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 5.450.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 6.946.000

Miljøprojekter i Ukraine

Samarbejdet med Ukraine blev fortsat og intensiveret i 2001. Både de konkrete investeringsprojekter og teknisk assistance-projekterne bidrog i året til at opretholde Ukraines samarbejde med Vesteuropa og bidrog dermed generelt til at støtte en fortsættelse af den usikre reformkurs. Miljøstyrelsen har ofte i årets løb modtaget tilkendegivelser om, at samarbejdet med Danmark vurderes højt, bl.a. idet det – indenfor miljøområdet – pæviser konkrete udviklingsveje som alternativer til andre vestlige.

Samarbejdet med Ukraine er i 2001 blevet fastholdt på det i 1998 - 2000 udvidede niveau i forhold til de foregående år. Hovedvægten har igen i år ligget på projekter indenfor vand- og spildevandssektoren, men der er også givet støtte til Tjernobyfonden under EBRD og til projekter indenfor energisektoren.

Indenfor vand- og spildevandsområdet er der fortsat væsentlige problemer i de ukrainske byer med at opretholde en 24 timers forsyning af hygiejnisk forsvarligt drikkevand. Hovedproblemerne er langsigtede underinvesteringer, der har medført, at så godt som alle anlæg, herunder ledningsnet og rullende materiel, er nedslidt i en grad, så de ikke eller kun lige akkurat kan opretholde deres funktion. Samtidig er administrationen og lovgivningen ikke i nødvendigt omfang indrettet på de ændringer, der er sket i samfundet efter uafhængigheden og opløsningen af Sovjetunionen. Projekterne indenfor denne sektor tager derfor dels sigte på en øjeblikkelig afhjælpning af de værste anlægsbrist gennem investeringer, dels sigtes der gennem støtte til forberedende projekter for internationale lån på en mere langsigtet forbedring af sektorens evne til at levere god service for den mindst mulige pris.

International låneoptagelse er ikke uden problemer for et fattigt land som Ukraine, og der sigtes derfor også på projekter, der støtter en reformering af sektoren under anvendelse af egne ressourcer, såfremt et internationalt udviklingslån ikke indgås.

Ukraine blev i efteråret 1998 valgt som værtsland for den næste Paneuropæiske Miljøministerkonference i Environment for Europe Processen, der holdes i maj 2003. Miljøstøtteordningen har givet støtte til en lang række konkrete miljøprojekter i Kyiv, der ud over den nytte de gør der,

vil kunne bruges som demonstrationsprojekter for konferencens deltagere. Projekterne skal demonstrere de miljømæssige resultater, der kan opnås ved en kombination af national indsats og målrettet international miljøstøtte.

Der blev således i 1998 bevilget støtte til et større kloakreoveringsprojekt, og i 1999 er der givet støtte til et studie, der skal forberede en omstrukturering af Kyivs Vand og Spildevandsselskab og et større investeringsprogram i de fysiske anlæg. Projektet er efter aftale med projektmodtageren ambitiøst og lægger op til en gennemgribende modernisering af vandforsyningen og spildevandsbortskaffelsen eventuelt med inddragelse af en international udviklingsbank.

I 2001 er der i fortsættelse af disse bestræbelser igangsat en større samlet dansk indsats indenfor affaldsområdet i Kyiv, der omfatter den offentlige affaldshåndtering og organiseringen heraf, samt en indsats overfor miljøforholdene på såvel den tidligere som den eksisterende losseplads. Endelig er der givet støtte til en forbedring af miljøforholdene omkring byens eksisterende affaldsforbrændingsanlæg. Sidstnævnte projekt omfatter ligeledes en forbedring af energiuudnyttelsen fra affaldsforbrændingen. Ukraine forventes at blive et af de lande som Danmark skal samarbejde med omkring CO₂ reduktioner efter Kyoto aftalen, og projektet vil blive anvendt som pilotprojekt for overførsel af CO₂-kvoter fra Ukraine til Danmark.

2001 blev det første år, hvor Tjernobyværket var nedlagt. Den endelige lukning skete den 15. december 2000. Den danske støtte til problematikken omkring sikring af atomkraftværket Tjernoby er i 2001 fornyet med endnu et bidrag på 18.5 mio.kr. i forbindelse med den internationale indsamling af 2. halvdel af de nødvendige midler til projektet, der forventes i alt at ville koste ca. 6. mia. kr. Støtten gives via den fond, Chernobyl Shelter Fond, der er etableret under den europæiske udviklingsbank EBRD med henblik på at foretage en langsigtet sikring af ulykkesstedet mod fremtidig radioaktiv forurening.

<i>Projekttitel</i>	Chernobyl Shelter Implementation Plan, tillægsbevilling
<i>Journalnummer</i>	124/046-0019t
<i>Projektmodtager</i>	Den ukrainske regering
<i>Projektansvarlig</i>	Chernobyl Shelter Fond, EBRD
<i>Projektbeskrivelse</i>	Et meget stort internationalt støtteprojekt til ca. 750 mio. USD blev påbegyndt i 1997, hvor ca. halvdelen af de nødvendige midler blev indsamlet til sikring af den udbrændte reaktor på Tjernobyl atomkraftværket. Der har i efteråret 2001 været en fornyet international bestræbelse på at samle de resterende midler. Finansudvalget har godkendt, at Danmark yder yderligere 18.5 mio. kr. til den fond, der under EBRD skal gennemføre sikringsprojekterne.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Miljøsikker indkapsling m.v. af den udbrændte reaktor
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 18.500.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 18.500.000
<i>Projekttitel</i>	Identification Study on the Danish Support to the Solid waste Sector in Kyiv, tillægsbevilling
<i>Journalnummer</i>	124/046-0061T
<i>Projektmodtager</i>	Kyiv by
<i>Projektansvarlig</i>	Nordic Consulting Group
<i>Projektbeskrivelse</i>	Dette er en tillægsbevilling til et eksisterende projekt, der skal dække udvidet støtte fra lokale konsulenter, samt til besigtigelsesrejse for en delegation fra Kyivs bystyre til at se på danske løsninger på affaldsproblemer. Endvidere udarbejdes et egentligt projektdokument og ikke blot Terms of Reference for det identificerede projekt.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ikke direkte målbart, da dette er et forprojekt. Projektet bidrager til etablering af løsning på omfattende problemer indenfor affaldshåndtering, forbrænding og lossepladser

Tilskudsbeløb DKK 367.631

Samlede omkostninger DKK 367.631

Projekttitel **Information Center in Kyiv. Fact finding mission**

Journalnummer 124/046-0067

Projektmodtager Det ukrainske miljøministerium

Projektansvarlig Carl Bro as

Projektbeskrivelse Formålet er at øge bevidstheden om vandressourceforbruget i Ukraine og herunder at undersøge mulighederne for at opbygge et informationscenter om det hydrologiske kredsløb i et nedlagt vandtårn i Kyiv. Projektet er en fact finding mission, der skal identificere relevante stakeholdere til projektet. Projektet afsluttes med et projektdokument for etablering af et vandinfocenter

Miljøeffekt (forventet) Ingen direkte

Tilskudsbeløb DKK 724.708

Samlede omkostninger DKK 724.708

Projekttitel **Conservation of Hot Tap Water, Kyiv, Ukraine**

Projekttitel 124/046-0068

Projektmodtager Kyivs fjernvarmeselskab, KyivEnergo

Projektansvarlig Carl Bro as

Projektbeskrivelse Projektet skal i tre boligblokke i Kyiv demonstrere mulighederne for energi- og vandbesparelser i Kyiv Vodokanal (vandforsyning) og KyivEnergo (fjernvarme) gennem besparelser i varmtvandsforbruget i husholdningerne. Det gennemsnitlige forbrug i husholdningerne er fire gange så højt som gennemsnitsforbruget i Danmark.

Projektets resultater spredes dels til borgerne gennem TV og andre medier, dels til forsyningsselskaber KyivEnergo og Kyiv Vodokanal gennem deres deltagelse i projektet.

Miljøeffekt (forventet) Projektet demonstrerer muligheden for energi- og vandbesparelser i husholdninger gennem besparelser i varmtvandsforbruget.

Tilskudsbeløb DKK 5.365.474

Samlede omkostninger DKK 7.365.474

Projekttitel **Lviv Water Supply Design and Tendering**

Journalnummer 124/046-0071

Projektmodtager Lviv Vodokanal

Projektansvarlig COWI

Projektbeskrivelse Projektet skal levere detailed design og støtte til udbud af investeringer for ca. 80 mio. kr. indenfor vandforsyning som led i implementeringen af et større moderniseringsprojekt for vandforsyning, kloak og spildevandsrensning til i alt 320 mio. kr. i Lviv Vodokanal (800.000 indb.). Hovedformålet med projektets vandforsyningsdel er at genetablere 24 timers vandforsyning for halvdelen af byen og 10 timers vandforsyning for resten af byen inden 2005. Store dele af byen har i dag kun 2 gange 3 timers vandforsyning, hvilket udgør en stor sundhedstrussel på grund af indsvingninger i vandledninger, når der ikke er tryk på systemet. Et andet vigtigt mål med projektet er de energibesparelser, der fremkommer ved reduceret vandforbrug, opdeling i trykzoner, udskiftning af pumper med videre. Endelig investeres der i udstyr til reparation og vedligeholdelse af ledningsnettet, hvilket øger forsyningssikkerheden og mindsker vandspild i forbindelse med lækager

Miljøeffekt (forventet) Design af investering, der vil sikre 24 timers vandforsyning for mindst halvdelen af 800.000 indbyggere i Lviv under opfyldelse af gældende drikkevandskvalitetsnormer. Væsentlige energibesparelser forventes ved omfattende udskiftninger af pumper og opdeling af forsyningsnettet i trykzoner.

Tilskudsbeløb DKK 3.186.383

Samlede omkostninger DKK ca. 80 mio.

Projekttitel **Inventory and Risk Management of Contaminated Sites in Ukraine**

Journalnummer 124/046-0073

Projektmodtager Det ukrainske miljøministerium

Projektansvarlig Water & Power Planners A/S

Projektbeskrivelse Den ukrainske miljøminister har bedt om bistand til en indsats indenfor området farligt affald. Miljøministeriet har konkretiseret ministerens ønske, således at der ønskes støtte til etablering af en national registrering og handlingsplan for håndteringen af miljø- og sundhedsfaren fra lossepladser med farligt affald. Projektet skal udarbejde et projektdokument for og udbyde et sådant projekt.

Miljøeffekt (forventet) Projektet forebygger miljø- og sundhedsfare fra lossepladser med farligt affald.

Tilskudsbeløb DKK 912.728

Samlede omkostninger DKK 1.012.728

Projekttitel **Feasibility Study in Mariupol and Kherson**

Journalnummer 124/046-0080

Projektmodtager Vandselskaberne i Mariupol og Kherson

Projektansvarlig Rambøll

Projektbeskrivelse Som led i forberedelsen af et lån fra EBRD på antaget USD 31 mill. til Mariupol, der har 522.000 indbyggere og USD 18.5 mill. til Kherson, der har 368.000 indbyggere, skal projektet udarbejde feasibility studier for byernes vand- og spildevandsselskaber. Der skal herunder ydes støtte til

opnåelse af TACIS-finansiering på EURO 7.5 mill. (55.5 mill. kr.) til investeringer i spildevandsrensning i de to byer.

Miljøeffekt (forventet) Forstudie for sikring af vandforsyning og bortskaffelse af spildevand for 890.000 indb.

Tilskudsbeløb DKK 2.998.591

Samlede omkostninger DKK 3.200.000

Projekttitel **Modernisation of the Kyiv Solid Waste Sector**

Journalnummer 124/046-0081

Projektmodtager Kyiv kommune

Projektansvarlig COWI

Projektbeskrivelse Projektet skal etablere og samarbejde med en ny planlægningsenhed i kommunalforvaltningen, der skal forestå udarbejdelse og gennemførelse af moderne affaldsplanlægning og -håndtering i Kyiv herunder udliciteringer af indsamlingsordninger og drift af lossepladser samt etablering af et projekt for en ny losseplads.

Miljøeffekt (forventet) Miljømæssig forsvarlig håndtering af husholdningsaffald fra 2.6 mio. indbyggere, ca. 1.2 mio. tons/år.

Tilskudsbeløb DKK 10.204.183

Samlede omkostninger DKK 10.204.183

Projekttitel **Development of a DANCEE Country Programme for Ukraine in Natural Management**

Journalnummer 124/046-0084

Projektmodtager Ukraines miljøministerium

<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Miljøministeriet i Ukraine anmodede i juni 2000 under en konference om biodiversitet og landskab det danske miljøministerium (MIM) om assistance og samarbejde om naturresourcforvaltning. Ministeriet har ved andre lejligheder henvendt sig til MiM om støtte til konkrete projekter. I overensstemmelse med "Strategi for Miljøstøtteordningen til Østeuropa i perioden 2001-2006" samt "Guidelines for Country Programmes in Eastern Europe" anbefales det at iværksætte en programmering af indsatsområdet for naturressourceforvaltning i Ukraine for perioden 2002-2004 inklusive.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Projektet sikrer en fokuseret sammenhæng mellem kommende naturressourceforvaltningsprojekter i Ukraine i perioden 2002-2006 med en større og synlig miljøeffekt.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 365.623
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 365.623
<i>Projektittel</i>	Rehabilitation of Inceneration Plant, Energia, Kyiv
<i>Journalnummer</i>	124/046-0085
<i>Projektmodtager</i>	Affaldsforbrændingsanlægget Energia
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro as
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektets formål er at støtte renoveringen af affaldsforbrændingsanlægget Energia. Projektet skal sikre en øget forbrændingskapacitet, reduceret luftforurening samt nyttiggørelse af den producerede varme i fjernvarmesystemet. Projektets indsats er et led i den danske støtte til affaldssektoren i Kyiv og vil medføre en væsentlig samlet CO ₂ -besparelse.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Renovering af forbrændingskapacitet på 175.000 tons affald/år (dvs. sikre mod nedlukning), samt reetablering af forbrændingskapacitet på 105.000 tons/år. CO ₂ reduktion på minimum 80.000 tons/år.

Tilskudsbeløb DKK 10.000.000

Samlede omkostninger DKK 75.000.000

Projekttitel **Assistance to Ukraine on Implementation of the Aarhus Convention**

Journalnummer 124/046-0086

Projektmodtager Det ukrainske miljøministerium

Projektansvarlig Carl Bro as

Projektbeskrivelse Projektet skal assistere miljøministeriet i Ukraine i implementeringen af Aarhus konventionen bl.a ved udarbejdelse af oversigter over alle relevante miljødata- og informationer og udarbejdelse af national lovgivning i overensstemmelse med konventionen. Projektet skal endvidere bidrage til, at miljøministeriet i Ukraine samt flere områder styrkes i brugen af internet og e-mails i forbindelse med varetagelse af offentlighedens begæringer om konkret aktsindsigt. Der udarbejdes en plan med procedurer/retningslinier for miljøbeslutningsprocessen i Ukraine.

Miljøeffekt (forventet) Kan ikke opgøres kvantitativt

Tilskudsbeløb DKK 2.215.917

Samlede omkostninger DKK 2.216.917

Projekttitel **National Water Sector strategy and Action Plan**

Journalnummer 124/046-0088

Projektmodtager Den ukrainske statskomite for arkitektur, konstruktion og kommunal service

Projektansvarlig COWI

Projektbeskrivelse Projektet skal opstille en national strategi og handlingsplan for den ukrainske vandforsynings-, kloak, og spildevandssektor. Miljøstøtteord-

ningen har siden 1995 overvejende støttet vandsektoren med konkrete studier og investeringer, mens der kun er støttet få projekter på det nationale niveau. Samtidig er der foregået en vis udvikling i sektoren på nationalt niveau, og det vurderes, at der nu er baggrund for i samarbejde med den ukrainske regering at udarbejde en strategi og handlingsplan for sektorens udvikling. Udviklingsperspektivet skal dække både sektorens organisering lovgivningsmæssigt og administrativt, samt teknisk og økonomisk.

Miljøeffekt (forventet) Ingen direkte

Tilskudsbeløb DKK 4.499.291

Samlede omkostninger DKK 4.749.291

Projekttitel **Secretariat for the 5th Environment for Europe Conference in Kyiv, 2003**

Journalnummer 124/046-0089

Projektmodtager Det ukrainske miljøministerium

Projektsansvarlig Minister for Environment and Natural Resources of Ukraine

Projektbeskrivelse Dette projekt indeholder støtte til oprettelse af sekretariatet for den 5. Pan-europæiske miljøministerkonference 2003 i Kiev, Ukraine. Allerede i 1998 i forbindelse med udpegning af Ukraine som værtsland for konferencen blev der afgivet et løfte om praktisk og økonomisk støtte til Ukraines forberedelser. Dette projekt støtter indkøb af kontorudstyr, tilskud til kommunikationsomkostninger og information samt rejsestøtte for delegater fra de fattigste østeuropæiske lande og NIS-lande til forberedelsesmøder til Kiev konferencen.

Miljøeffekt (forventet) Ingen direkte

Tilskudsbeløb DKK 789.128

Samlede omkostninger DKK 789.128

<i>Projekttitel</i>	Implementation of Industrial Symbiosis in Ukraine
<i>Journalnummer</i>	124/046-0090
<i>Projektmodtager</i>	De to byer Komsomelske og Cherkassy
<i>Projektansvarlig</i>	William Hansen & Co.
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Projektets formål er at forbedre energi- og miljøforhold i to ukrainske industribyer Komsomelske og Cherkassy gennem industriel symbiose, hvorved virksomheder indbyrdes anvender produktion af overskudsenergi, affald, spildevand, filtermaterialer m.v. Derigennem reduceres energiforbruget og genanvendelse medfører en reduceret miljøbelastning. En task force skal etablere en stabil organisation i begge byer med henblik på at styre gennemførelsen af den industrielle symbiose. Symbioseprojektet skal gennemføre en højere grad af energieffektivitet og omfatte al slags affaldsmateriale.</p>
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	<p>Der forventes en reduktion på 10-20% i energiforbruget i forbindelse med en mere effektiv produktion og transmission af energi og 20-25% besparelser i de enkelte virksomheder hidrørende fra mere effektiv brug og genbrug af energi.</p>
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.600.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.600.000

<i>Projekttitel</i>	DANCEE-Country Programme for Ukraine 2002 - 2004
<i>Journalnummer</i>	124/046-0094
<i>Projektmodtager</i>	Det ukrainske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	PEMconsult a/s
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Projektets formål er at udarbejde et landeprogram for miljøområdet i Ukraine med henblik på at styrke og målrette indsatsen og implementere strategien for øststøtten. Der udarbejdes tre projektdokumenter, og programmet skrives sammen med vand-, energi- og natursektorprogrammerne til et fælles landeprogram. Programmeringen vil tage</p>

udgangspunkt i at støtte implementeringen af internationale konventioner, støtte sundhedsrelaterede miljøprojekter, offentlighedens inddragelse m.v., samt tilnærmelse til EU-standarder på miljøområdet.

Miljøeffekt (forventet) Ingen direkte

Tilskudsbeløb DKK 2.031.735

Samlede omkostninger DKK 2.231.735

Projekttitel

Formulation of a CITES Capacity Development Project for the Management Authorities of Ukraine

Journalnummer 124/046-0095

Projektmodtager Det ukrainske miljøministerium

Projektansvarlig Ornis Consult Ltd.

Projektbeskrivelse

Formuleringsmission som skal assistere CITES myndighederne i Ukraine i formuleringen af et projekt, som støtter Ukraine i implementeringen af CITES, det regionale samarbejde samt koordineringen med EU. Det endelige projektdokument vil blive udbudt. Der er af Miljøstyrelsen udpeget en dansk trainee med stor erfaring i CITES administration til deltagelse i missionen.

CITES myndighederne i Ukraine har anmodet om assistance på følgende områder:

- Gennemførelse af kurser i den daglige CITES administration både i ministeriet såvel som hos politiet og toldvæsenet.
- Udvikling af CITES manualer på Ukrainsk til brug i den daglige toldkontrol af ind- og udførsel af dyr og planter.
- Udvikling af et regionalt samarbejdsnetværk på tværs af grænserne med udgangspunkt i den nordiske erfaring.
- Facilitere integrationen (på anmodning af CITES MA) af Ukraine til EU gennem en tilpasning af lovgivningen om udstedelsen af import og eksporttilladelser.
- Assistance til Ukraines deltagelse i internationale CITES relaterede møder (COP, expert meetings, dyre- og plantekomité møder).

Samt

- Styrkelse af det regionale samarbejde.

<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Projektet forventes at styrke biodiversiteten i oprindelseslandene ved at begrænse den ulovlige handel med truede arter.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 210.184
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 210.184
<i>Projekt titel</i>	Preparation of an Integrated Straw-Heating Dissemination and Agro-environmental Project in Ukraine
<i>Journalnummer</i>	124/046-0096
<i>Projektmodtager</i>	Statskomiteen for Energibesparelser
<i>Projektsansvarlig</i>	Landbrugets Rådgivningscenter
<i>Projektbeskrivelse</i>	Med udgangspunkt i et afsluttet halmfyrringsprojekt i Ukraine sigter projektet mod at gennemføre en større undersøgelse af mulighederne for en udbredt anvendelse af integrerede halmfyrringsanlæg og gyllebehandling og -anvendelsessystemer i Ukraine. Undersøgelserne skal vurdere perspektiverne for en rationel anvendelse af halm til energiformål og samtidig bidrage til at løse problemerne med opbevaring og anvendelse af naturgødning på en miljøvenlig og bæredygtig måde.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Der er ca. 4,85 mill. tons halm til rådighed for halmfyrring i Ukraine i dag. Antages det, at halmen erstatter fyringsolie og anvendes fuldt ud, kan følgende reduktion (i t/år) forventes: NO _x : 8.794 SO _x : 68.891 CO ₂ : 5.423.377 Med hensyn til anvendelse af naturgødning (fra kvæg, svin og fjerkræ) kan der forventes en reduktion på 115.000 t kvælstof udledt i naturen.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 486.828
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 486.828

<i>Projekttitel</i>	Reconstruction of Saki Combined Heat and Power plant, Ukraine
<i>Journalnummer</i>	124/046-0097
<i>Projektmodtager</i>	Miljøstyrelsen
<i>Projektansvarlig</i>	Danish Power Consult
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet drejer sig om en undersøgelse af, om en renovering af Saki kraftvarmeværk på Krim, Ukraine, egner sig som Joint Implementation forsøgsprojekt.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen direkte
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 306.555
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 306.555

<i>Projekttitel</i>	Implementation of the Aarhus Convention in Ukraine - assistance to tendering
<i>Journalnummer</i>	129-0266
<i>Projektmodtager</i>	Det ukrainske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Steen Frederiksen, Rådgivende Ingeniør, F.R.I.
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet skal afholde udbud vedrørende projektet "Assistance to Ukraine in the implementation of the Aarhus Convention", det vil sige udvælgelse og invitation af firmaer til fast-track tendering, forberedelse af evalueringsrapport, afholdelse af evt. interviews og final evalueringsrapport.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen direkte
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 67.632
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 67.632

Miljøprojekter på Balkan

Landene på Østbalkan er efterladt med en række akutte og graverende miljøproblemer efter et årtis regional konflikt kombineret med ødelæggelser og nedbrud på miljøinfrastrukturen, nedbrud af forurenende industri- og energisystemer og utilstrækkelig institutionel kapacitet samt manglende håndhævelse af miljølovgivningen. Mange års manglende miljøindsats, udover de miljøskader, der direkte er følger af konflikten, har givet store miljøproblemer både inden for vand og affaldsområdet, samt problemer i forhold til luftkvalitet, kemikalieområdet og naturressourceforvaltning. Der blev derfor givet støtte til nogle få enkeltprojekter i løbet af sommeren og efteråret 2001. Som følge af den generelle positive politiske udvikling på Østbalkan, blev der i starten af november 2001 tiltrådt et aktstykke på 32, 8 mio. kr. af Folketinget, der skulle støtte landene i forhold til projekter under Stabilitetspagten, der blandt andet er den overordnede politiske ramme for samarbejdet på miljøområdet mellem EU landene, Balkanlandene, G-8-landene og de internationale finansieringsinstitutioner. Under Stabilitetspagten indgår blandt andet miljøinfrastrukturprojekter og det regionale miljøgenopretningsprogram for Sydøsteuropa, Regional Environmental Reconstruction Programme,

REReP. Indsatsen har især været rettet imod 1) tilnærmelse til EU's miljølovgivning, 2) støtte til civilsamfundet og implementering af Aarhuskonventionen og andre internationale miljøkonventioner 3) oprydningsprojekter som opfølgning på UNEP/UNCHS Balkan Task Force arbejdet vedrørende krigsødelæggelser 4) projekter med regional dimension/grænseoverskridende karakter, samt 5) nationalt eller lokalt fokuserende karakter. Derudover ydes der støtte til miljøinfrastrukturprojekter, der har ophæng under Stabilitetspagten, og hvor primært internationale finansieringsinstitutioner har været og vil være udførende. Indsatsen har i 2001 været rettet mod Forbundsrepublikken Jugoslavien, Kroatien og Bosnien-Hercegovina. Til disse lande er der i alt ydet en støtte på 24,7 mio. kr. i 2001. Endelig blev der ydet støtte til miljøinfrastrukturprojekter i Rumænien og Bulgarien, hvor indsatsen er længere fremme. Disse projekter er nævnt under de respektive lande.

<i>Projekttitel</i>	Study on options for optimal heat provision in Maglaj, Bosnia
<i>Projekttitel</i>	124/007-0006
<i>Projektmodtager</i>	Maglaj kommune
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro as
<i>Projektbeskrivelse</i>	Dette projekt indeholder et studie, som grundigt skal undersøge, hvordan man billigst skaffer en rimelig varmeservice i en krigsplaget bosnisk by, hvis fjernvarmeanlæg har været ude af drift siden krigen i 1994. Studiet vil fokusere på energibesparende foranstaltninger og sammenligne med billige forsyningsmetoder.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen i denne fase
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 552.970
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 662.167
<i>Projekttitel</i>	Pre-feasibility study for EBRD in the Federal Republic of Yugoslavia
<i>Journalnummer</i>	124/019-0002
<i>Projektmodtager</i>	EBRD
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	Der udarbejdes på vegne af EBRD et pre-feasibility studie inden for vand, spildevand og affald koncentreret i byerne Belgrade, Novi Sad og Nis i Federal Republic of Yugoslavia /FRY. Rapporten skal behandles på board møde i EBRD
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen i denne fase
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 716.776
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 766.776

<i>Projekttitel</i>	Environmental Remediation of the Pancevo Waste Water Canal in the FRY
<i>Journalnummer</i>	124/019-0004
<i>Projektmodtager</i>	Miljøministeriet, Pancevo kommune samt fabrikker i området.
<i>Projektansvarlig</i>	UNEP
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet skal udarbejde det nødvendige forberedende arbejde til oprensning af Pancevo Waste Water Canal, som er en højt prioriteret hot-spot i forbundsrepublikken Jugoslavien (FRI). Projektet finder sted i tæt samarbejde med UNEPs "Clean-up of Environmental Hotspots Programme" og UNEP Balkans. Projektet omfatter blandt andet fastlæggelse af oprensningskriterier, design, og oprensning af kanalen, som er forurenet med blandt andet EDC, bly og olie, samt udarbejdelse af udbudsdokumenter til endelig konstruktion og oprensning.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Dette er et teknisk assistance projekt, der skal forberede rensning af kanalvand, der blandt andet er forurenet med EDC, bly og olie. Efter som denne kanal flyder direkte ud i Donau floden vil projektet også betyde en reduktion af forureningsmængden i Donau floden.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 7.761.500
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 20.000.000
<i>Projekttitel</i>	Municipal Infrastructure Reconstruction Programme, Belgrade
<i>Journalnummer</i>	124/019-0005
<i>Projektmodtager</i>	Beograd Vandselskab
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	EBRD har indgået en aftale med Beograd by om et lån til implementering af infrastruktur projekter, herunder vandforsyning i byen. Dette projekt indeholder teknisk assistance til PIU til to komponenter: konstruktion af MAKIS II vandbehandlingsanlægget og Kalujerica hovedvandleddning.

Miljøeffekt (forventet) Ingen i denne fase

Tilskudsbeløb DKK 2.166.310

Samlede omkostninger DKK 2.166.310

Projekttitel **Municipal Infrastructure, Reconstruction Programme, City of Nis**

Journalnummer 124/019-0006

Projektmodtager Nis Vandselskab

Projektansvarlig COWI

Projektbeskrivelse EBRD har indgået en aftale med Nis by om at lånefinansiere et infrastruktur rehabiliteringsprogram indenfor vand- og spildevandssektorerne i Nis. Nærværende projekt indeholder teknisk rådgivning til projektimplementeringsenheden til fire områder: øget vandforsyning fra Krupac kilderne, forbedring af hovedvandforsyningsledningen, øgning af reservoir kapaciteten i Vinik og udstyr til rensning af kloakerne.

Miljøeffekt (forventet) Ingen i denne fase

Tilskudsbeløb DKK 2.150.091

Samlede omkostninger DKK 86.966.091

Projekttitel **Emergency repair within the Serbian District Heating System**

Journalnummer 124/019-0008

Projektmodtager Fjernvarmeselskaberne i Nis, Beograd og Novi Sad

Projektansvarlig Grundfos Management

Projektbeskrivelse Udstyret i fjernvarmesystemerne i byerne Beograd, Novi Sad og Nis er karakteriseret ved at være gammelt og meget ineffektivt, og det bruger en ekstrem høj mængde energi. I projektet vil de centrale varmevekslere og pumper blive udskiftet, hvilket delvist vil løse problemerne.

<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Reduktion: 278 tons CO ₂ /år, 3,9 tons CO/år og 2,9 tons NO _x /år.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.788.356
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 2.544.080

Projekttitel **Assistance to Croatia on implementation of the Aarhus Convention**

Journalnummer 124/022-0004

Projektmodtager Det kroatiske miljøministerium

Projektansvarlig COWI

Projektbeskrivelse Projektet skal bistå Kroatien i dets ratifikation og implementering af UN-ECEs Aarhus konvention bl.a ved juridisk analyse af eksisterende lovgivning, udarbejdelse af kroatisk national lovgivning i overensstemmelse med konventionen, omkostningsanalyse for implementering, udarbejdelse af oversigter over alle relevante miljødata- og informationer, udarbejdelse af informationspolitik og procedurer for varetagelse af offentlighedens begæring om konkret aktsindsigt med mere.

Miljøeffekt (forventet) Kan ikke kvantificeres

Tilskudsbeløb DKK 2.169.130

Samlede omkostninger DKK 2.169.130

Projekttitel **Preparation of a project to assist Croatia to develop and implement a national waste management plan**

Journalnummer 124/022-0005

Projektmodtager Det kroatiske miljøministerium

Projektansvarlig Rambøll

Projektbeskrivelse Projektet skal assistere det kroatiske miljøministerium i at udfærdige projektdokumenter til udarbejdelsen af en national affaldsmanagement strategi, herunder identificere relevante investeringsprojekter på affalds- siden for eventuel dansk støtte.

Miljøeffekt (forventet) Ingen direkte

Tilskudsbeløb DKK 639.986

Samlede omkostninger DKK 639.986

Projekttitel **Improvement of waste management in Vinkovci**

Journalnummer 124/022-0006

Projektmodtager Vinkovci by og Vukovar amt

Projektansvarlig Rambøll

Projektbeskrivelse Formålet med projektet er at assistere Vinkovci by i at optimere affalds- håndtering, bortskaffelse og genanvendelse samt at foretage umiddelbare tiltag med hensyn til at beskytte miljøet omkring byens nuværende losseplads fra forurening af blandt andet grundvand og overfladevand. Projektet skal udgøre et demonstrationsprojekt for omkostningseffektiv rehabilitering af lossepladsen som en del af Kroatiens bestræbelser på tilnærmelse til EUs miljøacquis. Projektet støtter endvidere op om Miljø- støtteordningens parallelle aktiviteter vedrørende støtte til Kroatien i ud- arbejdselse af en national affaldsstrategi inklusiv relevante pilotprojekter.

Miljøeffekt (forventet) Projektet vil blandt andet føre til bedre affaldshåndtering i Vukovar Amt, forbedre driften af den pågældende losseplads og beskytte det omkringliggende miljø mod illegal dumping, herunder forurening af overflade- og grundvand Herudover vil projektet mindske ødelæggelsen af tilstødende skov og vådområder og styrke mulighederne for et større omfang af affaldsgenanvendelse.

Tilskudsbeløb DKK 6.662.387

Samlede omkostninger DKK 6.662.387

<i>Projekttitel</i>	Implementation of the Aarhus Convention in Croatia - assistance to tendering
<i>Journalnummer</i>	129-0267
<i>Projektmodtager</i>	Det kroatiske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	Steen Frederiksen, Rådgivende Ingeniør, F.R.I.
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet skal afholde udbud vedrørende projektet "Assistance to Croatia in the implementation of the Aarhus Convention", det vil sige udvælgelse og invitation af firmaer til fast-track tendering, forberedelse af evalueringsrapport, afholdelse af evt. interviews..
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen direkte
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 50.005
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 50.005

Andre Miljøprojekter

<i>Projekttitel</i>	Country programme for the Phase-out of Leaded Gasoline in Armenia
<i>Journalnummer</i>	124/004-0001T
<i>Projektmodtager</i>	Den armenske regering
<i>Projektansvarlig</i>	Teknologisk Institut
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet indeholder indkøb af udstyr og hjælpestoffer til kontrol af aromatindhold i benzin samt oplæring i brug af udstyret. Udstyret skal give den armenske regering mulighed for at teste, om en ny lov med forbud mod bly og højere aromatindhold i benzin overholdes. Dette er en opfølgning på et tidligere TA-projekt om muligheder og nødvendige tiltag for udfasning af bly i benzin i Armenien
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ikke kvantificerbar
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.401.720
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.401.720
<i>Projekttitel</i>	Preparation of Water and Health related assistance to the Caucasian and Central Asian States
<i>Journalnummer</i>	124/012-0003
<i>Projektmodtager</i>	Det georgiske miljøministerium
<i>Projektansvarlig</i>	DHI Water & Environment
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet sigter mod forbedring af sundhedsforholdene i forbindelse med vandforsyning gennem hjælp til implementering af London-protokollen med særlig vægt på modernisering af sundhedsstandarder. Den eksisterende vandkvalitetsovervågning kortlægges, og der opstilles en plan for en ny, simplificeret og billigere overvågning jf. London Protokollens principper.

<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen direkte
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.362.708
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 2.362.708

Projekttitel **Assistance to Kazakhstan in the implementation of the Aarhus Convention**

Journalnummer 124/020-0003

Projektmodtager Miljøministeriet i Kazakhstan

Projektansvarlig NIRAS

Projektbeskrivelse Projektet skal assistere miljøministeriet i Kazakhstan i implementeringen af Aarhus konventionen blandt andet ved juridisk analyse af eksisterende lovgivning, udarbejdelse af oversigter over alle relevante miljødata og -informationer, udarbejdelse af national lovgivning i overensstemmelse med konventionen, udarbejdelse af procedurer for varetagelse af offentlighedens begæringer om konkret aktsindsigt, samt procedurer/guidelines for regionale og lokale myndigheder for, hvordan offentlige høringer udføres som en del af miljøbeslutningsprocessen i Kazakhstan.

Kan ikke opgøres kvantitativt

Miljøeffekt (forventet) DKK 1.992.816

Tilskudsbeløb DKK 1.992.816

Samlede omkostninger DKK 1.992.816

Projekttitel **Modrice Waste Water Treatment Plant, Brno. Construction Management and Supervision Assistance**

Journalnummer 124/043-0073

Projektmodtager Byen Brno og forsyningselskabet BVK

<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Projektet omhandler rådgivningsassistance til byen Brno i Tjekkiet og forsyningsselskabet BVK i forbindelse med renovering og udbygning af et rensningsanlæg til 510.000 PE, hvilket svarer til en udbygning på 30 procent. Der ydes hovedsagligt teknisk assistance inden for project management support, design control, supervision financial assistance, O&M, training og check af anlæggets funktionsdygtighed. Projektet er en opfølgning på en tidligere gennemført fase 1. Projektet gennemføres i samarbejde med EBRD, der yder et lån på 40 mio. euro. Phare bidrager med et lån på 14,2 mio. euro til renovering af ledningsnettet.</p>
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	<p>Er iregnet det tidligere projekt 124/043-0067 og udgør: Total nitrogen 3000 kg/d, BOD 1400 kg/d, COD 2100 kg/d, suspended solids 1400 kg/d</p>
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 4.312.728
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 9.300.000

Tværgående miljøprojekter

<i>Projekttitel</i>	Indskud i NEFCO, tillægsbevilling
<i>Journalnummer</i>	124/000-0033t og 124/000-0053 t
<i>Projektmodtager</i>	Østeuropa bredt
<i>Projektansvarlig</i>	NEFCO Nordisk Miljøfinansierings Selskab
<i>Projektbeskrivelse</i>	Dette projekt vedrører Danmarks bidrag til NEFCO, som gennemfører "joint ventures" mellem nordiske og østeuropæiske virksomheder på miljøområdet. Finansieringsformerne består af kapitalplaceringer i firma-konstellation eller lån til projekter. Bidraget til grundkapitalen udgør ca. 12 mio. kr., mens der bidrages med cirka 6,9 mio kr. til en særlig blødgøringsfacilitet (Nordisk Miljøudviklingsfond) under NEFCO.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Vil blive opgjort i NEFCO regi
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 12.013.965 + DKK 6.925.500
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 12.029.179 + DKK 6.925.500
<i>Projekttitel</i>	Assistance to UNECE with the preparation of Environmental Performance Reviews
<i>Journalnummer</i>	124/000-0105T
<i>Projektmodtager</i>	Miljømyndighederne i Albanien, Jugoslavien, Makedonien, Slovenien og Georgien
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro as
<i>Projektbeskrivelse</i>	FN's økonomiske Kommission for Europa (UNECE) udarbejder Environmental Performance Reviews (EPR) for en række NIS- og Østeuropæiske lande. Miljøstøtteordningen har i perioden 1999-2001 støttet udarbejdelsen af EPR's i form af en rammekontrakt med Carl Bro as til

udarbejdelse af specifikke afsnit for hidtil seks lande. Projektet er en fortsættelse heraf for perioden 2001-2003 og vil i 2001 og 2002 inkludere EPR's for Albanien, Georgien, Slovenien, Jugoslavien og Makedonien. EPR's for netop disse lande er et vigtigt redskab i forbindelse med den internationale miljøindsats på bl.a. Balkan.

Miljøeffekt (forventet) Ingen direkte

Tilskudsbeløb DKK 1.500.000

Samlede omkostninger DKK 1.500.000

Projekttitel **Østeuropæisk deltagelse i biodiversitetsprocessen**

Journalnummer 124/000-0120T

Projektmodtager Diverse mødedeltagere fra Østeuropa

Projektansvarlig Diverse arrangører af møder, seminarer mv.
SCOPE, Secretariat.

Projektbeskrivelse Denne sag indeholder rejsetilskud, som giver østeuropæere mulighed for at deltage i diverse internationale konferencer.

Miljøeffekt (forventet) Ikke relevant

Tilskudsbeløb DKK 1.301.294

Samlede omkostninger DKK 1.301.294

Projekttitel **UNECE/EIA Trust Fund for Environment for Europe**

Journalnummer 124/000-0121a

Projektmodtager Delegater fra fattige NIS-lande

Projektansvarlig UN ECE

Projektbeskrivelse Via UN ECEs rejsestøttefond ydes rejsestøtte til sikring af deltagelse af delegater fra fattige NIS-lande med videre i forberedelsesmøder til Kyiv-konferencen.

Miljøeffekt (forventet) Ingen direkte

Tilskudsbeløb DKK 285.600

Samlede omkostninger DKK 285.600

Projekttitel **Small Grant Facility for NGOs, 2**

Journalnummer 124/000-0128

Projektmodtager Diverse danske NGO'er

Projektansvarlig Friluftsrådet

Projektbeskrivelse Målet for Småprojektpuljen er at involvere flere danske NGO'er i miljøarbejdet i Østeuropa med det formål at styrke civilsamfundets deltagelse og bevidsthed om dette arbejde. Friluftsrådet varetager den overordnede koordinering af puljens aktiviteter, der endvidere sigter mod at styrke samarbejdet mellem NGO'er over grænser.

Miljøeffekt (forventet) Ikke kvantificerbar for dette projekt

Tilskudsbeløb DKK 1.550.000

Samlede omkostninger DKK 1.550.000

Projekttitel **OECD EAP Secretarial Grant**

Journalnummer 124/000-0130T

Projektmodtager OECD EAP Task Force

Projektansvarlig OECD EAP Task Force

Projektbeskrivelse Projektet dækker en tillægsbevilling til sekretariatsbistand til OECD EAP Task Force som følge af, at den 5. Paneuropæiske miljøministerkonfe-

rence i Kiev er rykket fra oktober 2002 til maj 2003. Ansøgningen skal blandt andet dække en forlængelse af den af Miljøstøtteordningen finansierede stilling i sekretariatet.

Miljøeffekt (forventet) Ingen direkte

Tilskudsbeløb DKK 1.455.675

Samlede omkostninger DKK 1.455.675

Projekttitel **Environmental Factors and Health, the Danish Experience**

Journalnummer 124/000-0140T

Projektmodtager Miljøministerier i samtlige samarbejdslande

Projektansvarlig COWI

Projektbeskrivelse Fomålet med denne ekstrabevilling er at trykke yderligere 300 eksemplarer af publikationen "Environmental Factors and Health" på hvert af sprogene russisk og engelsk ud over de 200, der blev afsat i budgettet for den samlede publikation. Antallet er øget på grund af stor forhåndsinteresse og en ændret vurdering af behovet.

Miljøeffekt (forventet) I publikationen redegøres der for det danske niveau for sundhedsbeskyttelse i miljøreguleringen, og der redegøres for den videnskabelige og politiske baggrund for beskyttelsesniveauet. Publikationen vurderes at kunne danne baggrund for tilsvarende vurderinger i Østeuropa.

Tilskudsbeløb DKK 50.000

Samlede omkostninger DKK 50.000

<i>Projekttitel</i>	Meeting on Capacity Building for the Cartagena Protocol on Biosafety
<i>Journalnummer</i>	124/000-0165T
<i>Projektmodtager</i>	The Secretariat for the Convention on Biological Diversity UNEP
<i>Projektsansvarlig</i>	The Secretariat for the Convention on Biological Diversity UNEP
<i>Projektbeskrivelse</i>	Biosafety-protokollen ("Cartagena Protocol on Biosafety to the Convention on Biological Diversity"), der blev vedtaget den 29. Januar 2000, regulerer international handel med levende, modificerede organismer. Protokollen er underskrevet, men endnu ikke ratificeret. Et møde på Cuba i juli 2001 fokuserede på den videre implementering af protokollen. I denne sammenhæng var det vigtigt med en bred deltagelse fra øst- og centraleuropæiske lande.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Den bredest mulige implementering af Cartagena Protokollen om Biosafety også i Central- og Østeuropæiske lande fremmer reguleringen af international handel med levende, modificerede organismer. Protokollen regnes på flere områder for at være en milepæl i diskussionen om samspillet mellem handel og miljø.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 173.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 4.580.000
<i>Projekttitel</i>	Flood Management in Slovakia and Ukraine
<i>Journalnummer</i>	124/000-0167
<i>Projektmodtager</i>	Indbyggere i områder grænsende op til Bodrog oplandet.
<i>Projektsansvarlig</i>	Dansk Hydraulisk Institut, ATV
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet omhandler opstilling og implementering af en model til varsling af flodoversvømmelser i Bodrog oplandet samt bestemmelse af,

hvor man skal foretage nødvendige foranstaltninger for at forhindre fremtidige oversvømmelser. Herudover skal installeres en lokal vejrradar i den ukrainske del af oplandet, da realtidsinformation om nedbør er utilstrækkelig i dette område. Endvidere installeres to AWQAS-stationer til varsling af olieforurening, da disse hyppigt forekommer. Projektet har ophæng i de omfattende oversvømmelser, der fandt sted i Ukraine og Slovakiet i sommeren 1997, efteråret 1998 og sommeren 1999.

Miljøeffekt (forventet) Opstilling af varslingsystem og udarbejdelse af tiltag, der ved implementering vil forhindre nye oversvømmelser

Tilskudsbeløb DKK 9.307.098

Samlede omkostninger DKK 13.200.000

Projekttitel **The Biodiversity Service Project**

Journalnummer 124/000-0168

Projektmodtager Op mod 27 lande fra Central- og Østeuropa og NIS

Projektansvarlig Regional Environmental Center for Central and Eastern Europe (REC), UNEP, Regional Office for Europe

Projektbeskrivelse Formålet med projektet er at styrke central- og østeuropæiske lande samt NIS-lande i deres kapacitet til at opfylde forpligtelser under "Convention on Biological Diversity". Projektet implementeres af et konsortium af fire organisationer: UNEP, IUCN, ECNC (European Centre for Nature Conservation) og REC.

Miljøeffekt (forventet) Hovedeffekten af projektet er øget beskyttelse af biodiversiteten i CEE/NIS lande baseret på implementering af internationale konventioner.

Tilskudsbeløb DKK 1.853.302

Samlede omkostninger DKK 14.604.608

<i>Projekttitel</i>	Geothermal Energy Systems, Eastern European Countries
<i>Journalnummer</i>	124/000-0173
<i>Projektmodtager</i>	Relevante myndigheder og geotermiaktører i Østeuropa
<i>Projektansvarlig</i>	Kvistgaard Consult ApS
<i>Projektbeskrivelse</i>	Der foretages en gennemgang af mulighederne for udnyttelse af det geotermiske potentiale i samtlige østeuropæiske lande. Herunder foretages en vurdering af, hvilken effekt en ændring af energifremstillingen vil få på klimaet. Der udarbejdes forslag til opstilling af en prioriteringsliste for det enkelte land, således at Miljøstyrelsen efterfølgende kan gennemføre en programpakke inden for området. Indeholdt er tillige økonomiske vurderinger.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen i nærværende projekt
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.399.029
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.399.029
<i>Projekttitel</i>	REC Seminar - Participation in Convention on Transportation, Environment, Health
<i>Journalnummer</i>	124/000-0174
<i>Projektmodtager</i>	Repræsentanter fra CEEC og NIS lande
<i>Projektansvarlig</i>	The Regional Environmental Center for Central and Eastern Europe (REC)
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet støtter et seminar til forberedelse og koordination af CEEC og NIS positioner vedrørende forslaget om en ny ECE konvention om transport, miljø og sundhed. Seminaret søger at skabe bred opbakning i CEEC og NIS bag ideen om forhandling af den nye konvention
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen umiddelbar målelig effekt
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 397.216
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 675.163

<i>Projekttitel</i>	Information Secretary in the Helsingfors Commission - Helcom
<i>Journalnummer</i>	124/000-0176
<i>Projektmodtager</i>	Østersølandene
<i>Projektansvarlig</i>	Helsingfors Kommissionen
<i>Projektbeskrivelse</i>	Der gives støtte til at styrke HELCOMs sekretariat med ansættelse af en AC-medarbejder for en periode på tre år inden for en ramme af 1,8 millioner finske mark, hvilket svarer til 2,3 millioner danske kroner.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Kan ikke opgøres
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.300.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 2.300.000
<i>Projekttitel</i>	BERNET - Support to Pärnu (Estonia) and Gdansk (Poland)
<i>Journalnummer</i>	124/000-0178
<i>Projektmodtager</i>	Pärnu og Gdansk regionerne
<i>Projektansvarlig</i>	Fyns Amt, Natur- og Vandmiljøafdelingen
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet vil sikre Pärnu og Gdansk regionernes fortsatte deltagelse i det igangværende BERNET-projekt (Baltic Eutrophication Regional Network). BERNET-projektets formål er at beskrive, evaluere og komme med udbedringsforslag i forhold til eutrofieringsproblemerne i Østersøen. Endvidere er formålet at skabe regional politisk forståelse for disse problemer og fremme den internationale løsning heraf. De deltagende regioner er Ostrobotnia (Finland), Pärnu (Estland), Kaliningrad (Rusland), Gdansk (Polen), Schleswig-Holstein (Tyskland), Båstad-Laholm og Halmstad-Len (Sverige) samt Fyns Amt (Danmark). Projektet er samfinansieret af EU (INTERREG IIC Programme), EU-Phare og Miljøstøtteordningen. Der henvises til http://www.bernet.org .
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen i dette projekt

Tilskudsbeløb DKK 267.000

Samlede omkostninger DKK 568.000

Projekttitel **Environmental Financing Strategy (EFS). Tools to support the DANCEE programming**

Journalnummer 124/000-0179

Projektmodtager Miljøstøtteordningens ressourcebase, IFT'er og eksperter i Østeuropa

Projektsansvarlig Nordic Consulting Group A/S

Projektbeskrivelse Baggrunden for projektet er ønsket om at sikre en større udbredelse og anvendelse af de finansieringsstrategi værktøjer, som er blevet udviklet og anvendt igennem de senere år med støtte fra Miljøstøtteordningen. Strategierne omfatter en række forskellige værktøjer og metoder. Formålet er at gennemgå disse og også se på, hvad UNEP/UNIDO og evt. andre organisationer arbejder med for så at præsentere en syntese over modellernes fordele og ulemper og anvendelighed i forskellige sammenhænge. Ligeledes er det et væsentligt formål at få finansieringsstrategierne indarbejdet i Miljøstøtteordningens landeprogrammering. Der afholdes en workshop med relevante stakeholders og ressourcebasen, og der udarbejdes en brugervenlig håndbog med guidelines og links til de forskellige metoder. Det er meningen, at værktøjerne skal stilles til rådighed for hele ressourcebasen.

Miljøeffekt (forventet) Ikke kvantificérbar.

Tilskudsbeløb DKK 1.394.238

Samlede omkostninger DKK 1.394.238

<i>Projekttitel</i>	Eco-tourism components in projects: Lessons Learnt and Future Directions
<i>Journalnummer</i>	124/000-0180
<i>Projektmodtager</i>	Miljøstyrelsen
<i>Projektansvarlig</i>	Rambøll
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Turisme er en af verdens største og hurtigst voksende industrier. Økoturisme eller naturbaseret turisme er en turismeform i hastig udvikling, og FN har udnævnt 2002 som Internationalt Økoturismeår. Fremme af økoturisme har indgået som komponent i mange af Miljøstøtteordningens projekter, hvor det primære formål har været at kombinere naturbeskyttelse og at skabe indtjeningsmuligheder for lokalbefolkningen. Der er dog stadig nogen usikkerhed omkring, hvilke metoder der er de mest optimale til udvikling af økoturisme i beskyttede områder, og der er derfor et behov for at evaluere de opnåede erfaringer og udvikle en basis for mere strategiske metoder. Disse skal især koncentrere sig om økonomisk værdisætning af turisme-aktiviteter i forhold til naturbeskyttelsesmålene.</p>
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	<p>Bæredygtigheden af natur-baserede indkomstskabende aktiviteter både økonomisk og naturmæssigt afhænger i høj grad af den økonomiske værdisætning af naturattraktionerne. For at kunne designe bæredygtige øko-turismeaktiviteter er det nødvendigt at kende de økonomiske mekanismer og sammenstødspunkterne mellem hensynet til naturbeskyttelsen og økonomisk udvikling. Opsamling af den betydelige erfaring opnået i de støttede projekter med økoturisme-komponenter vil betyde en bedre basis for fremtidige projekter, samtidig med at de opsamlede erfaringer kan komme andre til gode.</p>
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.158.739
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 2.158.739

<i>Projekttitel</i>	ECE Ad Hoc Group on Environmental Monitoring (WGEM)
<i>Journalnummer</i>	124/000-0181
<i>Projektmodtager</i>	Miljømyndigheder i NIS landene
<i>Projektansvarlig</i>	Danmarks Miljøundersøgelser
<i>Projektbeskrivelse</i>	Dette projekt drejer sig om støtte til opstart af en ECE arbejdsgruppe om miljømonitoring, specielt for så vidt angår NIS-landene som opfølgning på et russisk initiativ på Århus Konferencen. Støtten dækker primært rejse- og opholdsomkostninger for deltagere fra NIS-lande.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen direkte
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.800.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.800.000

<i>Projekttitel</i>	Implementation and outreach activities under the Aarhus Convention
<i>Journalnummer</i>	124/000-0183
<i>Projektmodtager</i>	Modtagerlandene i CEE og NIS regionen
<i>Projektansvarlig</i>	United Nations Economic Commission for Europe Environment and Human Settlements Division
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet skal fremme Aarhus Konventionens implementering ved ansættelse af en projektkoordinator i UN-ECE til at varetage opgaver indenfor implementering, outreach activities og legal support med fokus på CEE- og NIS-landenes ratifikation og implementering, bl.a. som forberedelse til 1. CoP under Aarhus konventionen i oktober 2002 samt til 5. miljøministerkonference i Kyiv 2003.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen direkte kvantitative
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.740.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 2.740.000

<i>Projekttitel</i>	Improvement of the Decision Support Tool for Environmental Financing Strategy
<i>Journalnummer</i>	124/000-0184
<i>Projektmodtager</i>	Beslutningstagere i NIS og CEE, den danske ressourcebase, EU, IFI'er mfl.
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Miljøfinansieringsstrategierne, som er udviklet af COWI/OECD for Miljøstøtteordningen, har vist sig uhyre nyttige i en række NIS lande. Formålet med dette projekt er at forbedre modellen og udarbejde et mere brugervenligt beslutningsstøtteværktøj, som vil kunne benyttes bredt i CEE/NIS.</p> <p>Beslutningsstøtteværktøjet viser det gab, der er mellem de nødvendige miljøudgifter og den tilgængelige finansiering for et givet serviceniveau/et givet miljømål. Scenarier for forskellige finansieringsmuligheder og forskellige serviceniveauer kan analyseres. Værktøjet udfylder et strategisk analysebehov imellem budgetter, sektorprogrammer og feasibilitystudier og er med til at sikre realistiske og bæredygtige miljøinvesteringer.</p>
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen direkte.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 5.381.583
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 5.381.583
<i>Projekttitel</i>	Global Water Partnership in Caucasus and Central Asia
<i>Journalnummer</i>	124/000-0185
<i>Projektmodtager</i>	Kaukasiske og central asiatiske eksperter
<i>Projektansvarlig</i>	DHI Water and Environment
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet indeholder støtte til inddragelse af kaukasiske og central asiatiske eksperter i det internationale netværk for vandspecialister, Global Water Partnership (GWP) med henblik på introduktion af Integrated Water Resources Management (IWRM).

Miljøeffekt (forventet) Ikke kvantificerbar

Tilskudsbeløb DKK 1.437.649

Samlede omkostninger DKK 1.437.649

Projekttitel **Models for Water Utility Reform in CEEC - Lessons to be learned for the NIS**

Journalnummer 124/000-0189

Projektmodtager Projektet drejer sig om generel informationsopbygning til Kyiv Konferencen

Projektansvarlig WRc plc

Projektbeskrivelse Projektet skal analysere gennemførte organisatoriske og reguleringsmæssige reformer i de central og østeuropæiske landes vandsektorer, herunder på tværs af landene systematisere tendenser, baggrunde og overordnede effekter. Endvidere skal projektet analysere et udvalgt antal vandselskabers reformproces herunder konkludere på deres succesgrad med eller uden inddragelse af private aktører i reformen. Dette med det formål at anbefale modeller for reform i NIS landene under skyldig hensynstagen til NIS landenes rammebetingelser. Projektet skal forholde sig til såvel nationale som selskabsmæssige initiativer i forhold til organisatorisk reform i spildevandssektoren. Projektet skal endvidere - så vidt muligt - basere sin vurdering af succesgraden på de allerede gennemførte aktiviteter vedrørende bench-marking i spildevandssektoren (bla. EBRD studie).

Miljøeffekt (forventet) Ingen direkte

Tilskudsbeløb DKK 1.600.000

Samlede omkostninger DKK 1.600.000

<i>Projekttitel</i>	Detailed review of selected non-incineration technologies and consulting services
<i>Journalnummer</i>	124/000-0191
<i>Projektmodtager</i>	Miljøstøtteordningen
<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>I forbindelse med et tidligere studie "Review on Obsolete Pesticides in Eastern and Central Europe" i maj 2001 blev der gennemført en overordnet screening af tilgængelige POPs destruktions teknologier. Nærværende projekt omhandler en detaljeret gennemgang af udvalgte (såvel forbrændings- som ikke-forbrændingsbaserede) teknologiers anvendelighed baseret på en sammenligningsvurdering af deres miljøeffekter, økonomiske tilgængelighed, procesgennemgang og sikkerhedsrisiko målrettet på Miljøstøtteordningens programsamarbejdslande. Projektet vil på basis af vurderingen detaljeret gennemgå en række tilgængelige forbrændings- og ikke-forbrændingsteknologier med henblik på at kunne anbefale, hvilke POP destruktions teknologier der kan anbefales for f.eks. Miljøstøtteordningens samarbejdslande. Projektet vil endvidere sikre, at resultater fra tilsvarende projekter i bl.a. GEF/UNDP/UNIDO regi inddrages i videst muligt omfang. Projektet søges understøttet af et mindre teknisk diskussionsforum med deltagelse af blandt andet udvalgte NGO'er. Projektets endelige resultater vil efter forudgående accept fra Miljøstøtteordningen blive søgt præsenteret på miljøkonferencen Environment for Europe planlagt til afholdelse i Kyiv, Ukraine i 1. halvår 2003.</p>
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Kan ikke opgøres i dette projekt
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 2.100.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 2.100.000

<i>Projekttitel</i>	Country programmes for Estonia and Latvia
<i>Journalnummer</i>	124/000-0192
<i>Projektmodtager</i>	Miljøministerierne i Estland og Letland
<i>Projektansvarlig</i>	Soil and Water Ltd.
<i>Projektbeskrivelse</i>	To-tre landemissioner er gennemført i hvert land i perioden 1/7 til 31/12 – 2001, og der udarbejdes samlede, koordinerede landeprogrammer for henholdsvis Estland og Letland i henhold til de foreliggende terms of reference og guidelines herfor.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen direkte
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 783.684
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 783.684

<i>Projekttitel</i>	Omlægning, kvalitetssikring og vedligeholdelse af projektdatabase.
<i>Journalnummer</i>	124/000-0193
<i>Projektmodtager</i>	Miljøstyrelsen
<i>Projektansvarlig</i>	Mogens Nielsen
<i>Projektbeskrivelse</i>	Der blev i 1995 etableret en database (i Access) til brug for registrering af igangsatte projekter med henblik på at samle resultaterne af projekterne. Databasen indeholder såvel økonomiske som miljømæssige resultater/effekter. Nærværende projekt omfatter delvis overlevering af aktiviteterne omkring registrering i databasen, overførsel af databasen til SQL-server og efterfølgende vedligeholdelse og rapportering.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 433.250
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 433.250

<i>Projekttitel</i>	Travel and Accommodation for East Europeans
<i>Journalnummer</i>	124/000-0194
<i>Projektmodtager</i>	Inviterede østeuropæere
<i>Projektansvarlig</i>	Miljøstyrelsen
<i>Projektbeskrivelse</i>	Denne sag indeholder støtte til afholdelse af omkostningerne i forbindelse med inviterede østeuropæeres rejser og ophold i primært Danmark. Østeuropæerne, særligt de centrale myndigheder, har for de fleste landes vedkommende ikke midler til at rejse for og skal samarbejdet gennemføres forsvarligt, må Miljøstøtteordningen betale rejseomkostningerne.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen direkte
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 500.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 500.000

<i>Projekttitel</i>	Conference: Nature and Agriculture in an enlarged EU
<i>Journalnummer</i>	124/000-0197
<i>Projektmodtager</i>	Netværket European Environmental Advisory Councils
<i>Projektansvarlig</i>	Naturrådet
<i>Projektbeskrivelse</i>	I efteråret 2002 skal der afholdes en konference med temaet "Natur og landbrug i et udvidet EU". Naturrådet i Danmark er vært, og mødet afholdes i forbindelse med det årlige møde i EEAC (European Environmental Advisory Councils).
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen direkte
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 738.000
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.238.000

<i>Projekttitel</i>	Information system on Reception facilities in the Eastern Baltic Ports
<i>Journalnummer</i>	124/000-0199
<i>Projektmodtager</i>	Landene omkring Østersøen
<i>Projektansvarlig</i>	Carl Bro as
<i>Projektbeskrivelse</i>	Nærværende projekt vil udarbejde og implementere en udvidet og forbedret udgave af det eksisterende danske informationssystem til at dække relevante havne i Estland, Letland, Litauen, Polen og Rusland. For at styrke implementeringen af disse planer både nationalt og regionalt og for at opnå fuldt udbytte af planerne herunder forbedret kommunikation mellem skibe og havne har man besluttet at etablere informationssystemer, som giver såvel de nationale myndigheder som søfarten let adgang til informationer vedrørende modtagefaciliteter og procedurer for modtagelse af skibsassald i de baltiske havne. Et tilsvarende informationssystem er netop blevet implementeret i Danmark.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Kan ikke opgøres
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 1.986.517
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 1.986.517
<i>Projekttitel</i>	Small Grant Facility, Friluftsrådet
<i>Journalnummer</i>	124/000-0203
<i>Projektmodtager</i>	Diverse danske NGO'er
<i>Projektansvarlig</i>	Friluftsrådet
<i>Projektbeskrivelse</i>	Målet for Småprojektpuljen er at involvere flere NGO'er i miljøarbejdet i Østeuropa for at styrke civilsamfundets deltagelse og bevidsthed om dette arbejde. Friluftsrådet varetager den overordnede kordinering af puljens aktiviteter, der endvidere sigter mod at styrke samarbejdet mellem NGO'er på tværs af grænser. Dette projekt er en et-årig forlængelse og justering af et igangværende projekt. Se også j. nr. 124/000-0128.

Miljøeffekt (forventet) Ikke direkte kvantificerbar i dette projekt. Der forventes en langsigtet effekt som følge af en generel stigende miljøbevidsthed i projektområderne opnået ved NGO'ernes arbejde.

Tilskudsbeløb DKK 5.383.500

Samlede omkostninger DKK 5.383.500

Projekttitel **BDF topmøde 23-25 september 2001**

Journalnummer 124/000-0205

Projektmodtager Østersøregionen

Projektansvarlig Baltic Development Forum

Projektbeskrivelse I forbindelse med Baltic Development Forums topmøde i Skt. Petersborg 23.-25. september 2001 afholdtes en særlig specialistkonference vedrørende energi og miljø. Et væsentligt tema var, hvorledes handlingsplanen for den Nordlige Dimension vil kunne finansieres.

Miljøeffekt (forventet) Større bevågenhed hos beslutningstagere, blandt politikere og i erhvervslivet for så vidt angår effektiv energianvendelse og miljømæssig bæredygtighed.

Tilskudsbeløb DKK 250.000

Samlede omkostninger DKK 250.000

Projekttitel **A publication on the use of economic instruments in the NIS**

Journalnummer 124/000-0208

Projektmodtager OECD EAP Task Force

Projektansvarlig COWI

<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>Projektet vedrører bistand til OECD EAP Task Force sekretariatet med at udarbejde en publikation om økonomiske instrumenter i miljøpolitikken og forvaltningen af naturressourcer i NIS-landene.</p> <p>Publikationen planlægges distribueret bredt i NIS og til andre interesserede med det formål at give et overblik over erfaringerne med brug af økonomiske instrumenter i NIS samt analyser af vigtige spørgsmål i relation til sådanne instrumenters udformning og implementering. Publikationen skal medvirke til at fremme en bedre anvendelse af markedsbaserede virkemidler i miljøpolitikken i NIS-landene.</p> <p>Publikationen bygger på og er en direkte fortsættelse af aktiviteter og resultater fra projektet "Environmental Financing Strategies, Environmental Expenditure and Use of Economic Instruments in NIS Countries" finansieret af miljøstøtteordningen..</p>
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen direkte
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 446.800
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 806.800
<i>Projekttitel</i>	Local Strategies for Sustainable Development of Urban Regions in Transition
<i>Journalnummer</i>	124/000-0209
<i>Projektmodtager</i>	Byområder i Østersøregionen
<i>Projektansvarlig</i>	Danish Centre for Forest, Landscape and Planning
<i>Projektbeskrivelse</i>	Dette projekt er et forberedelsesprojekt i form af et seminar for 30 personer fra Østersøregionen. Formålet med seminaret er at diskutere bæredygtig udvikling af større byområder i Østersøregionen.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ikke kvantificerbar i dette projekt
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 168.951
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 271.429

<i>Projekttitel</i>	AVA (2) - Project Evaluation (Environmental NGO Networking Project)
<i>Journalnummer</i>	124/000-0210
<i>Projektmodtager</i>	NGO'er i Østeuropa
<i>Projektansvarlig</i>	PlanMiljø
<i>Projektbeskrivelse</i>	Evaluering af det igangværende AVA (Awareness, Values and Actions) (2) NGO Networking Project. Projektet omfatter NGO'er fra stort set alle central- og østeuropæiske lande i et netværkssamarbejde om gennemførelse af seminarer og kampagner på udvalgte miljøtematiske områder f.eks. Aarhus konventionen, Natura 2000, EU-tilnærmelse og affald.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 262.065
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 262.065
<i>Projekttitel</i>	Comparative Analysis of International Hazardous Waste Classification System
<i>Journalnummer</i>	124/000-0223
<i>Projektmodtager</i>	Affaldsmyndigheder i 19 CEE-, Balkan- og NIS-lande
<i>Projektansvarlig</i>	Environmental Planning & Technology ApS
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet skal klargøre ligheder og forskelle i de internationale regelsæt, som definerer og klassificerer farligt affald, således at regelsættene opnår en højere grad af implementering og enforcement. Projektet vil resultere i en guide/håndbog til brug for affaldseksperter og -myndigheder i CEE-landene, på Balkan og i NIS. Guiden skal præsenteres for de relevante myndigheder og drøftes på Basel Regional Training Centers 10. workshop vedrørende samme emne.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen direkte

Tilskudsbeløb DKK 289.872

Samlede omkostninger DKK 289.872

Projekttitel **10th workshop of the Basel Convention Regional Training Centre In Bratislava on Comparative Analysis of International Waste Classification and Control Systems.**

Journalnummer 124/000-0224

Projektmodtager Affaldsmyndigheder i 19 CEE-, Balkan- og NIS-lande

Projektansvarlig Basel Convention Regional Training Center

Projektbeskrivelse Projektet omfatter afholdelse af en workshop på Basel Convention Regional Training Centre, Bratislava for CEE-, Balkan og NIS-landenes affaldsmyndigheder samt toldere, der skal kunne anvende de respektive affaldsregelsæt i deres daglige arbejde. Workshopen vil klargøre ligheder og forskelle i de internationale regelsæt (Basel konventionen, OECD og EU), som definerer og klassificerer farligt affald.

Miljøeffekt (forventet) Ingen direkte

Tilskudsbeløb DKK 333.816

Samlede omkostninger DKK 333.816

Projekttitel **Tilskud til arrangement i Geneve om ikrafttrædelse af Aarhuskonventionen**

Journalnummer 124/000-0227

Projektmodtager Environment and Human Settlements Division

Projektansvarlig Environment and Human Settlements Division

Projektbeskrivelse Aarhus konventionen trådte i kraft den 30. oktober 2001. United Nations arrangerede en begivenhed i Geneve denne dag for at skabe op-

mærksomhed om dette. I forlængelse af den danske støtte til de central og østeuropæiske lande i implementering af Aarhus konventionen er det vigtigt også at støtte denne begivenhed og fremme yderligere opmærksomhed om konventionen

Miljøeffekt (forventet) Ingen direkte

Tilskudsbeløb DKK 30.000

Samlede omkostninger DKK 212.000

Projekttitel **Environmental Impact assessment of DANCEE projects**

Journalnummer 124/000-0229

Projektmodtager Miljøstøtteordningens samarbejdslande

Projektansvarlig Carl Bro as

Projektbeskrivelse Det overordnede mål er at sikre den miljømæssige bæredygtighed af Miljøstøtteordningens projekter. Med dette projekt sikres det, at projekter støttet af Miljøstøtteordningen lever op til bestemmelserne i EU's direktiver vedrørende VVM og strategisk VVM (herunder bestemmelserne om offentlighedens inddragelse), gennem udarbejdelse af procedurer og manual til brug for dansk miljøstøtte i forhold til konkrete projekter og planer.

Miljøeffekt (forventet) Ingen direkte

Tilskudsbeløb DKK 3.250.990

Samlede omkostninger DKK 3.250.990

Projekttitel **Review of the Pan-European Strategy for the Phase-out of Lead in Petrol**

Journalnummer 124/000-0236

Projektmodtager Østeuropa bredt

<i>Projektansvarlig</i>	COWI
<i>Projektbeskrivelse</i>	Projektet omfatter udarbejdelse af en status for gennemførelsen af "Den paneuropæiske strategi for udfasning af bly i benzin" vedtaget under Aarhus Konferencen i 1998. I samarbejde med ECE-sekretariatet gennemføres en spørgeskemaundersøgelse, som dels belyser status for selve udfasningen i hele ECE, dels belyser barrierer for blyudfasningen. Rapporten fremlægges på Kyiv-konferencen 2003
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen direkte
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 599.578
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 599.578
<i>Projekt titel</i>	Supporting NGOs within and beyond CEE borders, phase II
<i>Journalnummer</i>	124/000-0237
<i>Projektmodtager</i>	Små og større NGO'er i Central-, Øst og Sydøsteuropa (Balkan) og NIS
<i>Projektansvarlig</i>	The Regional Environmental Center for Central and Eastern Europe (REC)
<i>Projektbeskrivelse</i>	Formålet er at styrke små og større NGO'er i Central-, Øst- og Sydøsteuropa (Balkan) i deres indsats for en øget miljø- og naturbeskyttelse både lokalt og regionalt. REC Budapest får til opgave at træne NGO'er i lokalt miljøarbejde. Der lægges vægt på at udvikle og styrke NGO'ernes institutionelle kapacitet. Der er fokus på at bistå NGO'erne med at opnå konkrete, målbare miljøresultater. Projektet bidrager yderligere til, at der sker en betydelig erfaringsudveksling mellem NGO'er i Central-, Øst-, Sydøst- og Nordeuropa. Projektet er justeret i forhold til erfaringer fra projektets første fase.
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Der udarbejdes indikatorer for en lang række af projektets aktiviteter. Projektet forventes at have en positiv miljøeffekt på længere sigt. Effekterne kan ikke opgøres på kort sigt.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 8.775.670
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 8.775.670

<i>Projekttitel</i>	Informationsaktiviteter vedrørende miljøstøtteordningen til Østeuropa
<i>Journalnummer</i>	124/000-0140t, 124/000-0170, 124/000-0175, 124/000-0182, 124/000-0187, 124/000-0190, 124/000-0198, 124/000-0206, 124/000-0215, 124/000-0216, 124/000-0217, 124/000-0221, 124/000-0230, 124/000-0234.
<i>Projektmodtager</i>	Ressourcebasen, politikere og borgere i Danmark og Østeuropa
<i>Projektansvarlig</i>	Valør & Tinge, Phønix-Trykkeriet as, Filmcompagniet , COWI, mfl.
<i>Projektbeskrivelse</i>	<p>4. maj 1999 vedtog Folketinget, at oplysningsindsatsen til befolkningerne i Danmark og i modtagerlandene skulle styrkes. Beslutningen blev fulgt op af "Synliggørelse af Miljøbistanden", som er en proces iværksat i Miljøstyrelsen. I 2001 er en række informationsaktiviteter blevet sat i gang. Miljøstøtteordningen til Østeuropa har fået udarbejdet koncepter for information om ordningen, hvilket blandt andet har resulteret i et nyt samlet designkoncept, som er beskrevet i ordningens Design Guidelines.</p> <p>Konceptet er brugt i produktionen af landebøger om miljøstøtten til Litauen og Polen, hvor resultaterne af Danmarks miljøstøtte til de to lande bliver beskrevet. I 2001 påbegyndtes også planlægningen af landepjecer for 11 modtagerlande, der på dansk, engelsk og landets eget sprog beskriver Miljøstøtteordningens arbejde i de enkelte lande. Pjecerne udkommer i efteråret 2002.</p> <p>I 2001 blev der også givet støtte til udarbejdelse af temarapporter og til et filmprojekt til dansk tv. Desuden blev der i foråret 2001 holdt en konference i anledningen af ti års jubilæet for Miljøstøtteordningen til Østeuropa.</p>
<i>Miljøeffekt (forventet)</i>	Ingen direkte, men projekterne styrker interessentgruppernes viden om miljøstøtte. Desuden sigter nogle af projekterne også mod at opbygge viden om fremstilling af miljøkommunikation i Central- og Østeuropa.
<i>Tilskudsbeløb</i>	DKK 8.615.046
<i>Samlede omkostninger</i>	DKK 8.615.046

7. Den Rådgivende Komite

Sammensætningen af Den Rådgivende Komité for Miljøstøtteordningen til Øst- og Centraleuropa

<i>Formand</i>	Fhv. nationalbankdirektør Erik Hoffmeyer
<i>Arbejderbevægelsens Erhvervsråd</i>	Cand.polit. Martin Windelin
<i>Danmarks Naturfred- ningsforening</i>	Direktør Gunver Bennekou
<i>Dansk Industri</i>	Konsulent Anders Holbech Jespersen
<i>Det Danske Handelskammer</i>	Cand.Pharm. Mette Herget
<i>Erhvervsfremme Styrelsen</i>	Kontorchef Kristian Birk
<i>Foreningen af Rådgivende Ingeniører</i>	Direktør John Cederberg
<i>Friluftsrådet</i>	Næstformand Jane Lund Henriksen
<i>Udenrigsministeriet</i>	Kontorchef Anne-Marie Esper Larsen
<i>Danmarks Miljøunder- søgelser</i>	Vicedirektør Peter Koefoed Bjørnsen
<i>Energistyrelsen</i>	Kontorchef Morten Palle Hansen
<i>Miljøstyrelsen</i>	Underdirektør Karsten Skov
<i>Miljøstyrelsen</i>	<i>Sekretariatsbetjening af Komitéen:</i> Kontorchef Palle Lindgaard-Jørgensen

Komitéens arbejde i 2001

I 2001 har den Rådgivende Komité afholdt møder i marts, juni og december. Endvidere blev der gennemført en studietur til Ungarn, Slovakiet og Polen fra den 9. til den 14. september. I 2001 var Komitéens væsentligste aktivitet drøftelsen af de landeprogrammer, der blev udarbejdet som opfølgning på den nye strategi for miljøstøtte til Østeuropa for 2001 til 2006.

På mødet i marts fremlagde Miljøstyrelsen bl.a. årsopgørelsen for 2000. Den sektorintegrerede miljøindsats blev præsenteret af de ansvarlige ressortministerier, og komitéen drøftede de planlagte aktiviteter. Endvidere gennemgik Miljøstyrelsen de nye landeprogrammer for Litauen og Moldova, og komitéen diskuterede disse.

På mødet i juni drøftede komitéen fordelingen af støtten på henholdsvis investeringsprojekter og projekter vedrørende teknisk assistance. Miljøstyrelsens oplæg til denne diskussion er optrykt i årsberetningen for 2000, pp. 35 – 41. Endvidere drøftede komitéen klimarelaterede projekter, herunder klimaeffekterne af den hidtidige støtte og mulighederne for Joint Implementation projekter, hvorved de opnåede reduktioner i udledningen af drivhusgasser godskrives Danmarks nationale klimaregnskab.

Den Rådgivende Komité besøgte Ungarn, Slovakiet og Polen på en studietur 9. til 14. september 2001. I Ungarn besøgtede komitéen et tidligere afsluttet projekt vedrørende oprensning af olieforureningen på Tököl Airbase, og endvidere besøgte komitéen det regionale miljøcenter, REC. I Slovakiet bestod programmet dels af møder med miljøministeriet i Bratislava, dels af besigtigelse af en række projekter blandt andet vedrørende begrænsning af forureningen med flygtige komponenter fra et raffinaderi, biomasse som energikilde i fyret på en skole og beskyttelse af naturen i moseområder. I Polen besøgte komitéen geotermi-anlægget i Zakopane.

På mødet i december koncentrerede komitéen sig særligt om drøftelsen af landeprogrammerne for Rusland, Polen, Bulgarien og Ukraine.

Bilag 1

Fordeling af Miljøstøtteordningens tilskud i 2001 i mio. kr. til modtagerlande opdelt på antal tilskud til teknisk assistance og til investeringsaktiviteter.

	TA-projekter		IN-projekter		I alt	
	Beløb	Antal	Beløb	Antal	Beløb	Antal
Bulgarien	13,9	12	29,8	5	43,7	17
Estland	15,1	7	16,3	4	31,4	11
Hviderusland	3,0	5	0,0	0	3,0	5
Letland	33,6	11	6,2	2	39,8	13
Litauen	31,1	23	23,4	4	54,5	27
Polen	44,4	18	17,8	7	62,2	25
Rumænien	28,7	6	27,1	4	55,8	10
Rusland	32,5	19	51,3	11	83,8	30
Slovakiet	19,0	13	16,9	2	35,9	15
Tjekkiet	4,3	1	0,0	0	4,3	1
Ukraine	33,1	16	31,7	3	64,8	19
Andet	116,4	66	27,6	7	144,0	73
I alt	375,1	197	248,1	49	623,2	246

Fordeling af Miljøstøtteordningens tilskud i 2001 i mio. kr. på modtagerlande og indsatsområder.

Indsatsområde	Luft	Vand	Affald	Institutioner	Natur	Andet	I alt
Bulgarien	3,0	1,9	15,7	0,4	0,7	12,0	43,7
Estland	0,0	23,4	0,9	1,5	5,6	0,0	31,4
Hviderusland	0,0	0,0	0,0	0,6	2,0	0,3	2,9
Letland	0,0	6,0	0,4	20,3	11,5	1,6	39,8
Litauen	3,0	10,5	5,0	6,5	9,2	20,3	54,5
Polen	3,6	18,1	18,6	3,9	6,3	11,7	62,2
Rumænien	0,0	26,6	18,7	5,5	5,0	0,0	55,8
Rusland	0,4	33,3	15,1	10,4	13,9	10,7	83,8
Slovakiet	5,6	0,9	1,4	5,5	8,5	14,0	35,9
Tjekkiet	0,0	4,3	0,0	0,0	0,0	0,0	4,3
Ukraine	2,4	11,5	21,5	5,0	0,6	23,8	64,8
Andet	4,3	38,1	18,9	45,5	6,3	31,0	144,1
I alt	22,3	184,6	116,2	105,1	69,6	125,4	623,2

Beløb er angivet i mio. kroner.

Udgiver

Miljøministeriet. Miljøstyrelsen, Strandgade 29, 1401 København K.
Telefon 32 66 01 00, Telefax 32 66 04 79, <http://www.mst.dk>

Udgivelsesår 2002

Titel Miljøstøtte til Østeuropa 2001

Tekst og redaktion:

Miljøstyrelsens kontor for international miljøstøtte

Resumé

Årsberetning 2001 indeholder en gennemgang af initiativer og aktiviteter i forbindelse med miljøstøtte til Østeuropa fra januar 2001 til og med årets udgang

Emneord

Støtteordning; DANCEE; Østeuropa; Polen; Tjekkiet; Slovakiet; Estland; Letland; Litauen; Rusland; Hviderusland; Ukraine; Rumænien; Bulgarien; Kroatien; Moldova.

Anden information: Årsberetningen udgives også på engelsk

Forsidefoto:

Forrensning af stålcontainer, der har været brugt til udgæede pesticider, før den destrueres, i Slutsk, Hviderusland. Steen Rud Nielsen (Cowi AS)

Redaktionens afslutning Oktober, 2002

Sideantal 196

Format A5

Oplag 750

ISBN: 87-7972-340-3

Elektronisk: www.mst.dk

Tryk Phønix-Trykkeriet A/S

Papir: Zanders Mega Matt, 170 g.

Pris: Gratis

Kan rekvireres i Miljøbutikken, Læderstræde 1-3, 1201 København K
Telefon 33 95 40 00, Telefax 33 92 76 90, e-post: butik@mim.dk

Tryksagen er mærket med det nordiske miljømærke Svanen. Licensnr. 541 006.
Det garanterer officielle miljøkrav ud fra tryksagens livscyklus.
Trykt med planteolie-farver på miljøgodkendt papir.

Årsberetningen for 2001 indeholder gennemgang af initiativer og aktiviteter i forbindelse med miljøstøtte til Østeuropa fra januar 2001 til og med årets udgang. Projekterne, der har fået tildelt støtte fra Miljøstøtteordningen, er hver især beskrevet ved bl.a. en kort projektbeskrivelse, forventet miljøeffekt samt størrelse på tilskudsbeløb m.m.

ÅRSBERETNING

STRATEGI

LANDEPROGRAM

LANDEBOG

LANDEPJECE

TEMARAPPORT

PROJEKTPJECE

Miljøstøtte til Østeuropa 2001

Danish Cooperation for
Environment in Eastern Europe
Ministry of the Environment

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
DK-1401 København K
Tel: +45 32 66 01 00
www.mst.dk

Miljøministeriet

